HĂLĂUCEȘTI - IAȘI

REPERE

Nr. 7

NOIEMBRIE 2021

Erasmus+
Students Actively Learning Entrepreneurial Skills

cultural - educaționale

Revista Liceului Teoretic Bogdan Vodă

REPERE

CULTURAL – EDUCAȚIONALE

REVISTĂ BIANUALĂ

Directorul revistei
prof. dr. Iulian Ghercă

Redactor șef
prof. Lidia–Mihaela Neculăeș

Traduceri
prof. Monica Tudorache

Corecturi
prof. Silvia Mîrț

Coperta și desktop publishing
prof. Neculai Juncă

Editura PIM
Iași - 2021

Erasmus+

Colectivul de redacție

- Prof. Neculai Juncă
- Prof. Monica Tudorache
- Prof. Mîrț Silvia
- Prof. Neculăeș Aissa
- Prof. Cășuneanu Alina
- Prof. Paiu Ana Maria

Revistă finanțată de Uniunea Europeană prin Programul Erasmus+ - "Students Actively Learning Entrepreneurial Skills"

Repere cultural-educaționale

HĂLĂUCEȘTI - IAȘI

REPERE

cultural - educaționale

editura pim
Iași, 2021

ISSN: 2668 – 1196

Nr. 7 – Noiembrie 2021

Liceul Teoretic *Bogdan Vodă* Hălăucești

Directorul revistei
prof. dr. Iulian Ghercă

Redactor șef
prof. Lidia–Mihaela Neculăeș

Colectivul de redacție

- prof. Neculai Juncă
- prof. Monica Tudorache
- prof. Silvia Mîrţ
- prof. Alina Căşuneanu
- prof. Aissa Neculăeş
- prof. Ana Maria Paiu

Copertă şi desktop publishing: Neculai Juncă

Traduceri: Monica Tudorache

Corector: Silvia Mîrţ

Disclaimer
Această publicaţie reflectă numai punctul de vedere al autorilor, care își asumă responsabilitatea corectitudinii şi a originalității materialelor publicate. Instituția noastră nu este responsabilă pentru eventuala utilizare a informaţiilor pe care le conţine.

Nr. 7 • Anul III • Noiembrie 2021

SUMAR

Cuvânt înainte pag. 7
- Conf. univ. dr. Adrian Vițalaru

EDITORIAL pag. 8 - 10
- *Școala în pandemie* (prof. Neculai Juncă – pag. 8)

PROIECTE, EXPERIENȚE, VALORI ȘI PRINCIPII EUROPENE pag. 11 - 43
- *Acreditarea Erasmus – o provocare majoră pentru școala noastră* - (prof. dr. Iulian Ghercă – pag. 12)
- *Mobilitatea din Bulgaria, din cadrul Proiectul Erasmus+ KA229 - Students Actively Learning Entrepreneurial Skills – o experiență așteptată și reușită în pofida pandemiei* (prof. dr. Iulian Ghercă – pag. 17)
- *Liceul Tehnologic de Transport Razlog şi sistemul de educaţie din Bulgaria* (prof. Claudia Petrila – pag. 21)
- *BULGARIA – aspecte geografice și culturale* (prof. Aissa Neculăeș – pag. 30)

DIN VIAȚA ȘI ACTIVITATEA ȘCOLII pag. 44 - 84

Activitate didactică și educativă
- *Strategia de dezvoltare a Liceului Teoretic Bogdan Vodă Hălăucești* (prof. Lidia Mihaela Neculăeș – pag. 44)
- *Curriculum opțional la decizia școlii – O oportunitate de a crește gradul de atractivitate a demersului educațional* (prof. dr. Iulian Ghercă – pag. 54)
- *Educația extrașcolară și rolul profesorului în reziliența emoțională a elevilor în contextul pandemic* (prof. Camelia Axinte – pag. 60)
- *Raport de activitate al comisiei de asigurare și evaluare a calității în anul școlar 2020-2021* (prof. Ana Maria Paiu – pag. 63)
- *CRED - Dezvoltarea profesională, învățare pe tot parcursul vieții (III)* (prof. Mihaela Juncă – pag. 66)

• *Un nou an școlar* (prof. bibliotecar Agnesa Leahu – pag. 70)

Proiecte și parteneriate

• *Despre ROSE și impactul său* (prof. Alina Căşuneanu – pag. 72)

• *Proiect educațional „Cum va fi în clasa a V-a?" - Trecerea de la învăţământul primar la cel gimnazial* (prof. Mihaela Juncă – pag. 75)

Cu elevii, pentru elevi și despre elevi

• *Impresiile elevilor participanți la mobilitatea din Bulgaria*

- Rotaru Leonard Gabriel, clasa a XII-a A – pag. 80
- Paraschiv Iulian Denis, clasa a XII-a A – pag. 81
- Păun Irinel Codrin, clasa a XII-a A – pag. 81
- Bejan Andra Tereza, clasa a XII-a B – pag. 82
- Bîlha Adina, clasa a XII-a B – pag. 82
- Ciobanu Gabriela, clasa a XII-a B – pag. 83
- Fechet Denis, clasa a XII-a B – pag. 84

ACTIVITATEA ȘTIINȚIFICĂ pag. 85 - 121

• *Portrete evocări - Monseniorul Anton Gabor* (prof. dr. Iulian Ghercă – pag. 85)

• *Realizarea Comunităţii Economice Europene şi a Euratomului - Piaţa comună: de la iniţiativă la concretizare* (prof. dr. Iulian Ghercă – pag. 89)

• *Istorie regăsită - România pe Frontul de Est (IV): „Dincolo de Nistru - Odessa"* (prof. Neculai Juncă – pag. 95)

• *Prezentare de carte - Francis Fukuyama – Sfârşitul istoriei şi ultimul om* (prof. dr. Iulian Ghercă – pag. 104)

• *Prin fereastra istoriei – Ţara Moldovei în context politic internaţional la sfârşitul secolului al XVII-lea şi începutul secolului al XVIII-lea (prof. Daniela Camelia Axinte* – pag. 110)

• *Medierea conflictelor în sistemul de educație (I) - Necesitatea procesului de mediere în context educaţional* (prof. Neculai Juncă – pag. 118)

CALEIDOSCOP
pag. 122 - 172

• *O scurtă istorie a vaccinurilor* (prof. Alina Căşuneanu – pag. 122)
• *Valorificarea, de către cadrul didactic și de către copilul preșcolar, a valențelor comunicării verbale* (prof. Alexandra Pauleți – pag. 126)
• *Pedagogia lui Isus (III) – Principalele metode didactice folosite de Mântuitorul Isus Cristos* (prof. Lidia Petrescu – pag. 133)
• *Legenda lui Moș Crăciun* (prof. bibliotecar Agnesa Leahu – pag. 137)
• *Au pornit colindători (*prof. bibliotecar Agnesa Leahu – pag. 139)
• *Zi de reculegere pentru profesorii catolici din Dieceza de Iaşi!* (prof. Lidia Petrescu – pag. 141)
• *Hălăucești: Jubileul de 125 de ani de la înființarea canonică a Provinciei "Sfântul Iosif, Soţul Preasfintei Fecioare Maria" a Fraţilor Minori Conventuali din România* (prof. Lidia Petrescu – pag. 144)
• *Ora de Net, program european care promovează utilizarea creativă, utilă și sigură a internetului de către copii* (prof. Mona Ionela Hazu – pag. 147)
• *Gerovitalul, elixirul Anei Aslan* (prof. Lenuța Enoiu – pag. 151)
• *Judeţul Buzău - studiu fizico - geografic* (prof. dr. Lucian Spiridon – pag. 154)
• *Subcarpații* (prof. dr. Lucian Spiridon – pag. 164)

Cuvânt înainte

Într-o epocă a informației și a digitalizării revistele școlare își mențin încă utilitatea. Publicațiile școlare au un rol în „educarea" comunităților cărora li se adresează, reprezintă un „tablou mobil" al activităților desfășurate în unitatea de învățământ, dar, totodată, ele pot servi ca „tribună" unde elevii își pot exprima ideile și exersa „condeiul". Nume importante alte culturii românești și-au făcut debutul, de-a lungul anilor, în reviste de acest tip. Tocmai de aceea, Cuprinsul unei astfel de publicații ar trebui să îmbine, pe de o parte, contribuțiile profesorilor cu cele ale elevilor, constituindu-se astfel în „oglinda" unei școli. Tematica abordată de revistele școlare integrează, în general, subiecte ce reflectă activitatea cotidiană a unităților de învățământ, pun accent, acolo unde este cazul, pe teme de „istoria locală", dezbat publicații și lucrări „în vogă" și abordează subiecte ce îi interesează pe elevi și care reflectă creativitatea lor.

„Repere cultural-educaționale", publicație a Liceului Teoretic „Bogdan Vodă" din Hălăucești, se încadrează, prin format și tematică, în tiparele cunoscute ale unei reviste școlare. În paginile numărului al șaptelea putem citi articole interesante, ce reflectă preocupările cadrelor didactice și elevilor, precum și realizările unității de învățământ. Se observă conectarea Liceului la „rețeaua Erasmus", ce reprezintă o șansă enormă atât pentru profesori, cât și pentru elevi de a acumula „experiențe internaționale" și de a clădi parteneriate. În fond, Jean Monnet, unul dintre „părinții fondatori" ai Europei unite, afirma că un obiectiv important al proiectului european era acela de a uni, în primul rând, oamenii. Din revistă transpare viața comunității școlare, încercarea de acomodare la noile provocări generate de pandemia COVID-19, precum și o legitimă preocupare pentru istoria locală. Demnă de remarcat mi se pare și rubrica „Cu elevi, pentru elevi și despre elevi", care, de această dată, ne propune spre lectură impresiile elevilor participanți la mobilitatea din Bulgaria.

„Repere cultural-educaționale" reprezintă, în definitiv, o „carte de vizită" a Liceului Teoretic „Bogdan Vodă", din Hălăucești. De aceea, felicit membrii colectivului editorial, deopotrivă, pentru efortul depus și pentru perseverența de care dau dovadă și sper ca revista să aibă viață îndelungată.

Conf. univ. dr. Adrian Vițalaru

Școala în pandemie

prof. Neculai Juncă
Liceul Teoretic *Bogdan Vodă* Hălăucești

Ne confruntăm de aproape doi ani cu un inamic nevăzut, care, în ciuda eforturilor deosebite de a păstra normalitatea, ne-a modificat din temelii modul de viață, ne-a procopsit cu o salbă de crize (sanitară, economică, politică), ne-a invadat gândurile, ne-a furat confortul de a ști ce ne rezervă ziua de mâine sau care vor fi consecințele pandemiei pe termen mediu și lung.

Și cum datul cu părerea este sport național, incertitudinile au generat în toate mediile, dincolo de spaimă și partizanate, „dezbateri intelectuale“ despre teama de coronavirus, despre teama de vaccin, despre oculta mondială și „chiparea“ populației, despre valurile pandemice, despre rata de infectare, despre medici și izolete, despre închiderea și deschiderea școlilor...

11 martie 2020 – Ministerului Educației și Cercetării decidea suspendarea cursurile față-în-față... Parcă a trecut o veșnicie...

Profesori, părinți și elevi deopotrivă se aflau în situația de a experimenta noi moduri de conectare socială și de continuare a activităților profesionale, sociale, culturale, ludice și de petrecere a timpului liber.

Sistemul de învățământ încerca să se organizeze din mers, să asigure continuitatea procesului instructiv-educativ, prin translatarea întregii activități didactice în spațiul virtual, să se reorienteaze către practici noi de comunicare și de cooperare. Faptul că totul s-a întâmplat brusc, peste noapte, a produs un impact deosebit, asemănător unui cutremur social de o magnitudine pe care nu am mai întâlnit-o până în prezent.

Utilizarea noilor tehnologii a luat o amploare pe care nimeni nu și-o imaginase în urmă cu câteva luni. Părerea specialiștilor în domeniul educației din marile centre universitare – prof. univ. dr. Constantin Cucoș, dr. Petre Botnariuc, conf. univ. dr. Cătălin Glava – este că utilizarea exclusivă a mijloacelor de comunicare la distanță pentru a face educație „*a condus la o presiune majoră asupra sistemului de învățământ și a societății în ansamblul ei*“. [1]

Proiectul de mobilitate pentru profesori Erasmus+ KA 101 Acțiunea Cheie 1 - Educația școlară, cu numărul 2018-1-RO01-KA101-048356 *„Școala*

[1] Petre Botnariuc, Constantin Cucoș și colaboratorii – *Școala online, Elemente pentru inovarea educației, Raport de cercetare evaluativă* , Editura Universității din București, 2020, p.7

- *o şansă pentru un viitor mai bun"* derulat de Liceul Teoretic Bogdan Vodă Hălăuceşti în perioada 02.07.2018 - 01.08.2019 parcă anticipase o astfel de situaţie şi se dovedea a fi un demers didactic cu maximă aplicabilitate. În situaţia dată putem spune, fără teama de a greşi, că graţie activităţilor propuse de echipa de proiect şi de către participanţii în mobilităţi, întreaga organizaţie a avut oportunitatea de familiarizare cu noile tendințe în domeniu, în implementarea soluţiilor moderne de management eficient al clasei de elevi, de creştere a motivaţiei elevilor prin utilizarea metodelor interactive de predare și a noilor tehnologii.

Spre deosebire de alte școli, am avut avantajul de a nu fi surprinşi total nepregătiți de necesitatea organizării activităţii didactice în spaţiul virtual. Încă din primele zile, au fost accesate platformele de învățare, au fost organizate clasele virtuale, fiecare încercând să găsească o alternativă viabilă de e-learning.

A fost bine... a fost rău!?!

Un vechi proverb românesc ne învață că e *„rău cu rău, dar mai rău fără rău"*... Eforturile considerabile, care au presupus inițial activități de instruire prin intermediul tutorialelor, atât a părinților, cât și a elevilor în utilizarea noilor tehnologii, aceasta în paralel cu activitățile principale de învățare desfășurate sincron și asincron, au condus în final la parcurgerea programei școlare.

O analiză obiectivă a activității didactice online evidenția faptul că soluțiile adoptate la nivelul fiecărei unități de învățământ și al claselor au fost deosebit de variate *„de la experiențe antrenante și memorabile de învățare [...] până la situații în care perioada de suspendare a cursurilor față în față a însemnat pentru unii elevi un hiatus total față de școală și, implicit, față de învățarea formală*". [2]

Activitatea didactică este deosebit de complexă, cu diverse forme de comunicare, care se bazează pe un feedback permanent, necesar unei continue autoreglări a fluxului didactic în timp real. Din păcate, nici cele mai sofisticate platforme aflate azi pe piața educațională nu sunt, din acest punct de vedere, compatibile cu o comunicare didactică reală, eficientă.

Deși s-a constatat destul entuziasm și implicare, deși elevii și-au dezvoltat o serie de competențe și capacități, considerăm că, deocamdată, învățarea online nu poate înlocui în totalitate sistemul tradițional, al învățării față în față.

Practica a evidențiat numeroase impedimente de natură logistică, pedagogică, tehnică și de conținut, limite care țin de realitățile zilelor noastre. Sistemul nostru de învățământ este doar parțial pregătit pentru e-learning,

[2] idem

curriculumul actual permite doar secvențial desfășurarea de activități la distanță, iar o bună parte dintre cadrele didactice nu posedă în acest moment suficiente competențe digitale, specifice instruirii asistate de calculator. Nu există măsuri aplicabile la nivelul întregii populații școlare, iar în zonele defavorizate lipsesc echipamentele și resursele necesare. Companiile și platformele webtech oferă doar parțial soluții interoperabile, care să se plieze pe nevoile reale ale actorilor educației.

În perioada suspendării cursurilor, tehnologia digitală a facilitat în bună măsură continuarea unor activități didactice la distanță, însă dincolo de avantajele evidente, are indiscutabil și o serie de limite, care au avut un impact negativ asupra învățării eficiente, întrucât o importantă latură a activității didactice față-în-față nu se poate face virtual.

Cele mai evidente carențe s-au manifestat în zona autenticității comunicării didactice și în relaționarea cadru didactic – elev. Profesorul este urmărit online de un întreg colectiv de elevi, dar nu are posibilitatea de monitorizare imediată a activității acestora, deși poate fiecare elev îi solicită atenția. Este foarte dificilă interacțiunea personalizată cu un elev anume în contextul în care contactul nu este direct, iar sprijinul pe care în mod tradițional îl oferă elevilor cu nevoi speciale sau cu dificultăți de învățare, este greu de susținut online.

Comunicarea didactică autentică este permanent susținută de comunicarea nonverbală și de utilizarea paralimbajului. Gesturile, expresia facială, tonul vocii, contactul vizual (sau lipsa acestuia), limbajul corpului, postura și alte moduri în care oamenii pot comunica completează tabloul interacțiunii directe din sala de clasă. Indiciile pe care o bună comunicare nonverbală le produce pentru susținerea comunicării verbale sunt practic pierdute în comunicarea care se realizează prin chat instant, în mediul online.

În general, platformele de streaming, aplicații software de conferințe video din lume, facilitează comunicarea în timp real între profesor și cursanții săi, însă aceasta este foarte frecvent percepută ca fiind oarecum artificială, pe de o parte din cauza imposibilității obținerii feedback-ului comunicațional real (ceea ce face comunicarea autentică), iar pe de altă parte din cauza contextului incomod al plasării actorilor în spațiul virtual. Extrapolând, situația este asemănătoare cu a vedea *live* un spectacol sau un eveniment sportiv versus vizionarea la televizor.

Dificultățile de natură tehnică – funcționarea defectuoasă în anumite momente a platformelor educaționale, problemele de stabilire a conexiunii online, probleme în activarea / dezactivarea camerei web, a microfonului sau a sunetului, problemele de încărcare a prezentărilor de către profesor sau a

temelor de către elevi – au condus în mod inevitabil la deturnarea atenției elevilor și profesorului de la activitățile didactice.

În activitatea online, fiecare dintre noi s-a confruntat cu lipsa unui computer suficient de performant, cu întreruperi sau blocaje specifice unor sesiuni în condiții de capacitate de bandă limitată sau de trafic încărcat, cu lipsa timpului necesar pentru înțelegerea și utilizarea adecvată a instrumentelor și resurselor digitale, cu lipsa conținutului educațional în domeniul unor discipline de studiu, cu lipsa instrumentelor potrivite pentru evaluare, cu lipsa unui suport pedagogic adecvat pentru realizarea unor activități de învățare suficient de eficiente și atractive pentru toți elevii.

E-learning-ul constituie o excelentă modalitate complementară de accesibilizare a unor cunoștințe și de sporire a interesului elevilor, dar deocamdată, nu se poate substitui sistemului clasic de învățământ și poate constitui doar o soluție temporară, de avarie.

PROIECTE, EXPERIENȚE, VALORI ȘI PRINCIPII EUROPENE

Acreditarea Erasmus – o provocare majoră pentru școala noastră

Director adj., prof. *Iulian Ghercă*
Liceul Teoretic *Bogdan Vodă*, Hălăucești

De mai bine de patru ani, unul dintre obiectivele majore ale Liceului Teoretic *Bogdan Vodă* din Hălăucești este acela de creștere a gradului de internaționalizare a școlii noastre și racordarea acesteia la tendințele educaționale actuale. În vederea îndeplinirii acestui obiectiv, un sprijin major a fost programul Erasmus+[1]. Noul program (2021-2027) își propune să fie și mai incluziv, mai accesibil și mai sustenabil. Printre obiectivele importante se numără sprijinirea tranziției digitale în cadrul învățământului european și contribuția la construirea Spațiului european al educației. Pentru a atinge aceste obiective, noul program a fost conceput astfel încât organizațiile să poată avea acces mai ușor ca niciodată[2].

Acreditarea Erasmus reprezintă instrumentul prin care organizațiile și instituțiile pot participa într-un mod continuu în cadrul programului Erasmus+ 2021-2027, oferindu-le anual acces simplificat la finanțare în cadrul Acțiunii-cheie 1, proiecte de mobilitate.

Acordarea acreditării Erasmus confirmă faptul că organizația aplicantă este capabilă să implementeze un plan de dezvoltare strategică pe termen mediu sau lung. Pentru aceasta, organizația candidată elaboreaza un plan de punere în aplicare a unor activități de mobilitate de înaltă calitate, denumit Plan Erasmus, ca parte a unui efort organizațional mai amplu de a-și gândi strategic dezvoltarea[3].

---

[1] Lansat în 2014, programul Erasmus+ a creat numeroase oportunități de mobilitate și cooperare în domeniul educației, formării, tineretului și sportului. Acesta a oferit participanților competențe și o experiență de valoare și a contribuit la modernizarea educației, a formării și a locurilor de muncă pentru tineret în întreaga Europă.

[2] Vezi http://www.europedirectarad.ro/articol/acreditarea-erasmus-noul-erasmus-2021-2027/3554, consultat în data de 3.11.2021, ora 19.43.

[3] Vezi https://www.erasmusplus.ro/acreditarea-erasmus, consultat la data de 3.11.2021 ora 19.33.

Acreditarea Erasmus este un nou mod de a accesa **activitățile de mobilitate (KA1)** din cadrul noului program, le oferă organizațiilor acces la oportunități de mobilitate în scop educațional în cadrul acțiunii-cheie 1 a programului. Acțiunea-cheie 1 sprijină organizațiile în ceea ce privește furnizarea de oportunități de dezvoltare profesională și personală pentru cursanți, profesori, formatori și alte categorii de personal din domeniul educației. Fiecare acreditare Erasmus acoperă unul dintre cele trei domenii de studiu:

- EDUCAȚIA ADULȚILOR- Inclusiv educația formală, informală și non-formală a adulților;
- EDUCAȚIA ȘI FORMAREA PROFESIONALĂ- Inclusiv educația și formarea profesională inițială și continuă, precum și învățarea la locul de muncă în toate formele sale;
- EDUCAȚIA ȘCOLARĂ- Inclusiv învățământul preșcolar, primar și secundar.

Printre cele mai mari avantaje ale acreditării:

- FINANȚARE STABILĂ;
- ELABORAREA PROPRIEI STRATEGII;
- INVESTIȚII ÎN VIITOR;
- OPORTUNITĂȚI DE CREȘTERE ȘI DE EXPLORARE[4].

În cadrul școlii noastre s-a format o echipă care a avut ca scop completarea și depunerea formularului de acreditare în vederea obținerii finanțării prin programul Erasmus+ în vederea formării în următorii patru ani a unui număr de 32 de profesori din instituția noastră în cadrul unor programe de formare internaționale din domeniul educației. Constituirea echipei de lucru s-a realizat prin decizia doamnei director prof. Lidia Mihaela Neculăeș și a fost formată din cadre didactice care au o experiență în domeniul proiectelor europene Erasmus+: prof. Iulian Ghercă (coordonator), prof. Monica Tudorache, prof. Aissa Ana-Maria Neculăeș și prof. Neculai Juncă.

În vederea stabilirii obiectivelor și direcțiilor de formare a cadrelor didactice, s-a avut în vedere nevoile de formare a acestora exprimate prin chestionare și în cadrul unor discuții – menționate și în documentul de prognoză realizat la nivelul instituției Planul Instituțional de Dezvoltare a școlii pentru perioada 2019-2024. Dar în primul rând, s-a avut în vedere identificarea unor nevoi de bază care trebuie rezolvate pentru a crește gradul de atractivitate a actului educațional, a eficienței și eficacității acestuia în beneficiul elevilor noștri.

[4] *Ibidem.*

Existența unei comunicări eficiente atât la nivel intrainstituținal, cât și al comunității locale, prin intermediul parteneriatelor și proiectelor, în cadrul a numeroase activități extracurriculare a făcut ca orizontul de formare și perfecționare al cadrelor didactice să răspundă așteptărilor și nevoilor întregii comunități locale, dar în primul rând elevilor și părinților.

Alături de curriculumul impus, avem un curriculum la decizia școlii, în acord cu dorințele părinților și copiilor, cu cerințele comunității și ale societății actuale.

În contextul pandemiei de Covid 19, au apărut o serie de disfuncții în utilizarea noilor tehnologii în predarea online. Pentru a se putea adapta unui mediu aflat în continuă schimbare, rapidă și imprevizibilă, organizația noastră își propune să evolueze prin perfecționarea permanentă a variabilelor organizaționale: oameni, tehnologie, mediu școlar etc.

În urma unei analize atent efectuate -de tip SOWT- la nivelul instituției au fost identificate următoarele nevoi ce urmează să fie rezolvate cu ajutorul Acreditării:

N1 – Necesitatea adaptării și utilizării eficiente a mijloacelor digitale în procesul de predare-învățare-evaluare pentru a crește interesul elevilor în contextul unei învățări mixte, la școală și în online;

N2 – Îmbunătățirea formării cadrelor didactice pentru a reuși elaborarea unei strategii de integrare a elevilor care aparțin grupurilor vulnerabile;

N3 – Gradul redus de conștientizare a efectelor negative ale fenomenului "bullying" în rândul eleviilor, părinților și cadrelor didactice și al nivelului de informare al acestora asupra necesității implicării în prevenirea și combaterea acestui fenomen;

N4 – Importanța redusă acordată formării culturii ecologice în școală și în societate, precum și o deprindere redusă a elevilor în privința desfășurării de activități de protejare a mediului;

N5 – Îmbunătățirea capacității cadrelor didactice de a îndruma elevii în vederea selectării și utilizării unor surse mass-media credibile și inofensive;

N6 – Dezvoltarea unei viziuni și strategii de construire a profilului absolventului și orientarea lui spre o carieră de succes în concordanță cu realitățile și provocările societății de astăzi.

Analiza de nevoi ne-a făcut să conștientizăm că suntem o instituție care își dorește ca învățarea să fie centrată pe competențe-cheie și pe învațare vizibilă, dar care este la începutul acestui demers.

Proiectul de Acreditare realizat de LiceulTeoretic *Bogdan Vodă* din Hălăucești cuprinde și asumă cele patru standarde de calitate ale programului Erasmus+ și anume:

- Incluziune;
- Mediu sustenabil și responsabil;
- Educație digitală;
- Participarea activă în rețeaua Erasmus.

Nevoile identificate și obiectivele propuse prntru a fi îndeplinite prin proiectul de Acreditare ce ar urma să se desfăşoare pe o perioadă de paru ani și care ar implica un număr de 32 de cadre didactice din școala noastră sunt în concordanță cu Misiunea (*Şcoala noastră – o şcoală pentru comunitate, o şcoală pentru Europa.*), Viziunea școlii (*Furnizarea unui cadru organizat pentru educaţia copiilor, tinerilor şi adulţilor în vederea integrării pe piaţa locală, naţională şi europeană a muncii, inserţiei sociale, pentru muncă responsabilă aducătoare de plusvaloare, în spiritul toleranţei, multiculturalităţii, pluriconfesionalismului şi a respectului pentru individualitate. Misiunea specifică şcolii noastre se defineşte ca o posibilitate de a le asigura elevilor care o frecventează egalitatea de şanse în plan instructiv şi educaţional*) și cu Planul de Dezvoltare Instituțională.

În speranța că munca depusă de echipa de redactare a proiectului de acreditare va avea rezultatul dorit, considerăm că depunerea acestui proiect este o reușită în sine, în condițiile în care membrii echipei au reușit să-și depășească limitele, au fost nevoiți să iasă din zona de confort la nivel profesional și să depună un efort considerabil și susținut într-o perioadă dificilă, de început a anului școlar.

Erasmus Accreditation - A Major Challenge for Our School

For more than four years, one of the major objectives of the "Bogdan Vodă" Theoretical Highschool in Hălăucești has been to increase the degree of internationalization of our school and to connect it to current educational trends.

Erasmus accreditation is the tool through which organizations and institutions can participate on an ongoing basis in the Erasmus + 2021-2027 programme, giving them annually simplified access to funding under Key Action 1, mobility projects.

The granting of Erasmus accreditation confirms that the applicant organisation is able to implement a medium or long-term strategic development plan. To this end, the applicant organization shall draw up a plan for the implementation of high-quality mobility activities, called the Erasmus Plan, as part of a wider organisational effort to think strategically about its development.

Within our school, a team was formed to complete and submit the accreditation form for Erasmus+ funding to train 32 teachers from our institution in international education training programmes over the next four years.

In the hope that the work done by the team drafting the accreditation project will have the desired result, we consider the submission of this project to be a success in itself as the members of the team have managed to go beyond their limits, have had to step out of their comfort zone professionally and make a considerable and sustained effort in a difficult period, at the beginning of the school year.

Mobilitatea din Bulgaria, din cadrul Proiectul Erasmus+ KA229 Students Actively Learning Entrepreneurial Skills – o experiență așteptată și reușită în pofida pandemiei

Director adj., prof. *Iulian Ghercă*
Liceul Teoretic *Bogdan Vodă*, Hălăucești

Cu o întârziere de un an de zile a avut loc - în condiții extrem de dificile din cauza pandemiei – prima mobilitate din cadrul proiectului Erasmus+ KA 229 dedicat elevilor – ***Students Actively Learning Entrepreneurial Skills*** (Nr. de referință 2020-1-BE02-KA229-074685_2). Școala gazdă, parteneră în proiectul menționat, *Professionalna Gimnaziya po Transport*, din Bulgaria, a pregătit această mobilitate și activitățile specifice prevăzute în proiect, respectând toate normele impuse de pandemie și asigurând un climat oportun învățării pentru toți participanții, elevi și profesori din țările partenere: Belgia, Cehia, România și Turcia (din păcate, din cauza restricțiilor existente, elevii din Turcia nu au put fi prezenți fizic, ei s-au alăturat la unele activități în format online).

Școala *Professionalna Gimnaziya po Transport* se află în localitatea Razlog din Bulgaria, iar pentru cinci zile, în perioada 25-29 octombrie 2021, a fost gazdă pentru cele patru școli partenere menționate anterior. Elevii din aceste cinci școli, însoțiți de profesorii lor, au desfășurat mai multe activități în vederea îndeplinirii **scopului general** al proiectului, acela de a dezvolta cooperarea prin schimbul de idei, opinii și perspective și generarea de idei de afaceri relevante pentru economiile locale. Acest proiect a fost creat cu contribuția tuturor partenerilor și toate activitățile și responsabilitățile au fost convenite în prealabil. Prin urmare, am decis o serie de sarcini comune și specifice care sunt îndeplinite în conformitate cu experiența și expertiza fiecărui partener.

Deoarece aceasta a fost prima mobilitate din cadrul proiectului, toți participanții au realizat prezentări despre școala lor și despre țara lor, punând accent pe economie, iar pentru prima întâlnire, pe agricultură și identificarea unor idei de afaceri din acest domeniu. Scopul a fost de a se familiariza elevii participanți, de a înțelege economia locală, de a vizita afaceri locale și de a afla despre provocările pe care le întâmpină și soluțiile identificate pentru a reuși depășirea acestor provocări.

Pentru participarea la mobilitatea din Bulgaria, echipa din România, formată din elevii Ciobanu Gabriela, Bîlha Adina, Bejan Andra, Paraschiv Iulian, Păun Codrin, Rotaru Leonard, Fechet Denis, însoțiți de profesorii Neculăeș Aissa, Petrila Claudia, Neculăeș Ciprian și Ghercă Iulian, a fost nevoită, fiind în zona roșie, ca pe lângă vaccinare și obținerea certificatului verde să dețină și un test PCR negativ, a cărui valabilitate este de 72 de ore. Toate aceste restricții legate de pandemie au îngreunat pregătirea și desfășurarea mobilității care însă, finalmente, a decurs foarte bine, fără evenimente nedorite și a reușit să-și atingă scopul.

În prima zi, am desfășurat mai multe activități care au avut ca scop cunoașterea reciprocă a tuturor partenerilor, a țărilor și instituțiilor acestora și a activităților pe care ulterior urma să le desfășurăm împreună pe parcursul întregii săptămâni:

- Participarea la ceremonia de bun venit;
- Realizarea turului școlii;
- Prezentări ale școlilor partenere;
- Prezentarea programului detaliat al săptămânii.

În zilele următoare, s-au desfășurat activitățile de învățare prevăzute în proiect care au fost dublate de vizite culturale și unele vizite de studiu la afaceri locale din domeniul agroturismului.

Elevii grupați în echipe mixte (formate din elevi din Bulgaria, Cehia, Belgia și România) au lucrat în cadrul unor ateliere pentru crearea unui logo specific, reprezenativ pentru fiecare grupă de elevi participanți. După realizarea acestor activități, elevii au prezentat produsul final și tot ei au ales care este cel mai bun/ reprezentativ logo.

În cadrul unei alte activități, desfășurată tot în cadrul școlii gazdă, elevii au constituit grupe mixte și au analizat unele probleme specifice economiei/agriculturii din Bulgaria, au prezentat soluții la problemele respective. Au realizat prezentări interesante cu privire la aceste soluții, au gândit anumite idei de afaceri/planuri de afaceri din domeniul agriculturii, au identificat surse de finanțare și au reușit să facă comparații între economiile țărilor din proiect.

Fiecare soluție/prezentare a fost evaluată de un juriu format din profesori participanți la proiect. Menționăm că elevii noștri s-au descurcat foarte bine, au participat activ la toate activitățile desfășurate și au reușit să fie premiați în cadrul acestui concurs.

Toate activitățile specifice antreprenoriatului prevăzute în program și desfășurate în această primă mobilitate au fost dublate de vizitele de studiu la o agropensiune, păstrăvărie, centru de echitație, dar și de vizite culturale la

muzeu, stațiune de schi, obiective turistice din capitala țării etc. Aceste activități au constituit o experiență complexă, intensă și benefică pentru elevii participanți.

Cu siguranță obiective propuse și asumate în cadrul acestui proiect au fost îndeplinite pe deplin și au oferit elevilor oportunități unice de învățare și dezvoltare.

Obiectivele speciale urmărite au fost:

1. să permită participanților să întâlnească noi culturi și să își dezvolte competența interculturală;
2. să dezvolte mentalitatea antreprenorială a studenților, oferind astfel contextul dezvoltării ideilor de joint-venture îmbunătățirea tranziției către lumea afacerilor;
3. să faciliteze dezvoltarea profesională a studenților, gândirea critică și analitică, comunicarea, creativitatea etc.;
4. să crească încrederea în sine a elevilor în contexte străine de învățare și dezvolte abilități lingvistice în contexte concrete;
5. să îmbunătățiască dimensiunea europeană a școlii prin cooperarea cu alte școli; reușind astfel să se realizeze transferul de bune practice de la nivelul european.

Considerăm această primă mobilitate o reușită atât din punct de vedere al managementului de proiect, al organizării, dar mai ales din cel al învățării și experienței dobândite de elevi. Așteptăm cu nerăbdare următoarea mobilitatea care va avea loc în luna martie 2022, în România, unde sunt invitați să participe aproximativ 24 de elevi și 8 profesori din țările partenere.

Mobility in Bulgaria, Within the Erasmus + KA229 Project
Students Actively Learning Entrepreneurial Skills -
An Expected and Successful Experience despite the Pandemic

After a delay of one year, the first mobility of the Erasmus+ KA 229 project for students - Students Actively Learning Entrepreneurial Skills (reference no. 202020-1-BE02-KA229-074685_2) - took place - under extremely difficult conditions due to the pandemic. The host school, partner in the project, Professionalna Gimnaziya po Transport, in Bulgaria, prepared this mobility and the specific activities stipulated in the project - respecting all the rules imposed by the pandemic and ensuring a suitable learning climate for all participants, students and teachers from the partner countries: Belgium, Czech Republic, Romania and Turkey (unfortunately, due to existing restrictions, students from Turkey could not be physically present, they joined some activities online).

To participate in the mobility in Bulgaria, the Romanian team, made up of students Gabriela Ciobanu, Adina Bîlha, Andra Bejan, Iulian Paraschiv, Codrin Păun, Leonard Rotaru, Denis Fechet, accompanied by teachers Aissa Neculăeș, Claudia Petrila, Ciprian Neculăeș and Iulian Ghercă, had to have a negative PCR test, which is valid for 72 hours, in addition to vaccination and obtaining a green certificate. All these pandemic-related restrictions made it difficult to prepare and carry out the mobility, but in the end it went very well, without any undesirable events and succeeded in achieving its goal.

Liceul tehnologic de Transport Razlog şi sistemul de educaţie din Bulgaria

Prof. *Petrila Claudia Ana*
Liceul Teoretic *Bogdan Vodă* Hălăucești, Iași

ERASMUS+, deşi pentru unii reprezintă un simplu cuvânt, pentru alţii înseamnă o experienţă de neuitat. Astfel, aș putea rezuma participarea la programul de formare *Students Actively Learning Entrepreneurial Skills* desfășurat în perioada 25-29 octombrie 2021, în Razlog, Bulgaria. Este o primă mobilitate alături de elevi şi profesori din alte patru ţări: Bulgaria- ţara gazdă, Cehia, Turcia şi Belgia.

Tema acestui program a fost *Economia Bulgariei şi începătorii în agricultură*. Cele cinci schimburi de experienţă planificate pentru o perioadă de doi ani contribuie la formarea profesională și personală a tuturor participanţilor, la dezvoltarea mentalitaţii antreprenoriale, a creativitaţii şi gândirii critice în noi contexte cultural educaţionale.

Activitățile din această primă mobilitate s-au desfășurat în mare parte la școala gazdă *Liceul Tehnologic de Transport* și au constat în participarea la ceremonia de bun venit, prezentarea tuturor participanților, realizarea turului școlii, prezentarea școlilor partenere, ateliere de lucru pe grupe mixte. Pe de altă parte, s-au realizat vizite culturale în Razlog, Bansko, Sofia și vizite de studiu la o păstrăvărie și o agropensiune din zonă.

Toate aceste activităţi au fost îndrăgite de elevi şi implicarea în astfel de proiecte este extrem de benefică atât pentru elevi, profesori, cât și pentru comunitate, în general.

Liceul Profesional / Tehnologic de Transport Razlog

Este o școală bulgară de stat, situată în orașul Razlog. Se află într-o vale situată între trei munți (Pirin, Rila, Rodopi) din sud-vestul Bulgariei. Școala are capacitatea de a educa 500 de elevi, dar anul acesta sunt 250. Elevii au între 14 și 18 ani. Pe lângă elevii obișnuiți, sunt și elevi la frecvență redusă, care lucrează și studiază în același timp.

Este o societate multiculturală și multi-religioasă. La școală există cluburi sportive, cluburi de limbi străine și cluburi de patrimoniu cultural.

Există, de asemenea, un consiliu al elevilor și un consiliu al părinților. Unii elevi provin din familii cu venituri mici și nivel scăzut de educație al părinților. O parte dintre elevi fac naveta zilnic cu autobuzul școlar. Se lucrează îndeaproape cu familiile elevilor, diferite organizații, ONG-uri și sectoarele de afaceri. Majoritatea elevilor sunt motivați, muncitori și participă la evenimente și competiții la nivel regional, național și internațional. Elevii din anul terminal fac practică în afara școlii în companii de afaceri. Absolvenții primesc al treilea nivel profesional din cele patru existente în Bulgaria. Ei își pot începe imediat munca sau își pot continua studiile în orice colegiu sau universitate din Bulgaria sau din străinătate. Unii dintre elevi intră pe piața muncii din străinătate, alții lucrează pentru companii străine în Bulgaria. De aceea, studiul disciplinelor ca limba engleză și rusă pentru profilul tehnic este foarte important pentru ei. În ultimul an, ei studiază limba engleza tehnică.

Principalele caracteristici ale sistemului de învățământ

Sistemul de educaţie se încadrează în tradiţia europeană şi este asemănător cu sistemul nostru de învăţământ.

Sistemul de învățământ preșcolar și școlar din Bulgaria include grădinițe, școli, centre de sprijin pentru dezvoltarea personală și unități de servicii specializate și asigură educația conform standardelor educaționale de stat. Instituțiile din cadrul sistemului de învățământ preșcolar și școlar sunt persoane juridice.

Standardele învățământului de stat determină nivelurile necesare de pregătire generală și profesională. Acestea se referă la diferite componente ale mediului educațional, inclusiv conținuturi educaționale, manuale și auxiliare școlare, autorizarea și calificarea profesorilor, sistemul de evaluare, inspecția etc.

Standardul de stat pentru educația preșcolară este un set de cerințe legate de rezultatele învățării și definește:

- domenii ale învățământului preșcolar;
- obiectivele educației preșcolare și conținuturile educaționale pe domenii ale învățământului preșcolar;
- cerințe privind rezultatele învățării pentru fiecare domeniu de învățământ preșcolar din grupele de vârstă respective.

Standardul de învățământ general de stat este un set de cerințe legate de rezultatele învățării pentru fiecare disciplină de studiu la finalul fiecărei etape a nivelului de învățământ respectiv. Acesta definește:

- obiectivele, conținuturile și trăsăturile specifice educației și pregătirii generale;
- disciplinele de învățământ general;
- cerințele privind rezultatele învățării pentru fiecare disciplină de studiu pentru dobândirea și pregătirea generală.

Standardul de învățământ de stat pentru pregătirea pentru un anume profil este un set de cerințe privind rezultatele învățării pentru fiecare disciplină de studiu pentru profil la finalul studiilor medii. Acesta definește:

- obiectivele, conținuturile și caracteristicile specifice ale învățământului general și ale pregătirii pentru profil;
- disciplinele de studiu;
- modulele de formare obligatorii pentru fiecare disciplină de învățământ general de profil și cerințele privind rezultatele învățării pentru fiecare dintre acestea în legătură cu pregătirea pentru profil.

În Bulgaria, învățământul este laic și gratuit în școlile de stat și municipale. Dreptul la educație este implementat în conformitate cu principiile managementului transparent și predictibilitatea dezvoltării sistemului de învățământ. Cetățenii bulgari au dreptul la educație și își pot îmbunătăți în mod continuu educația și calificarea. Nu sunt permise restricții sau privilegii bazate pe rasă, naționalitate, sex, origine etnică sau socială, religie sau statut social. Copiii și elevii cu nevoi educaționale speciale și/sau cu boli cronice beneficiază de un învățământ integrat în grădinițe și în școli.

Se înfiinţează şi scoli private care încep să concureze cu succes cu cele de stat.

Etapele sistemului educațional

Educația timpurie și îngrijirea copilului

Educația și îngrijirea copiilor preșcolari cu vârste cuprinse între 0 și 3 ani sunt gestionate de autoritățile locale și nu fac parte din responsabilitățile statului. Între 3 și 6/7 ani, aceasta devine parte a responsabilităților Ministerului Educației și Științei.

Grădinițele sunt instituții din cadrul sistemului de educație preșcolară și școlară pentru creșterea, educarea și socializarea copiilor de la vârsta de 3 ani până la 7 ani (intrarea în clasa I), în conformitate cu standardul de educație preșcolară de stat. Copiii în vârstă de 2 ani pot, de asemenea, să intre în

grădiniță în conformitate cu condițiile și normele *Legii privind învățământul preșcolar și școlar*.

Grădinițele sunt municipale sau private. Grădinițele publice pot fi deschise în mod excepțional de Ministerul Apărării sau pe baza unui tratat internațional. Grădinițele pentru Ministerul Apărării au ca scop creșterea, educarea și socializarea copiilor personalului militar și civil al ministerului.

Grădinița centrală este o grădiniță municipală, care este situată în cea mai apropiată așezare a municipiului sau a unei localități învecinate, unde sunt crescuți, educați și pot socializa copiii din localitățile care nu au grădiniță sau o școală care asigură învățământul preșcolar obligatoriu.

Educația și instruirea copiilor în grădinițe este organizată și asigurată în conformitate cu *Standardul de stat privind educația preșcolară*. Pregătirea școlară este evaluată la finele etapei de educație preșcolară prin compararea rezultatelor învățării dobândite cu rezultatele învățării descrise în standarde. Se eliberează un certificat de pregătire școlară.

Învățământul preșcolar este inclus în *Cadrul Național al Calificărilor* din Republica Bulgaria, care a fost adoptat prin Decizia nr. 96/2002 a Consiliului de Miniștri. La acest nivel se regăsesc cunoștințe, abilități și competențe (autonomie și responsabilitate și competențe comunicative și sociale).

Educația școlară

Educația școlară este obligatorie de la vârsta de 7 ani sau de la vârsta de 6 ani, în funcție de evaluarea părinților, până la vârsta de 16 ani. Acesta prevede educația și dezvoltarea elevilor în funcție de nevoile individuale ale acestora și în conformitate cu cerințele și așteptările pentru succes în societatea civică.

Școala este o instituție din sistemul de învățământ preșcolar și școlar, care formează, educă și socializează elevii și asigură condițiile de absolvire a clasei și a etapei și/sau pentru dobândirea de studii. Așa cum se specifică în Lege, privind cazurile de învățământ preșcolar și școlar, școala asigură condițiile pentru dobândirea unei calificări profesionale. Școlile pot asigura educația preșcolară obligatorie în termenii și condițiile standardelor educaționale de stat pentru învățământul preșcolar și ale standardului educațional de stat pentru mediul fizic și furnizarea de informații și biblioteci în grădinițe, școli și centre de sprijin pentru dezvoltarea personală.

Școlile sunt de stat, municipale, private sau religioase. În funcție de tipul de pregătire, școlile sunt nespecializate și specializate.

În funcție de etapa sau nivelul de educație, școlile nespecializate sunt:

1. primare (clasele I – IV, inclusiv);

2. principală (I – VII, clase inclusiv);
3. școli (clasa a VIII-a - a XII-a, inclusiv);
4. unități (clasa I – X, inclusiv);
5. secundare (I – XII, clasă inclusiv).

Învățământ superior

Republica Bulgaria se numără, de asemenea, printre primele țări care au semnat, în 1999, la Bologna*, Declarația Comună* pentru spațiul european al învățământului superior. Guvernarea învățământului superior se realizează la nivel de stat și instituțional. Statul este responsabil pentru elaborarea și implementarea unei politici naționale pe termen lung și pentru stabilirea condițiilor care garantează autonomia academică a instituțiilor de învățământ superior, calitatea educației și asigurarea condițiilor adecvate pentru desfășurarea cercetării științifice. Managementul instituțional se realizează în conformitate cu drepturile pentru autonomia academică a instituțiilor de învățământ superior, dar statul contribuie la dezvoltarea guvernării instituționale moderne prin distribuirea resurselor.

Există cincizeci și unu de instituții de învățământ superior în Bulgaria care oferă diplome de licență. Studenții care deţin diploma de învăţământ secundar/învăţământ secundar de specialitate sunt eligibili pentru a aplica pentru învăţământul superior în Bulgaria. Anul universitar, pentru majoritatea universităților bulgare, începe în jurul datei de 1 octombrie și constă în semestre de toamnă și primăvară. Anul universitar acoperă până la 30 de săptămâni. Durata cursurilor este de 75 de minute sau pentru două perioade de 45 de minute, cu o pauză de 15 minute între ele. Limba oficială de predare este bulgara. La nivel universitar, predarea se desfăşoară în limba engleză la *Universitatea americană din Bulgaria*, iar în germană, franceză şi engleză în unele programe din universităţile tehnice.

Bulgaria depune eforturi active în vederea creării unui mediu favorabil pentru modernizarea învățământului superior, în conformitate cu nevoile societății și ale mediului de afaceri. Bunele practici sunt studiate și multiplicate. Sunt studiate posibilitățile de introducere a unor noi modele, care sunt legate de aplicarea unor abordări moderne pentru guvernare instituțională care să conducă la o mai bună gestionare financiară.

Razlog Transport Technological Highschool and The Education System in Bulgaria

This article was produced following participation in the *Students Actively Learning Entrepreneurial Skills* training programme held between 25th and 29th October 2021 in Razlog, Bulgaria. It is a first mobility with students and teachers from four other countries: Bulgaria - the host country, Czech Republic, Turkey and Belgium.

The activities of this first mobility were mostly held at the host school *Transport Technological Highschool* and consisted of attending the welcome ceremony, introducing all participants, conducting the school tour, presenting the partner schools, mixed group workshops. On the other hand, there were cultural visits to Razlog, Bansko, Sofia and study visits to a local trout farm and an agri-pension. All these activities were loved by the pupils and the involvement in such projects is extremely beneficial for pupils, teachers and the community in general.

This material also includes information about the *Transport Technological Highschool* in Razlog, Bulgaria and presents the education system in Bulgaria.

BULGARIA – aspecte geografice și culturale

Prof. *Maria Aissa Neculăeș*
Liceul Teoretic *Bogdan Vodă*, Hălăucești

Datorită proiectului Erasmus+ KA 229 dedicat elevilor - ***Students Actively Learning Entrepreneurial Skills*** (Nr. de referință 2020-1-BE02-KA229-074685_2) am avut privilegiul, împreună cu un grup alcătuit din 4 profesori și 7 elevi ai Liceului Teoretic ”Bogdan Vodă” Hălăucești, să desfășurăm prima mobilitate în Razlog, Bulgaria, în perioada 25 – 29 octombrie 2021.

Bulgaria ocupă o porțiune din estul peninsulei Balcanice, învecinându-se cu cinci țări—cu *Grecia și Turcia* la sud, cu *Macedonia și Serbia* la vest si cu *România* la nord, iar la est are ieșire la *Marea Neagră*. Suprafața totală a țării este de 110 994 km², ceea ce o clasează pe locul 105 în lume, loc pe care se situează și din punctul de vedere al numărului de locuitori (circa 7 milioane în 2020).

Bulgaria dispune de un relief variat, muntos în partea centrală și de sud-vest, deluros în nord-est și de câmpie în nord și sud-est. Cele mai notabile unități de relief sunt *Câmpia Înaltă a Dunării, Munții Balcani, Câmpia Traciei Superioare și Munții Rodopi.* În Bulgaria se află cel mai înalt punct din peninsula Balcanică, *Vf. Musala*, din Munții Rila, la 2 925 m, iar cel mai jos punct al țării este nivelul mării (0 m).

Clima statului este dinamică, rezultată din întâlnirea pe teritoriul lui a influențelor mediteraneene și a celor temperat-continentale. Țara are o rețea densă de circa 540 de râuri, dintre care multe sunt relativ scurte și cu debite reduse. Fluviul *Dunărea* formează, în nord, granița cu România, pe o lungime de 470 km iar cel mai lung râu aflat în întregime pe teritoriul bulgar, *Iskărul*, are o lungime de 368 km. Între alte mari râuri se numără Struma și Marița din sud. La sud de capitală, la *Sapareva Banja*, există cele mai fierbinți izvoare termale din Europa (104^0 C) și un gheizer, care aruncă coloane de abur și apă fierbinte până la 7 m înălțime.

Harta fizică a Bulgariei și localizarea orașului Razlog

Cea mai mare parte a timpului am petrecut-o în orașul partenerilor noștri, ***Razlog***, situat în valea cu același nume din sud-vestul Bulgariei, provincia Blagoevgrad, la 150 km distanță de capitala Sofia. Poziționarea orașului între Munții Rila la nord și nord-vest, Munții Pirin la sud și sud-vest și Munții Rodopi la est ne-a determinat să-l asemănăm cu orașul Brașov, oferindu-ne un sentiment de familiaritate și încântându-ne vederea cu vârfurile acoperite de zăpadă, în orice punct ne-am fi aflat.

Până în anul 1925 orașul a purtat numele de Mehomia, fiind menționat pentru prima dată cu acest nume în timpul domniei împăratului bizantin Vasile al II-lea (n. 958 – d. 1025). Dintre evenimentele istorice mai recente trebuie să menționăm faptul că, în timpul celui de-al Doilea Război Balcanic (1913), zona din jurul orașului Razlog a fost un câmp principal de luptă între armata bulgară și cea grecească. Orașul a fost capturat de către armata grecească la 9 iulie, recuperat de către bulgari la 17 iulie și apoi recapturat de către armata grecească pe 18 iulie 1913. Dupa tratatul de pace ce a urmat, Razlog a fost cedat înapoi Bulgariei.

În prezent, Razlog, alături de orașul vecin Bansko, față de care se află la o distanță de doar 6 km, s-a dezvoltat ca un important centru de turism pentru sporturile de iarnă grație poziției sale geografice. Municipalitatea Razlog cuprinde mai multe sate (Banya, Gorno Draglishte, Dolno Draglishte, Dobarsko,

Bachevo, Godlevo și Eleshnitsa), adunând o populație totală de 20 410 locuitori, fiecare dintre sate având farmecul său propriu.

Turnul de metal de pe muntele Golak

Pentru a ne putea bucura de priveliștea minunată aspupra orașului Razlog, partenerii noștri au organizat, într-una din zile, o drumeție pe muntele Golak, un loc vizitat atât de localnici, cât și de turiștii dornici de plimbare și relaxare. Traseul cu peste 600 de trepte este amenajat cu 54 de locuri de odihnă și 30 de puncte de observare, leagăne și șezlonguri din lemn care fac locul și mai atractiv. În partea superioară a muntelui, este construit un turn de metal, cu o înălțime de 12 metri, care asigură o vizibilitate largă asupra văii și orașului Razlog.

Vedere asupra orașului Razlog de pe muntele Golak

Am fost plăcut surprinși să aflăm, din discuțiile cu colegii noștri bulgari, că municipalitatea Razlog și Valea Razlog dețin o bogată moștenire de monumente culturale din diferite ere și civilizații. Printre aceste monumente pot fi enumerate templele creștine "Sf. Georgi Pobedonoset"- construit, în 1834, în Razlog; "Sf. Georgii"- construit, în 1834, în satul Banya; "Uspenie Bogorodichno"- construit, în 1835, în satul Dolno Draglishte; în satul Dobarsko se află templele: "Sretenie Gospodne"- ridicat în 1860 și "Sf. Teodor Tiron și Teodor Stratilat"- construit în 1614, având picturi murale unice și fiind un monument cultural sub protecția UNESCO.

De asemenea, în municipalitatea Razlog se regăsesc 70 case ce sunt declarate monumente arheologice. Activitățile din cursul zilei de marți, 26 octombrie, au inclus și vizitarea unei astfel de case din satul Banya, unde copii au învățat să facă brățări din fire de ață colorată și au probat costumele populare bulgare. Aceste costume reprezintă o parte intrinsecă a stilului de viață și a culturii bulgare. Articolul vestimentar de bază este o cămașă albă cu mâneci lungi, purtată sub veste și paltoane de diverse forme, materiale și decorațiuni. Există patru tipuri de costume naționale feminine: șorțul simplu, șorțul dublu, tunica și sarafanul. Deliciul acestei vizite l-a constituit, însă, prepararea și degustarea unui produs culinar specific Bulgariei – *banitsa*. Aceasta este o pâine făcută doar din făină, apă și sare care de obicei se prepară cu ocazia sărbătorilor de iarnă și este rulată sub formă de spirală.

Datorită vechimii sale, Razlog este un oraș cu tradiții culturale bogate și obiceiuri păstrate de-a lungul secolelor care reflectă spiritul valorilor originale bulgare. Două dintre cele mai semnificative evenimente folclorice din Bulgaria se desfășoară în Razlog: *Carnavalul de Anul Nou Kukeri* și Ansamlul de artă populară, *"Cântece din Pirin"*.

Kukerii sunt bărbați bulgari îmbrăcați cu costumații elaborate, care îndeplinesc ritualuri tradiționale menite să sperie spiritele rele. Termenul Kuker derivă din limba proto-slavă unde *kuka însemna „duhul rău”, la care s-a adăugat sufixul agent *-arь (însemnând literal „vânător de spirite rele”) sau de la o divinitate pre-slavă numită Kuk.

Costumele Kukerilor acoperă cea mai mare parte a corpului și includ măști din lemn decorate cu piei de animale (uneori cu două fețe) și clopote mari atașate de centură. În preajma Anului Nou și înainte de Postul Mare, kukerii se plimbă și dansează prin sate pentru a speria spiritele rele cu costumele lor și sunetul clopotelor. De asemenea, se crede că acest ritual asigură o recoltă bună, sănătate și fericire satului în timpul anului care urmează. Kukerii vizitează în mod tradițional casele oamenilor pe timp de noapte, astfel încât „soarele să nu-i prindă pe drum.” După ce defilează prin sat, se adună de obicei în piața satului pentru a dansa sălbatic și a amuza oamenii. Tradiții asemănătoare se regăsesc și în România, putând fi asociate cu mascații sau benzile de urători care umblă în ajunul Anului Nou.

Notorietatea acestor grupuri a depășit granițele Bulgariei. Dovada pentru tradițiile originale ale Kukerilor este insigna de onoare oferită Municipalității Razlog, în mai 2004, de către Henri Van der Kroon, președintele Federației Internaționale a Orașelor de Carnaval Europene și Mediterane. De asemenea, în anul 2018, revista *National Geographic* a realizat un amplu articol despre Kukeri.

Carnavalul de Anul Nou Kukeri – Razlog

Unic este și Ansamblul de artă populară *"Cântece din Pirin"* care este format dintr-o orchestră populară, o trupă de dans popular și un cor de femei. A fost fondat în anul 1954 și de atunci se străduiește să păstreze cultura bulgară interpretând muzică și dans tradițional din toată țara. A susținut peste 6 500 de concerte în 50 de țări diferite și a produs numeroase LP-uri, CD-uri, videoclipuri și cărți de cântece. Ansamblul a primit numeroase premii precum *Discul de Aur* din Nashville în 1982, *Premiul Grammy* pentru participarea la cel de-al doilea album al lui Marcel Cellier *Le Mystere des Voix* Bulgares în 1990, premii de la Festivalurile Internaționale de la Cartagina din 1965 etc., fiind unul dintre cei mai importanți ambasadori ai artei populare bulgare în lume.

În timpul acestei mobilități am avut ocazia să descoperim și frumusețile orașului **Bansko**, pe care l-am vizitat marți, 26 octombrie, și care se află la 160 km de capitala Sofia și la numai 6 km de orașul Razlog. Bansko este cea mai modernă stațiune de schi din Bulgaria, situat la o altitudine de 925 metri, în partea nord-estică a Munților Pirin, chiar sub cea mai înaltă și mai frumoasă parte a acestora.

Bansko reprezintă, însă, mult mai mult decât o stațiune de ski, ocupând un loc demn printre așezările cu o bogată moștenire culturală și istorică din Bulgaria. Nu întâmplător unii istorici o numesc „capitala spirituală din Pirin”. Bansko a fost înființat ca așezare după unificarea mai multor sate în perioada secolelor XV-XVI, iar primele dovezi documentare despre acesta se găsesc în registrul otoman al Djelepkeshans (crescătorii de oi) din 1576.

Până în secolul al XVIII-lea, banskalii au fost în principal crescători de animale care se bazau pe pășunile vaste și pădurile bogate ale Munților Pirin. În perioada renașterii naționale, Bansko s-a dezvoltat ca un centru urban de comerț și meșteșuguri, iar prosperitatea economică rezultată se reflectă și în caracteristicile arhitecturii populare rezidențiale din secolele al XVIII-lea și
al XIX-lea. Construite din piatră, casele din centrul vechi al orașului dau o impresie monumentală de cetate. Acesta este în principal motivul pentru care se deosebesc de arhitectura rezidențială din celelalte așezări ale văii Razlog. La aceste caracteristici trebuie adăugate sculptura în lemn și decorarea murală remarcabilă, care mărturisec nu numai posibilitățile materiale, ci și înalta cultură artistică a banskalilor.

În timpul petrecut în Bansko am vizitat o casă care reprezintă un exemplu tipic al arhitecturii tradiționale locale: *Casa Velyan*, un monument al culturii naționale a Bulgariei încă din anul 1967. A fost construită în secolul al XVIII-lea și este una dintre cele mai vechi case-cetate cu două etaje, ziduri groase de piatră, ascunzători subterane, turnuri interioare și exterioare, ferestre mici cu grilaj de fier. La subsolul acesteia se află o pivniță și două ascunzișuri interconectate. În timpul stăpânirii otomane, mulți bulgari au construit case fortificate cu camere secrete unde să se ascundă de raidurile turcilor. O scară de piatră dintr-o cameră folosită ca ascunzătoare leagă subsolul de nivelul rezidențial al clădirii unde sunt situate sufrageria, salonul, camera pentru femei și camera de lucru.

Ceea ce ne-a impresionat cel mai mult la această casă au fost decorațiunile ei: picturile murale și tavanele sculptate în lemn, realizate de maestrul Velyan Ognev,

membru al Școlii de Artă Debarsko. Velyan Ognev a venit la Bansko pentru a lucra la decorarea altarului Bisericii Sfintei Treimi, iar casa i-a fost dăruită de localnici ca simbol al recunoștinței pentru efortul depus. Maestrul și-a decorat interiorul și exteriorul și le-a transformat în adevărate piese de artă. Picturile murale din Camera Albastră, salon și camera de zi, veranda rafinată sculptată în lemn și ornamentele geometrice și florale de pe fațada de sud-est a casei sunt extrem de valoroase.

Casa Velyan - Bansko

Un alt simbol al orașului Bansko pe care l-am vizitat este *Biserica Sfintei Treimi*, situată în centrul stațiunii. Aceasta se prezintă sub forma unui complex care cuprinde biserica propriu-zisă, turnul-clopotniță și zidul de împrejmuire. Întregul complex este considerat una dintre cele mai remarcabile realizări ale culturii bulgare din perioada Renașterii Naționale.

Biserica reprezintă o bazilică cu trei nave ridicată în anul 1835 de către maeștri locali la inițiativa comerciantului din Bansko – Lazar German. Deasupra intrării sale principale, am fost uimiți să vedem o cruce creștină și o semilună turcească aproape una de alta – simbol al toleranței între cele două religii din timpul stăpânirii otomane. Așa cum am menționat mai sus, biserica a fost ornată de unul dintre cei mai importanți maeștri de la Școala de Artă din Bansko și Debarsko – Usta (Maestrul) Velyan Ognev, care a creat catapeteasma unică sculptată, picturile murale originale de pe coloane și cupolă, tronul episcopului și cele douăsprezece coloane simbolizându-i pe cei doisprezece apostoli.

Clopotnița din curtea bisericii a fost ridicată ceva mai târziu – în anul 1850, de către Usta (Maestrul) Gligor Doiuv. Are 30 m înălțime și este considerat un simbol al orașului Bansko. În anul 1866, pe turn a fost instalat un ceas.

Ceea ce ni s-a părut foarte interesant este faptul că această biserică reprezintă una dintre cele mai mari biserici din Bulgaria. Până la construirea *Catedralei Sf. Aleksandar Nevski* din Sofia, *Sfânta Treime* a fost cea mai mare biserică din țară și din Peninsula Balcanică.

Biserica Sfintei Treimi – Bansko

Trebuie să recunosc faptul că o mare bucurie, în timpul petrecut în Bansko, ne-a prilejuit-o „vizitarea" numeroaselor magazine de suveniruri și de produse cosmetice. Bulgaria mai este numită și ***Țara trandafirilor***, fiind cunoscută în toată lumea pentru cultura acestor flori. 80% din producția mondială de ulei de trandafiri provin din această țară. Uleiul de trandafir este supranumit "aurul lichid" al Bulgariei, fiind utilizat în principal pentru realizarea de parfumuri, produse cosmetice, ciocolată, lichior și gem.

În ziua de vineri, 29 octombrie, înainte de întoarcerea acasă, partenerii noștri au organizat o excursie în orașul capitală al Bulgariei, ***Sofia***. Acesta este situat în vestul țării, la poalele nordice ale muntelui Vitosha, în Valea Sofia, care este înconjurată de Munții Balcani. Valea are o altitudine medie de 550 de metri, astfel încât Sofia este a doua cea mai înaltă capitală a Uniunii Europene (după Madrid) și a treia cea mai înaltă capitală a Europei (după Andorra la Vella și Madrid).

Cu puțin peste un milion de locuitori, Sofia se numără printre cele mai vechi orașe ale Europei, drept pentru care nu este nicio noutate că se mândrește cu nenumărate monumente istorice. Cunoscut drept *Serdica* în Antichitate și *Sredeț* în Evul Mediu, orașul a primit numele actual după *Biserica Sfânta Sofia*,

unul dintre cele mai vechi locașuri de cult de aici (datează de la jumătatea secolului al VI-lea) și a fost desemnat capitală la data de 3 aprilie 1879.

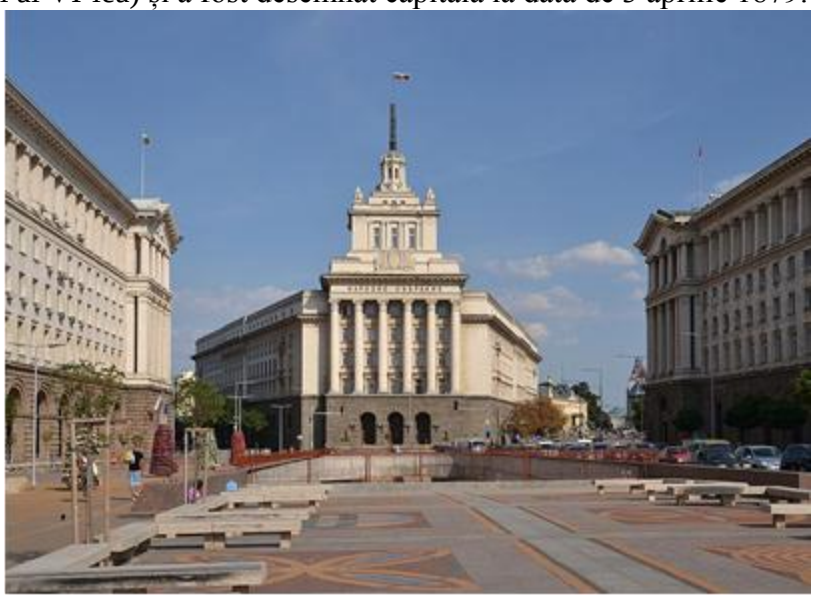

Consiliul Miniștrilor (stânga), Președinția (dreapta) și viitoarea clădire a Adunării Naționale

Moscheea Banya Bashi

Tot aici se află și singura moschee conservată de pe teritoriul Sofiei, *Banya Bashi*. Aceasta este creaţia lui Mimar Sinan, care a proiectat şi legendara

Moschee Albastră din Istanbul, datează din secolul al XVI-lea şi atrage zilnic pentru rugăciuni până la 400 de musulmani.

De asemenea, am putut să admirăm un alt simbol important al Sofiei – *Teatrul Național Ivan Vazov*. Acesta este teatrul național al Bulgariei, precum și cel mai vechi teatru din țară. Însă cea mai puternică impresie ne-a lasat-o *Caterdrala Alexander Nevsky*, care este de fapt, cea mai mare construcţie de acest gen din Balcani.

Construită în stil neobizantin, servește drept biserică catedrală a Patriarhiei Bulgariei și este considerată drept una dintre cele mai mari 50 de biserici creștine din lume. A fost înălţată la trecerea dintre secolele al XIX-lea şi al XX-lea, ca un monument închinat militarilor ruşi, care au luptat în timpul războiului ruso-turc din 1877-1878, în urma căruia Bulgaria a fost eliberată de sub dominația otomană. Iluminația fascinantă, interiorul împodobit bogat cu onyx și alabastru ne-au fermecat pur și simplu. Parte a bisericii este și cavoul subteran al lui Alexander Nevsky, cunoscut ca Muzeul icoanelor, care conţine o colecţie din 300 de icoane bisericeşti.

Teatrul Național Ivan Vazov

Catedrala Alexander Nevsky

Pentru elevii participanți la mobilitate cea mai mare bucurie a constituit-o vizitarea *Muzeului Iluziilor* din Sofia. Expoziția muzeului se întinde pe un

spațiu de 400 m^2 în care iluziile se împletesc cu invenții științifice, iar fizica și optica sunt expuse împreună cu opere de artă misterioase și ghicitori clasice. Vizitarea acestui muzeu a fost, de fapt, o experiență educațională excepțională, îmbogățită de divertisment interactiv. Elevii au desenat pe un perete cu lumină laser, s-au jucat cu un glob cu plasmă și au făcut numeroase fotografii în camera așezată cu susul în jos.

În vizită la Muzeul Iluziilor, Sofia

În loc de concluzie, voi face trimitere spre articolul din acest număr al revistei care conține părerile elevilor participanți la această mobilitate. Veți regăsi în rândurile scrise de ei surpriza descoperirii unei țări noi, cu locurile ei minunate și cu oameni prietenoși și deschiși; entuziasmul și emoția întâlnirii cu colegii lor din țările partenere care le-au devenit prieteni până la finalul săptămânii; bucuria reușitei lucrului în echipă, dar, mai ales, veți înțelege cât de valoroasă este pentru elevii noștri participarea la astfel de proiecte Erasmus+.

Bibliografie:

https://ro.wikipedia.org/wiki/Bulgaria
https://en.wikipedia.org/wiki/Kukeri
https://www.kusadasi.ro/vacanta-bulgaria-razlog-628
https://bulgariatravel.org
https://en.wikipedia.org/wiki/Pirin_Folk_Ensemble
https://www.balkanfolk.com/artist.php?id=118

https://www.kusadasi.ro/vacanta-bulgaria-bansko-512
https://en.wikipedia.org/wiki/Bansko
https://www.bansko.bg
https://en.wikipedia.org/wiki/Trinity_Church,_Bansko
https://visit-bansko.bg/en/what-to-see/museums/item/3949-house-of-velyan
https://museumofillusions.bg
https://en.wikipedia.org/wiki/Sofia
https://en.wikipedia.org/wiki/Alexander_Nevsky_Cathedral,_Sofia

BULGARIA - Geographical and Cultural Aspects

Thanks to the Erasmus+ KA 229 project dedicated to students - ***Students Actively Learning Entrepreneurial Skills*** (Reference No. 2020-1-BE02-KA229-074685_2) I had the privilege, together with a group made of 4 teachers and 7 students from the "Bogdan Voda" Theoretical Highschool in Hălăucești, to carry out the first mobility in Razlog, Bulgaria, between 25th and 29th October 2021.

Razlog is a small town located in the south-west of Bulgaria, 150 km away from the capital Sofia and positioned between the Rila Mountains to the north and north-west, the Pirin Mountains to the south and south-west and the Rhodope Mountains to the east. Until 1925 the town was called Mehomia, first mentioned by this name during the reign of the Byzantine Emperor Basil II (b. 958 - d. 1025). Thus, the Municipality of Razlog has a rich heritage of cultural monuments from different eras and civilizations, as well as 70 houses that are declared archaeological monuments, and we visited one such house in the town of Banya. Two of the most significant folklore events in Bulgaria are held in Razlog: the Kukeri New Year Carnival and the Folk Art Ensemble, "Songs of the Pirin".

During this mobility we also had the opportunity to discover the beauties of ***Bansko***, which is the most modern ski resort in Bulgaria, located at an altitude of 925 meters in the north-eastern part of the Pirin Mountains. But Bansko is much more than a ski resort: it is a worthy place among settlements with a rich cultural and historical heritage. During our time in Bansko we visited a house that is a typical example of traditional local architecture: the Velyan House and another symbol of the town, the Church of the Holy Trinity.

On Friday 29th October, before returning home, our partners organised an excursion to the capital city of Bulgaria, ***Sofia***. It is located in the west of the country, at the northern foothills of Vitosha Mountain, in the Sofia Valley, which is surrounded by the Balkan Mountains. Apart from the historical monuments, I noticed when visiting the city that Sofia has many green parks, lively boulevards and, last but not least, sumptuous architecture from the communist era that houses the main state institutions. We were most impressed by the Alexander Nevsky Cathedral and our experiences in the Museum of Illusions.

This mobility gave all of us, teachers and students, the opportunity to discover and appreciate new places and people, to make friends, to go beyond our limits and to enrich ourselves culturally, linguistically and personally.

DIN VIAȚA ȘI ACTIVITATEA ȘCOLII

Strategia de dezvoltare a Liceului Teoretic „Bogdan Vodă" Hălăucești

Director, prof. Lidia Mihaela Neculăeş
Liceul Teoretic Bogdan Vodă, Hălăucești

Bazele învăţământului liceal din localitatea Hălăuceşti au fost puse de către biserica romano-catolică prin înfiinţarea Seminarului Franciscan în anul 1897.

Liceul Teoretic „Bogdan Vodă" Hălăucești este situat în comuna Hălăucești, județul Iași, fiind o unitate de învățământ preuniversitar ce oferă servicii educaționale unui număr de 605 elevi și preșcolari. Personalul instituției este format din 57 de angajaţi : cadre didactice, personal didactic auxiliar şi personal nedidactic. Aflat în regiunea de dezvoltare Nord-Est a țării, la jumătatea distanței dintre orașele Pașcani și Roman, unitatea școlarizează cel mai mare număr de elevi din zona rurală adiacentă municipiului Pașcani – fiind unul dintre cele două licee teoretice din mediul rural din județul Iași. Liceul cuprinde în prezent: 4 grupe de grădiniță, 9 clase de învățământ primar, 8 clase de învățământ gimnazial și 8 clase de învățământ liceal.

Liceul Teoretic „Bogdan Vodă" Hălăucești cuprinde şi locaţiile: Grădinița cu Program Normal Luncași și Grădinița cu Program Normal Hălăucești.

Liceul ofera servicii educaționale pentru următoarele nivele și specializări: învățământ preșcolar; învățământ obligatoriu(primar, gimnazial și ciclul inferior al liceului); învățământ liceal-ciclul superior. Liceul are următoarele specializări: profil uman-filologie și profil real-științe ale naturii.

În anul școlar 2020-2021, în cadrul Evaluării Naţionale şi în cadrul examenului de bacalaureat , aproximativ 70 % dintre absolvenţii noştri de gimnaziu şi de liceu au promovat aceste examene.

Evaluare Naţională:

- Numărul elevilor participanţi: 25
- Numărul elevilor nepromovați: 7

- Numărul elevilor promovați: 18
- Procent de promovabilitate: 68 %

STATISTICĂ EVALUARE NAȚIONALĂ:

NOTE CUPRINSE ÎNTRE	NUMĂR NOTE	PROCENTE %
5,00 – 5,99	4	24%
6,00 – 6,99	4	24%
7,00 – 7,99	4	24%
8,00 – 8,99	3	18%
9,00 - 10	2	10 %

REZULTATE BACALAUREAT 2021

- Numărul elevilor participanți: 33
- Numărul elevilor neprezentați : 2
- Numărul elevilor nepromovați: 10
- Procent de promovabilitate: 70 %

NOTE CUPRINSE ÎNTRE	NUMĂR NOTE	PROCENTE %
6,00 – 6,99	8	35%
7,00 – 7,99	6	26%
8,00 – 8,99	6	26%
9,00 – 9,99	3	13%
10,00		-

ANALIZA SWOT

Puncte tari	Puncte slabe
- personal didactic și auxiliar calificat, în propoție de 100%;	- rata de promovare a EN de doar 65%;

- existența unei baze materiale și informatice funcționale și a unor dotări moderne (teren multifuncţional de sport, clădire grădiniţă nouă, 300 de tablete,10 table interactive, acces la internet în toate sălile de clasă etc.) - câștigarea și implementarea unor proiecte europene Erasmus + de tip KA 101, *Şcoala-o şansă pentru un viitor mai bun* şi de tip KA229, *Exersează la şcoală*. - implementarea proiectului Rose "Bac ++" - existența revistei școlii *Repere cultural-educaționale;* -atragerea de fonduri europene nerembursabile, în valoare de 68.740 euro prin proiecte Erasmus+ şi de 315.902 lei, prin proiectul Rose. - existența unui psiholog școlar; - existența unei relații de bună colaborare cu părinții și comunitatea locală; - existența unei oferte educaționale diversifi-cată, în concordanță cu nevoile elevilor;	- număr redus de elevi implicaţi în cadrul proiectului Erasmus+; - insuficienta pregătire pentru desfășurarea activităților on line sau în sistem hybrid; - gradul redus de satisfacție al elevilor cu privire la activitățile extrașcolare; - doar 40% din absolvenţii de liceu, promoţia 2021, continuă studiile postliceale şi universitare. - rezultate slabe ale absolvenţilor clasei a IV-a la citit-scris şi matematică; - participarea copiilor între 3-6 ani în procent de 90% la educaţia preşcolară - lipsa unui cabinet medical școlar; - disponibilitatea redusă a unei părți din per-sonal pentru implicarea în activități extrașco-lare;
Oportunități	**Amenințări**
- accesibilitatea sporită a programelor de formare oferite de CCD şi de furnizori de formarea prin organizarea lor on-line; - colaborarea cu Centrul de Zi Sfântul Francisc Hălăuceşti; - existența programelor cu finanțare nerambursabilă Erasmus+ etc. - posibilitatea dezvoltării de programe afterschool;	- instabilitatea legislativă și incoerența unor măsuri; - subfinanțarea instituțiilor de învățământ; - existența unui număr mare de copii cu părinți plecați în străinătate; - scăderea accentuată a populației școlare; - contextul pandemic imprevizibil; - creșterea gradului de sărăcie a

- accesarea programelor sociale pentru educație; - desfășurarea activităților într-un mediu puțin poluat;	populației; - scăderea rezultatelor şcolare şi a motivaţiei pentru şcoală a unui număr semnificativ din cadrul populaţiei vulnerabile. - existenţa unui număr mic de absolvenţi de clasa a VIII-a în localităţile din zona limitrofă liceului.

B. Misiunea și viziunea

Misiunea școlii

Crearea unui cadru organizat, formal și nonformal, în care să urmărim creşterea participării la viaţa şcolară, îmbunătăţirea rezultatelor învățării şi a stării de bine a preșcolarilor și elevilor din ciclul primar, gimnazial și liceal, în vederea formării competenţelor cheie specifice fiecărui profil de formare, dezvoltării unor valori şi principii fundamentale, dobândirii competeţelor necesare pentru dezvoltarea personală, în spiritul egalității de șanse, toleranţei, multiculturalităţii, pluriconfesionalismului, a respectului, recunoștinței și a corectitudinii, în contextual societății actuale .

Viziunea școlii :

Perfecţionarea cadrelor didactice în concordanță cu nevoile educabililor și a societății actuale într-un continuu proces de învățare și cooperare, valorificarea competenţelor însuşite în cadrul proiectelor europene, dezvoltarea unui parteneriat real cu părinții, organizații nonguvernamentale și comunitatea locală în vederea menținerii și dezvoltării școlii pentru viitorul comunității.

C.Obiectivele strategice

O1**.** Creşterea, în următorii 4 ani, a procentului elevilor care iau medii peste 5 la examenul de Evaluare Naţională, de la 65% la 80%.

O2. Creşterea numărului de elevi participanţi la proiecte Erasmus +, cu 20 % , în următorii patru ani.

O3. Participarea copiilor între 3-6 ani, în procent de 100%, la educaţia preşcolară, până în anul 2025.

O4. Creşterea, până în 2025, a procentului absolvenţilor care continuă studiile în învăţământul superior cu 25%.

O5. Realizarea în procent de 100% a claselor a IX-a și menținerea nivelului liceal în următorii patru ani.

O6. Creşterea, în următorii 4 ani cu 30% a absolvenţilor clasei a IV-a care dovedesc compe-tenţe de citit, scris şi de matematică,în concordanţă cu profilul absolventului.

D. Modalităţi de evaluare a efectelor atinse prin schimbările propuse:

❖ Monitorizarea reprezintă urmărirea descriptivă a realizării strategiei.Astfel,pentru fiecare obiectiv specific vor fi propuse acţiuni concrete, cu modalităţi clare de monitorizare .

❖ Evaluarea pe parcurs formulează judecăţi evaluative şi de ajustare în timpul implementării stategiei şi se realizează cu precădere prin *Raportul anual de activitate şi RAEI*.

❖ Evaluarea finală stabileşte dacă rezultatele aplicării strategiei corespund obiectivelor stabilite şi atingerii indicatorilor de performanţă.

❖ Printre modalitățile de evaluare a efectelor atinse se numără:

Analize, rapoarte și statistici cu privire la rezultatele la examenele naționale și la promovabilitatea elevilor; grafic de pregătire, discuții cu profesorii, părinții și elevii

Rapoarte privind scrierea, implementarea și finalizarea unor proiecte și programe internaționale; realizarea unor analize cu privire la numărul de persoane participante, la diseminarea rezultatelor și impactul avut (chestionare, procese verbale de la activități de diseminare, studiu de impact, discuții)

E.Plan de acțiune pentru implementarea, pe durata unui an școlar, a obiectivului strategic:

Creșterea, în următorii 4 ani, a procentului elevilor care iau medii peste 5 la Evaluarea Națională, de la 65% la 80%.

Obiective specifice:

- Asigurarea progresului şcolar real pe baza tratării diferenţiate şi individualizate ale elevilor
- Creşterea motivaţiei pentru învăţare a elevilor prin sporirea atractivităţii lecţiilor, inclusiv a lecţiilor în sistem online
- Formarea competenţelor prevăzute de programele şcolare pentru disciplinele de examen
- Remedierea deficienţelor înregistrate în urma evaluărilor iniţiale, formative şi sumative precum şi în urma simulărilor probelor de examen
- Organizarea, în condiţii optime, a activităţilor de pregătire a elevilor claselor a VIII-a, atât faţă în faţă cât şi online

Acțiuni	Termene	Responsabilități	Resurse necesare	Rezultate așteptate	Indicatori de realizare	Monitorizare, Evaluare
Organizarea de întâlniri de lucru, pe catedre (Limba română și Matematică), pentru proiectarea și conceperea noilor metode și instrumente de predare – învățare - evaluare curentă și sumativă, la disciplinele de examen, conform principiilor de elaborare ale noilor subiecte de la Evaluarea Națională	Septembrie 2021	Profesorii de specialitate	Umane Materiale Digitale Financiare De timp De expertiză	- îmbunătățirea capacității elevilor de înțelegere și rezolvare a noilor cerințe din probele de evaluare - creșterea notelor la evaluările curente și sumative obținute de toți elevii	- procese verbale/alte dovezi ale ședințelor/ întâlnirilor de lucru - cel puțin două noi metode și cel puțin trei instrumente noi de evaluare realizate de fiecare catedră	Monitorizarea va fi realizată de Director/director adjunct, pe parcursul derulării activităților și în privința respectării termenelor.
Diseminarea şi prelucrarea prevederilor metodologiilor de examen, afişarea metodologiilor de examen la loc vizibil şi postarea acestora pe site-ul şcolii.	Semestrul I 2021	Profesorii de specialitate, diriginți	Umane Materiale Digitale De timp De expertiză	- cunoașterea prevederilor Metodologiei de examen	Afișaj	Șefii de catedră, director

Analiza rezultatelor la probele de evaluare iniţiale, formativă-sumativă, a rezultatelor de la simularea evaluării naţionale.	An şcolar 2021-2022	Profesorii de specialitate	Umane Materiale Digitale Financiare De timp De expertiză	- stabilirea măsurilor remediale	- procese verbale/alte dovezi ale şedinţelor/ întâlnirilor de lucru	Evaluarea va fi realizată prin verificarea îndeplinirii indicatorilor de realizare.
Aplicarea măsurilor remediale stabilite	An şcolar 2021-2022	Profesorii de specialitate	Umane Materiale Digitale Financiare De timp De expertiză	- îmbunătăţirea participării la educaţie, a rezultatelor învăţării şi a stării de bine a elevilor şi părinţilor	- procedură elaborate, cunoscută şi aplicată de toţi cei implicaţi	Evaluarea va fi realizată prin verificarea îndeplinirii indicatorilor de realizare şi a obiectivelor specifice.
Stabilirea programului de pregătire suplimentară, tratarea diferenţiată şi individualizată a predării –învăţării – evaluării.	Conform graficului	Profesorii de specialitate	Umane Materiale Digitale Financiare De timp De expertiză	- pregătirea elevilor şi familiarizarea acestora cu subiecte structurate pe modelul evaluării naţionale - obţinerea unor rezultate mai bune la evaluări, implicit la Evaluarea Naţională	Inregistrarea progresului de la o etapă la alta, evidenţiat de notele elevilor	Director/director adjunct, pe parcursul derulării activităţilor şi în privinţa respectării termenelor.
Parcurgerea integrală a programelor şcolare.	Conform planificării	Profesorii de specialitate	Umane Materiale Digitale Financiare	-parcurgerea ritmică a conţinuturilor din programa şcolară	Parcurgerea programelor şcolare	Director/director adjunct, pe parcursul derulării activităţilor şi în privinţa respectării termenelor.

			De timp De expertiză			
Asistenţe la ore şi interasistenţe efectuate de profesorii de aceeaşi specialitate.	Conform graficului de asistenţe	Directori şi responsabilul comisiei de curriculum	Umane Materiale Digitale Financiare De timp De expertiză	- îndrumarea cadrelor didactice din punct de vedere metodic, inclusiv pentru adaptarea predării la sistemul onlşine - identificarea şi eliminarea deficienţelor - intervenţii remediale prompte	Respectarea graficului de asistenţe şi a graficului de interasistenţe	Director/director adjunct, pe parcursul derulării activităților și în privința respectării termenelor prin fişe de asistenţă, rapoarte periodice şi planuri remediale.
Participarea cadrelor didactice la diferite cursuri de formare urmărind utilizarea metodelor interactive şi dezvoltarea gândirii critice a elevilor.	An şcolar 2021-2022	Cadre didactice, responsabilul de formare continuă, profesori de specialitate	Umane Materiale Digitale Financiare De timp De expertiză	- elevul este în centrul demersului didactic - se structurează stilul eficient de predare şi competenţele de eveluare ale cadrelor didactice	Stiluri didactice interactive centrate pe elevi Existenţa şi conţinutul corespunzător al portofoliilor	Director/director adjunct, pe parcursul derulării activităților și în privința respectării termenelor.
Monitorizarea progresului / regresului fiecărui elev cu ajutorul graficelor, matricelor de evaluare.	An şcolar 2021-2022	Profesori de specialitate	Umane Materiale Digitale Financiare De timp De expertiză	- predarea se va realiza diferenţiat şi se vor urmări permanent rezultatele elevilor cu dificultăţi de învăţare - se vor monitoriza în mod special elevii care au luat note sub 5	Inregistrarea progresului a peste 5% dintre elevi de la o etapă la alta	Director/director adjunct, pe parcursul derulării activităților și în privința respectării termenelor.
Organizarea şedinţelor cu	Lunar	Diriginții și	Umane	- îmbunătățirea co-	- procese ver-	Evaluarea va fi realizată prin

părinții și a lectoratelor tematice pentru informarea permanentă cu progresul / regresul elevilor.		profesorii de Limba și literatura română și Matematică a fiecărei clasă a VIII-a	Materiale Digitale Financiare De timp De expertiză	municării cu elevii și părinții - creșterea implicării părinților în educația copiilor - îmbunătățirea comunicării interne -creșterea calității procesului de evaluare a elevilor	bale/alte dovezi ale ședințelor/ întâlnirilor de informare cu elevii și părinții fiecărei clase a VIII-a.	verificarea îndeplinirii indicatorilor de realizare, atingerii rezultatelor așteptate și a obiectivelor specifice.
Organizarea simulărilor naționale, județene și a tezelor cu subiect unic la nivel de unitate.	Semestrial conform graficului ME / graficului ISJ și al unității	Diriginții și profesorii de Limba și literatura română și Matematică a fiecărei clasă a VIII-a	Umane Materiale Digitale Financiare De timp De expertiză	- elevii se vor familiariza cu procedura de examen, vor cunoaște nivelul la care sunt pregătiți pentru examen și se vor implica mai mult în pregătirea lor.	Simulări ME și ISJ	Evaluarea va fi realizată prin verificarea îndeplinirii indicatorilor de realizare, atingerii rezultatelor așteptate și a obiectivelor specifice.

The article presents general aspects related to the specifics of the school and the results obtained within the National Assessment 2021 and Baccalaureate Examination 2021.

Next, the SWOT analysis, the mission and vision of the educational unit, the strategic objectives until 2025 and the operationalization of a strategic objective are presented.

Curriculum la Decizia Școlii – o șansă de creștere a atractivității actului educațional și a interesului elevilor pentru învățare

Director adj., prof. *Iulian Ghercă*
Liceul Teoretic *Bogdan Vodă*, Hălăucești

În contrast cu ceea ce caracteriza educația cu numai o generație în urmă, sistemele de educație contemporane se află sub o presiune din ce în ce mai mare venită din partea așa-numitelor „provocări globale". Mai mult ca niciodată, imensele oportunități de cunoaștere și afirmare personală și socială a individului și avansul spectaculos al științei și tehnologiei contrastează cu polarizarea economică, neîncrederea și violența, cu perspectiva epuizării resurselor naturale și schimbării climatice[1].

Schimbări precum: *globalizarea și creșterea interdependențelor în lumea contemporană, avansul tehnologiei și impactul asupra pieței muncii, digitalizarea, dezvoltarea durabilă și protejarea mediului, provocările demografice, diversitatea* - au antrenat și noi modalități de raportare la natura și scopurile educației, din perspectiva beneficiarilor. Potrivit lui A. Schleicher, „acum trebuie să fim siguri că indivizii își dezvoltă o busolă de încredere și capacitatea de a naviga pentru a-și găsi propriul drum printr-o lume tot mai incertă, volatilă și ambiguă. […] Școala de astăzi trebuie să pregătească elevii pentru schimbările tot mai rapide din economie și societate, pentru ocupații care nu au fost încă create, pentru a folosi tehnologii care nu au fost încă inventate și să rezolve probleme sociale despre care nu știm că vor apărea." În acest context, orice schimbare curriculară trebuie să țină seama cel puțin de câteva dominante ale politicilor educaționale manifestate pe plan internațional. Este foarte important ca educația și școala să fie conectată la realitățile societății și, în primul rând, la nevoile și interesul elevilor

Anul școlar 2021-2022 a adus câteva discipline opționale noi, care, pe lângă cele care se află deja de câțiva ani în programul de studiu al elevilor, lărgesc orizontul de formare al acestora și îi pregătesc pentru sociatatea actuală și pentru piața muncii. Vom prezenta foarte pe scurt câteva opționale, care prin

[1] *Repere pentru proiectarea și actualizarea curriculumului național*, p. 8, Vezi https://drive.google.com/file/d/1WW4uw_1sFcZRZJZLLlZjsF676qAwNm_z/view.

noutatea abordării, dar și cea tematică, răspund nevoii de formare a elevilor noștri care au solicitat astfel de opționale.

În România sunt patru milioane de copii, dintre care un milion sunt deja adolescenți. Legislaţia românească prevede că *începând cu vârsta de 14 ani orice cetățean răspunde penal şi contravenţional.* Or, copiii noştri ar trebui să ştie ceea ce este permis şi ceea ce este interzis să facă chiar înainte de a împlini această vârstă, tocmai pentru a evita consecinţele negative asupra lor din cauza unor fapte comise sau a unor anturaje nepotrivite.

Este evident că orele de educaţie civică și de educație socială trebuie completate cu informații concrete referitoare la modul de a acționa și a reacționa în anumite situații care au tangență cu normele juridice existente. Asemenea cunoștințe se pot dobândi numai la orele de educație juridică.

Scopul imediat al acestei materii este să familiarizeze elevii cu principalele reglementări (legale, statutare și regulamentare) ce se aplică în viața cotidiană. Se insistă nu atât pe drepturi, cât mai ales pe responsabilități: interdicții, permisiuni, proceduri aplicabile, sancțiuni posibile, efecte ale implicării într-o procedură disciplinară sau judiciară asupra individului și viitorului său.

Scopul mediat al materiei este să promoveze supremaţia legii ca o condiţie esenţială pentru siguranţa individului şi ca o valoarea intrinsecă a democraţiei. Unde-i lege nu este tocmeală. Legea trebuie respectată și acest lucru constituie o condiție fundamentală pentru a avea și menține o democrație bazată pe libertate, respectarea drepturilor fiecăruia şi asumarea responsabilităţii.

Opționalul ***Educație Juridică*** dezvoltă o serie de competențe generale și generează o serie de competențe specifice care vor fi realizate prin operarea cu un anumit tip de conținut care vizează teme și capitole ce nu se regăsesc în actualul trunchi comun al disciplinelor socio-umane sau care le abordează dintr-o cu totul altă perspectivă.

Începând cu acest an școlar, elevii clasei a XI-a A vor participa la orele de educație juridică și vor avea posibilitatea să-și dezvolte competețe specifice și generale care îi vor ajuta în mod concret în viața de zi cu zi pentru că vor cunoaște Legea, drepturile și responsabilitățile pe care le au.

Modulul ***Prevenirea abandonului școlar. Este profesia mea!*** este conceput pentru a ajuta elevii să își păstreze și să își dezvolte o atitudine pozitivă faţă de necesitatea educaţiei şi faţă de viitorul lor, prezentându-le beneficiile şi avantajele economice ale educaţiei pe care o primesc în şcoală. Pe parcursul derulării programului, elevii participă la diverse activităţi prin

intermediul cărora înţeleg care pot fi consecinţele renunţării timpurii la educaţie şi care pot fi beneficiile obţinerii unui nivel cât mai înalt de pregătire.

Prin acest modul, tinerii învaţă că orice alegere pe care o fac este, de fapt, un schimb în care ei trebuie să dea ceva pentru a primi altceva şi că, întotdeauna, alegerea făcută va avea anumite consecinţe. Stimulându-i să răspundă unor întrebări precum *Îmi continui studiile după terminarea liceului?, Aleg să urmez o facultate sau o școală profesională?, Ce profesie sau meserie îmi doresc pentru viitor?*, programul îi ajută pe elevi să înțeleagă cât de important este să ia deciziile potrivit atunci când își planifică viitorul.

Curriculumul pentru această disciplină opţională răspunde atât cerinţelor de strategie şi finalitate a procesului educaţional formulate în Legea Învăţământului, cât și cerinţelor de educaţie economică, cu scopul de a facilita procesul de adaptare a tinerei generații la condițiile și principiile economiei de piaţă.

Introducerea acestui opţional la clasele liceale şi gimnaziale este cerută de:

- Inexistenţa unei alte discipline la acest nivel, care să introducă treptat concepte economice ale economiei de piaţă, prin observarea şi interacțiunea cu realitatea economică din mediul personal şi comunitar;
- Necesitatea tot mai acută de pregătire şi educare a elevilor pentru a se adapta la economia de piață; dezvoltarea interesului pentru proprietatea privată şi a spiritului antreprenorial;
- Beneficiile aduse sistemului educaţional şi elevilor, prin explorarea „organizată" a mediului economic, pe baza unei programe bine structurate.

În consecință elevii clasei a IX-a A studiază în anul școlar curent această materie prin intermediul căreia sperăm să provocăm elevii, să-i motivăm să învețe și să se pregătească în mod conștient și responsabil pentru piața muncii, dar și pentru viață.

Provocările educaţionale ale secolului al XXI-lea şi cele ale societăţii actuale obligă instituţiile de învăţământ să evolueze, să se adapteze și să răspundă necesităţilor şi exigenţelor educabililor. *Junior Achievement* (JA) este cea mai mare organizaţie internaţională de educaţie economică și antreprenorială, programele acesteia fiind urmate în 40 de țări din Europa și peste 100 de ţări din lume. Programele JA sunt implementate în parteneriat cu Ministerul Educației Naționale, conform protocolului nr. 10184/14.05.2003, iar kiturile JA (manuale, ghiduri pentru profesori și voluntari, fișe pentru activități) au acordul MEN (3637/11.10.2017) în vederea utilizării la clasă. De aceea, de mai bine de trei ani implementăm mai multe programe de opțional propuse de această organizației și care au un feedback foarte bun în rândul elevilor noștri.

Anul acesta implementăm două astfel de programe: ***Succesul profesional*** la clasele a XII-a și ***Finanțe personale și servicii financiare*** la clasa a XI-a A.

Opționalul ***Succesul profesional*** va oferit elevilor posibilitatea de a se cunoaște mai bine, de a-și descoperi abilitățile și calitățile personale, de a descoperi punctele forte și cele slabe ale personalității lor, de a face pași importanți în vederea alegerii privind cariera viitoare, a studiilor pe care le vor urma la finele clasei a XII-a. De asemenea, vor fi îndrumați și ajutați în pregătirea unui CV European necesar pentru angajare etc. Modalitatea de desfășurarea a orelor, tematica inedită, concretă și utilă, ancorată în realitatea imediată, provocările lansate și conectarea la viața de zi cu zi a elevilor în cadrul programului, cât și perspectiva asupra viitorului imediat vor face ca elevii să participe cu plăcere și interes la activitățile desfășurate.

Programul național JA de Educație financiară ***Finanțe personale și servicii financiare*** are ca obiectiv general susținerea tinerilor în dobândirea capacității de a lua decizii înţelepte pentru viitorul lor financiar. Aceştia îşi îmbunătăţesc cunoştinţele despre produse şi concepte financiare (cum ar fi: bugete, planificare, economisire şi investire a banilor personali, venituri şi cheltuieli, carduri de debit/credit, asigurări etc.), dar și despre planificarea unei cariere în domeniul financiar.

Programul dezvoltă cultura financiară a tinerilor, abilitățile lor, le oferă încredere și îi inspiră să adopte un comportament responsabil. Coordonați de profesori și de consultanți voluntari din mediul de afaceri, tinerii descoperă instrumente financiare de bază ce pot contribui la un trai mai sigur și mai productiv. Predarea se face în format blended learning – lecții susținute în format clasic, la care se adaugă cursuri și activități practice online.

Un alt opțional extrem de interesant și considerăm noi important este Curriculumul opţional de istorie locală, intitulat ***Hălăucești – Trecut și prezent. Localitate de veche tradiție culturală,*** se adresează elevilor din învăţământul liceal – anul acesta fiind studiat de elevii de la clasa a X-a A, care sunt interesați să cunoască alături de informaţiile din programa națională, cât mai multe informații și date despre istoria propriei localități, despre instituții și evenimente din trecut care au reverberații și în prezent, în formarea bunicilor, părinților și finalmente a lor, ca elevi, dar mai importan, ca oameni. El îşi propune familiarizarea elevilor cu aspectele istorice şi culturale din orizontul apropiat, precum şi dezvoltarea de capacităţi, deprinderi de a cerceta surse istorice, de a realiza proiecte și mini-cercetări care să le prezinte în fața colegilor. Nu în ultimul rând, elevii ar putea contribui, prin proiectele și referatele întocmite în cadrul cursului, la o implementare a unor politici publice

locale faţă de monumente, clădiri, obiective istorice, culturale, turistice, în sensul revalorizării, promovării şi valorificării lor.

Pentru a putea avea un progres și a face ca învățarea să fie reală și pentru toți elevii, dar și profesorii noștri, trebuie să venim în întâmpinarea nevoilor, curiozităților și a interesului lor, iar acest lucru se poate realiza și pin CDS-uri bine alese, antrenante, care dezvoltă competențele necesare în vederea pregătirii pentru viață a elevilor noștri, care îi ajută să se cunoască și, ulterior, să se valorizeze, să-și stabilească principii și valori trainice.

Curriculum to School Decision - An Opportunity to Increase the Attractiveness of Education And Students' Interest in Learning

In contrast to what characterised education only a generation ago, contemporary education systems are under increasing pressure from so-called "global challenges". More than ever, the huge opportunities for personal and social knowledge and the spectacular advance of science and technology contrast with economic polarisation, mistrust and violence, the prospect of natural resource depletion and climate change.

The educational challenges of the 21st century and those of today's society force educational institutions to evolve, to adapt and respond to the learners' needs and requirements.

The optional school subject ***Legal Education*** develops a series of general competencies and generates a series of specific competencies that will be achieved by operating with a certain type of content that aims at topics and chapters that are not found in the current common core of socio-human school subjects or that address them from a completely different perspective.

Module ***Prevention of school drop-out. It's my profession!*** is designed to help students maintain and develop a positive attitude towards the need for education and their future by introducing them to the benefits and economic advantages of the education they receive in school. During the programme, students participate in various activities through which they understand what the consequences of leaving education early may be and what the benefits of obtaining the highest level of education may be.

Junior Achievement (JA) is the world's largest international business and entrepreneurship education organisation, with programmes in 40 countries in Europe and over 100 countries worldwide. JA programmes are implemented in partnership with the Ministry of National Education. This year we are

implementing two such programmes ***Professional Success*** in the 12th grade and ***Personal Finance and Financial Services*** in 11th A grade.

Another very interesting and we consider important optional curriculum is the optional local history curriculum, entitled ***Hălăucești - Past and Present. A locality with an ancient cultural tradition***, and it is aimed at highschool students - this year it is being studied by students in the 10th grade, who are interested in knowing, alongside the information in the national curriculum, as much information and data as possible about the history of their own locality, about institutions and events of the past that have reverberations in the present, in the formation of their grandparents, parents and finally themselves, as students, but more importantly, as people.

In order to make progress and to make learning real for all our pupils and teachers, we need to meet their needs, their curiosity and their interest, and this can also be done through well-chosen, engaging CDSs that develop the skills needed to prepare our pupils for life, that help them to get to know themselves and, subsequently, to value themselves, to establish their principles and their values.

Educația extrașcolară și rolul profesorului în reziliența emoțională a elevilor în contextul pandemic

Prof. *Axinte Daniela Camelia*
Liceul Teoretic *Bogdan Vodă* Hălăucești

La o primă vedere, titlul acestui mic articol poate părea ceva pretențios și greu de înțeles, în realitate, ceea ce ne dorim a împărtăși în aceste rânduri se referă la ce mai putem face noi, profesorii, în domeniul activității extrașcolare, în contextul în care am ajuns la cel
de-al treilea an școlar în care școala online a devenit o „normalitate".

Cele mai multe opinii ale cadrelor didactice, părinților, ca și cele ale specialiștilor psihopedagogi, converg către ideea că școala online a adus multe neajunsuri. Nevoia de a petrece o mare parte din timp în fața calculatorului sau a gadgeturilor le-a provocat tuturor celor implicați în actul didactic, dincolo de o mare oboseală, o anxietate socială determinată de lipsa socializării propriu-zise.

Reziliența emoțională în contextul pandemic presupune revenirea la normalitate și echilibru, nu doar pentru elevi, ci și pentru profesori. Trebuie să admitem că pentru al treilea an consecutiv noi, profesorii, trebuie să ne reinventăm, atât în activitatea didactică propriu-zisă, cât și în ceea ce privește activitatea extrașcolară. În activitatea didactică, mulți dintre profesori, fără a avea în prealabil o pregătire în domeniul școlii online, am fost nevoiți să deprindem
într-un timp foarte scurt folosirea platformelor digitale și să ne revizuim metodele și tehnicile de predare-învățare-evaluare astfel încât să ne atingem obiectivele pentru care am fost formați ca dascăli. Ce s-a întâmplat cu activitatea extrașcolară în această perioadă? În multe situații aceasta a lipsit sau a avut o pondere scăzută, plaja de activități a devenit mult mai restrânsă, iar aceste aspecte au contribuit la crearea unor goluri în formarea și pregătirea personalității actualei generații de tineri. Speranța noastră legată de aceste goluri este că acestea vor fi cu caracter temporar și că ele vor fi umplute în perioadele imediat următoare.

Foarte important pentru continuarea conturării personalității elevilor în această perioadă este identificarea celor mai grave lipsuri în plan socio-emoțional și al pregătirii tinerilor pentru viața reală. În această direcție profesorii care desfășoară activități extrașcolare este bine să caute sprijinul

specialiștilor. Elevii au nevoie de cunoașterea normelor de relaționare și socializare sănătoase, atât în viața reală, cât și în mediul virtual, de aceea este nevoie de activități care să combată bullyingul, în special cyberbullyingul care este destul de frecvent în această perioadă în care se folosesc în exces tehnologiile digitale. Manifestarea cyberbullyingului constă în răspândirea minciunilor sau postarea de fotografii jenante ale cuiva pe rețelele de socializare, transmiterea de mesaje supărătoare sau de amenințări prin platformele de schimb de mesaje sau copierea identității unei persoane și transmiterea în numele acesteia de mesaje răuvoitoare cuiva. Includerea repetată în rândul activităților extrașcolare a celor de combatere a bullyingului și a cyberbullyingului conduce înspre formarea unor tineri informați și educați care știu cum să procedeze în situația de victime ale oricărei forme de bullying.

Desfășurarea de activități care conduc la formarea unui stil de viață sănătos contribuie în contextul pandemic și la reziliența emoțională a elevilor, de aceea ele trebuie să continue și în această perioadă dificilă pentru școală. Stilul de viață sănătos trebuie să cuprindă preocuparea pentru sănătatea fizică, dar și preocuparea pentru activități ale minții și ale sufletului.

Activitățile extrașcolare pe tema unui stil de viață sănătos pot aborda activitățile fizice și importanța lor, importanța alimentației, importanța odihnei, importanța apei, importanța aerului curat. Un stil de viață sănătos presupune cunoașterea riscurilor consumului de alcool, tutun, cafea sau substanțe interzise. Și în aceste tipuri de activități este nevoie să apelăm la specialiști (medici, nutriționiști, sportivi, antrenori de fitness, asociații nonguvernamentale, polițiști etc). Echilibrul emoțional la copii și tineri este în strânsă legătură cu manifestarea liberă a pasiunilor și abilităților, de aceea este nevoie ca activitățile extrașcolare să încurajeze talentul și creația în formele lor diferite. Aceste considerații personale despre rolul profesorului în reziliența emoțională a elevilor prin intermediul activităților extrașcolare sunt rezultatul experiențelor trăite ca profesor, profesor diriginte și responsabil al activităților educative în actualul context pandemic pe care ne străduim să-l depășim.

Extracurricular Education and the Teacher's Role in Emotional Resilience of Students in the Context of the Pandemic

Emotional resilience in the pandemic context means returning to normality and balance, not only for students but also for teachers. Very important for the further shaping of pupils' personalities during this period is the identification of the most serious socio-emotional deficiencies and gaps in preparing students for real life and the need for teachers and specialists to organise and carry out appropriate extra-curricular activities with pupils.

Raport de activitate al comisiei de asigurare și evaluare a calității în anul școlar 2020-2021

Prof. Paiu Ana-Maria
Liceul Teoretic *Bogdan Vodă*, Hălăucești

În anul școlar 2020-2021, echipa managerială a liceului a asigurat permanența și coerența autoevaluării activității școlii prin Comisia pentru Evaluare și Asigurare a Calității și prin crearea unui cadru formal în care să se desfășoare acțiunile de autoevaluare.

Atribuţiile generale ale comisiei CEAC pentru anul şcolar 2020–2021 au fost: elaborarea şi aplicarea procedurile, întocmirea planul operaţional, a raportului anual de evaluare internă, a planul de îmbunătăţire, propunerea de proiecte în scopul creşterii calităţii activităţii pe diverse domenii de interes.

1. Principalele direcţii de acţiune

Pentru anul şcolar 2020-2021 s-au stabilit următoarele direcţii de acţiune:

- Asigurarea şi promovarea calităţii serviciilor educaţionale;
- Asigurarea accesului tuturor copiilor/elevilor la serviciile educaţionale;
- Susţinerea şi promovarea performanţei în educaţie;
- Inserția socio-profesională a tinerilor absolvenți;
- Formarea şi dezvoltarea profesională continuă a personalului din unitatea şcolară privind procesul de învățare online;
- Promovarea educaţiei nonformale şi informale, oportunitate formativă complementară pentru elevi;
- Susţinerea educaţiei permanente şi a educației adulţilor.

2. Acţiuni punctuale întreprinse de CEAC:

- Realizarea raportului anual de evaluare internă a calităţii pentru anul şcolar 2020-2021;
- S-au analizat : procedurile, fişele de progres, fişele de observaţie a lecţiilor, exemple de bune practici, rapoartele de activitate şi Planurile operaţionale, portofoliile profesorilor, elevilor şi comisiei CEAC;
- Finalizare RAEI an școlar 2019-2020;
- Inițializare RAEI an școlar 2020-2021;
- Stabilirea planului operaţional pentru anul şcolar 2020-2021;
- Personalizarea fişelor de sarcini în cadrul CEAC;

❖Stabilirea unui plan de acţiune privind evaluarea curentă şi sumativă, având în vedere criterii standardizate elaborate în conformitate cu programele şcolare în vigoare, care să permită o evaluare după aceiaşi itemi obiectivi, indiferent de clasă;

❖Realizarea activităţii de evaluare a calităţii propuse pentru anului şcolar 2020-2021:

➢ *modul de implementare a platformei G Suite (28.02.2021-31.05.2021)*

Obiectivele acestei activități:

✓participarea unui număr cât mai mare de elevi la activitățile desfășurate pe platforma G Suite;

✓participarea elevilor la lecțiile online;

✓acomodarea cu aplicațiile de pe platforma G Suite.

Aspecte reținute:

✓progres școlar înregistrat în urma activităților desfășurate online.

❖Realizarea activităţii de îmbunătăţire propuse pentru anului şcolar 2020-2021:

➢ *creșterea numărului de cadre didactice care participă la cursuri de formare specifice învățământului online (15.10.2020-29.01.2021)*

Obiectivele acestei activități:

✓perfecționarea cadrelor didactice;

✓îmbunătățirea metodelor de predare-învățare-evaluare specifice mediului online.

Activități desfășurate:

✓participarea cadrelor didactice la cursuri de formare specifice învățării online;

✓aplicarea în procesul de învățământ a diverselor metode specifice învățării online.

❖Completarea bazei de date pentru Raportul anual de evaluare internă a calităţii, anul şcolar 2020-2021;

❖Elaborarea unor propuneri de îmbunătăţire a monitorizării activităţilor desfăşurate pentru a se putea realiza o evaluare internă cât mai corectă;

❖O mai bună colaborare a membrilor comisiei cu toate cadrele didactice, cu consiliul elevilor si al părinţilor pentru a ușura și eficientiza munca acestei comisii;

❖ Finalizare RAEI an școlar 2020-2021 și s-au palnificat alte activități pentru anul școlar 2021-2022 cum ar fi:

➢ Evaluarea condițiilor igienico-sanitare existente în unitate, în contextul pandemiei, și a legislației în vigoare;

➢ Îmbunătățirea integrării mijloacelor și metodelor moderne în procesul educației.

Activity Report of the Quality Assurance and Evaluation Committee In the School Year 2020-2021

In the school year 2020-2021, the high school management team has ensured the permanence and consistency of self-evaluation of the school's work through the Evaluation and Quality Assurance Committee and by creating a formal framework within which self-evaluation actions are carried out.
At our high school in the school year 2020-2021 the following improvement and evaluation activities took place:

➢ *increase in the number of teachers participating in training courses specific to online learning* (15.10.2020 – 09.01.2021)

➢ *how to implement the G Suite platform* (28.02.2021 – 31.05.2021)

All activities proposed in the EQAC committee for the school year 2020-2021 have been completed as planned; all responsible persons have fulfilled their tasks.

The following activities were planned for the school year 2021-2022:

➢ Evaluation of the existing sanitary and hygienic conditions in the institution, in the context of the pandemic, and the legislation in force;

Improving the integration of modern means and methods in the education process

Dezvoltarea profesională, învățare pe tot parcursul vieții (IV)

prof. înv. primar Mihaela Juncă
Liceul Teoretic *Bogdan Vodă* Hălăucești - Iași

Dezvoltarea profesională a fost și este, pentru cadre didactice de la Liceul Teoretic *Bogdan Vodă* din Hălăucești, o preocupare constantă. Astfel, mulți dintre aceștia au finalizat cursurile de formare *CRED - Curriculum relevant, educație deschisă pentru toți*. Cursul s-a desfășurat pe mai multe module, primul fiind *Un nou Curriculum național pentru învățământul primar şi gimnazial*

Şcoala oferă fiecărui elev șanse egale pentru dezvoltarea sa personală și profesională asigurând atingerea finalităţilor educaţionale. Noile planuri - cadru de învăţământ au fost aplicate pentru primar în 2013 şi pentru gimnaziu în 2016. „În acest fel, planul-cadru este un document reglator esenţial: pe de o parte, din perspectiva opţiunilor de politică educaţională pe care le reflectă şi le aplică în sistemul de educaţie; pe de altă parte, din perspectiva structurării, în acord cu aceste opţiuni, a resurselor de timp ale procesului de predare-învăţare. În mod corespunzător, generarea planului-cadru de învăţământ nu este un proces arbitrar; Acest proces se raportează la un profil de formare al absolventului, din perspectiva a ce trebuie să ştie, să ştie să facă şi să se manifeste atitudinal la finalul unui nivel de studiu."[1]

În raport cu planurile - cadru, profilul de formare are un rol reglator, stabilind competențele care urmează să fie dobândite de către absolventul unui anumit nivel de învățământ.

În Legea educației naționale sunt stabilite ca finalități ale nivelurilor învățământului preuniversitar cele opt competențe cheie recomandate de Comisia Europeană:

1. Comunicare în limba maternă
2. Comunicare în limbi străine
3. Competenţe matematice (A) şi competenţe de bază în ştiinţe şi tehnologii (B)
4. Competența digitală
5. A învăța să înveți
6. Competenţe sociale şi civice
7. Spirit de iniţiativă şi antreprenoriat
8. Sensibilizare şi exprimare culturală

[1] *** *Curriculum relevant, educație deschisă pentru toți* - CRED. Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capital Uman 2014-2020, suport de curs, pag. 4

„Legea educaţiei naţionale precizează contribuţia Curriculumului naţional, pe niveluri de învăţământ, la formarea şi dezvoltarea competenţelor cheie, astfel: clasa pregătitoare asigură punţile către dezvoltarea competenţelor cheie, învăţământul primar şi cel gimnazial sunt centrate pe formarea competenţelor cheie, învăţământul liceal este centrat pe dezvoltarea şi diversificarea competenţelor-cheie.”[2]

Structurarea nivelurilor de dezvoltare a celor opt competenţe cheie, în relație cu nivelurile de învăţământ preuniversitar[3]

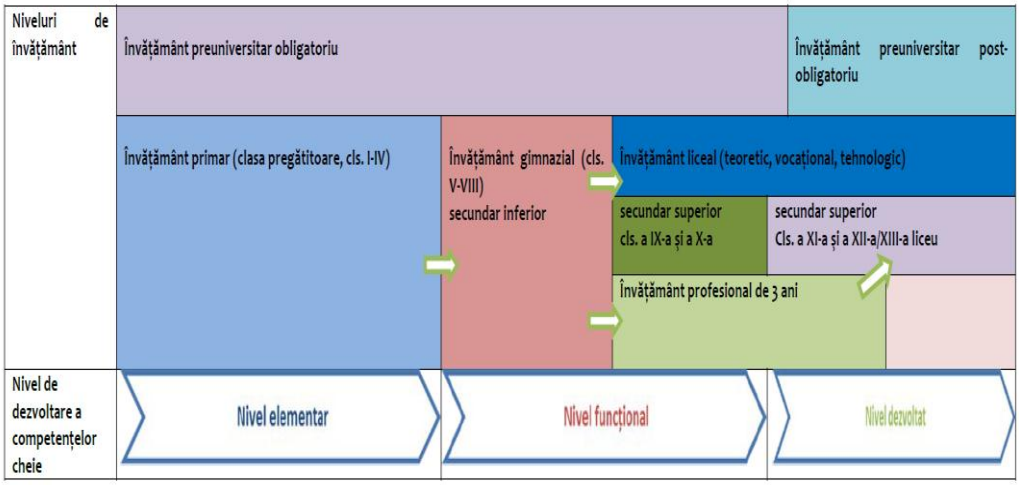

În planurile - cadru pentru învăţământul primar pot fi identificate unele aspecte de noutate:

- creşterea numărului de ore pe săptămână la clasele a III-a şi a IV-a de la 3 la 4 ore la matematică;
- introducerea unor noi discipline: *Muzică şi mişcare*, *Joc şi mişcare* (la clasele a III-a şi a IV-a)
- reconsiderarea structurii unor discipline - AVAP (*Arte vizuale şi abilităţi practice*)
- introducerea unui numărul mic de discipline opţionale (pentru toţi anii de studiu, 0 - 1 ore / săpt.)
- „Accentuarea valenţelor interdisciplinare ale ariilor curriculare *Educaţie fizică, sport şi sănătate, Arte, Tehnologii*, prin punerea în evidenţă a caracterului de graniţă al unor discipline, de exemplu: *Muzică şi mişcare* (disciplină care ţine de

[2] *** *Curriculum relevant, educație deschisă pentru toți* - CRED. Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capital Uman 2014-2020, suport de curs, pag. 6
[3] *** *Repere pentru proiectarea şi actualizarea curriculumului naţional*. Document de politici educaţionale, versiune de lucru, Institutul de Ştiinţe ale Educaţiei, Bucureşti, mai 2016

ariile curriculare *Educaţie fizică, sport şi sănătate* şi *Arte*); *Arte vizuale şi abilităţi practice* (disciplină care se află la graniţa dintre ariile curriculare *Arte* şi *Tehnologii*)”[4]

Iată un exemplu de activitate desfășurată pe competențe cheie:

Disciplina: **Științe**
Clasa: **a III-a**
Competența: **1.1. Identificarea unor caracteristici ale corpurilor vii și nevii**
Lecția: ***O mare diversitate de animale***

C1: Comunicare în limba maternă
A1 – Prezentarea caracteristicilor unor animale din diferite grupe (pești, amfibieni, reptile, păsări, mamifere, insecte);
A2 – „Animalul preferat” - compunere.

C2: Comunicare în limbi străine
A1 – Rostirea denumirilor unor animale în limba engleză / franceză;
A2 – Intonarea unui cântec „The Frog” („Broasca”).

C3: Competența matematică, științifică și tehnologică
A1 – Enumerarea a cât mai multe animale din grupele studiate și a mediilor lor de viață;
A2 – Identificarea unor adaptări ale animalor la mediul lor de viață specific.

C4: **Competența digitală**
A1 – Realizarea unui desen în Paint cu animalul preferat;
A2 – Tehnoredactarea unei ghicitori despre animale și trimiterea textului pe WatsApp unui prieten;

C5: **A învăța să înveți**
A1 – Realizarea unui ciorchine cuprinzând informațiile din lecție;
A2 – Un proiect pe echipe – „Animale de pe continente”.

C6: **Competenţe sociale şi civice**
A1 – Colaborarea membrilor echipelor pentru realizarea proiectului;
A2 – „Înfiază o pisică sau un cățel”.

C7: **Spirit de inițiativă și antreprenoriat**
A1 – Realizarea unor mățișoare cu animale, ce pot fi expuse și vândute;

[4] *** Curriculum relevant, educație deschisă pentru toți - CRED. Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capital Uman 2014-2020, suport de curs, pag. 7

A2 – „Micul fermier” – transformarea unui hobby în afacere prin creșterea unor pui sau peștișori de acvariu și vinderea lor.

C8: **Sensibilizare şi exprimare culturală**
A1 – Șezătoare – cântece, poezii, ghicitori adecvate temei;
A2 – Interpretarea unei scenete cu personaje animale.

Professional Development, Lifelong Learning

A constant preoccupation of the teachers from the “Bogdan Vodă” Theoretical Highschool is the professional development. Thus, many of them completed the training courses CRED - *Relevant Curriculum, Education Open to All*. The course was held in several modules, the first being *A New National Curriculum for Primary and Secondary Education*.

In relation to the framework plans, the training profile has a regulatory role, establishing the competencies to be acquired by the graduate of a certain level of education.

Bibliografie:

1. *** *Curriculum relevant, educație deschisă pentru toți - CRED*. Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capital Uman 2014-2020, suport de curs;
2. *** *Repere pentru proiectarea şi actualizarea curriculumului naţional*. Document de politici educaţionale, versiune de lucru, Institutul de Ştiinţe ale Educaţiei, Bucureşti, mai 2016.

Un an nou şcolar

Prof. bibl., *Leahu Agnesa*
Liceul Teoretic *Bogdan Vodă*, Hălăucești

13 Septembrie. O dimineaţă obişnuită ca oricare alta... Doar soarele priveşte cu mai multă nostalgie înapoi, spre Pământ. Se spune că, întreaga vară, culege din fiecare floare amintirea zilelor de demult. În timp ce strânge în palmele sale tandre corola minunată a florilor, el are viziunea frumuseţii Edenului, unde Adam şi Eva, primii oameni, se plimbau fericiţi în inocenţa lor zâmbind acelor timpuri, și privește peste veacuri înapoi. Îl trezește din reverie un sunet plăcut, readucându-l la realitate: este clinchetul clopoţelului, semn că a început şcoala. Privind spre străzile satelor şi a oraşelor, unde mii de copii cu chipuri îmbujorate au bucuria întâlnirii pe feţele lor bronzate, îşi recunoaşte urmele degetelor de uriaş, iubitoare de pârjol şi nisip fierbinte și observă că ochii copiilor sunt aburiţi de somnul odihnitor din timpul verii; unii înca se mai freacă la ochi din când în când, vrând să alunge imaginea sculării de dimineaţă.

Aerul răcoros ca un duş binefăcător îi trezeşte la realitate: începe şcoala. Zeul soare priveşte în jur mai atent decât oricând: satele îmbătrânite îşi exprimă depresia din ultimii ani care este din ce în ce mai mare și plâng cu lacrimi de pâraie reci, umflate în maluri în urma ploilor repezi din noaptea trecută. Oftează cu glas tânguitor de păduri veştede şi cu mormăit de urşi flămânzi, gata mereu să aducă nenorociri în gospodăria oamenilor.

Cine să le bage în seamă? Poate bătrânul care stă pe prispă, alegând fasolele culese din grădina casei. Acum, stând întinse la soare, cu suferinţa pricinuită de ciomegile care s-au năpustit năpraznic asupra lor, simt în ele presimţirea drumului pribegiei: ştiu că vor porni cât de curând după tinerii stăpâni plecaţi în străinătate, pe alte meleaguri ale lumii. Copiii, indiferenţi la ce se întâmplă în jurul lor, se îndreaptă grabnic spre şcoală, parcă atraşi de un magnet. Poate într-un colţ al minţii lor se iveşte câteodată sclipirea unui gând ca un fulger trecător: cum va fi viitorul apropiat sau mai îndepărtat al acestor meleaguri natale?

Soarele îşi întoarce din nou privirea spre oraş; aici alţi copii, cu aceleaşi chipuri însorite, fâlfâind în vânt părul lor bălai sau negru, se îmbrăţişesză în stradă, cu lumina soarelui, cu vântul şi cu începutul de copilărie sau adolescenţă. Râd fericiți...Privirea lor scânteietoare măsoară orice detaliu al împrejurimilor: vilele moderne străjuiesc de o parte şi de alta a drumului (putem oare să-i

spunem stradă când găurile mari din asfalt sunt gata să înghită maşini şi călători?). Dar copilăria şi adolescenţa, binecuvântate să fie în veci, acoperă cu vălul lor fascinant tot ce-i urât, putred şi demodat, astfel ochii nevinovaţi ai elevilor nu mai văd nimic ce-i rău. Vorbesc între ei cu glasul inimii despre zilele frumoase de vacanţă, despre minunatele proiecte de viitor. Visele lor trandafirii sunt traduse, la un nivel al existenţei, de truda furnicilor din sutele de muşuroaie din grădini şi parcuri: în graiul lor, le spun micilor fiinţe omeneşti să se ferească de pe acum de viermii pământului care fărâmiţează copacii, macină omul, iarba şi... lumina.

Copiii înţeleg, fiecare în felul lui, cum să se ferească de aceste carii, viermi şi omizi… Din nou, glasul clopoţelului le deschide elevilor mici sau mari ochii minţii şi perspectiva unui zbor spre înălţimile cunoaşterii. „Succes!'' le urază şcoala îmbălsămată în miros de proaspete vopsele, cu geamuri rimelate cu multă culoare verde. „Succes!'' le spun şi cărţile rânduite pe băncile claselor pregătite pentru ei. „Poftim la noi!", le invită volumele din biblioteci. „Redaţi-ne, cu mâinile voastre binecuvântate de inocenţa anilor, frumuseţea noastră de odinioară!".

Toţi ascultă cu atenţie aceste şoapte de încurajare din partea tuturor, inclusiv a profesorilor şi învăţătorilor, şi paşii lor tineri se îndreaptă spre viitor, încă din… prima zi de şcoală.

Despre ROSE și impactul său

Prof. *Căşuneanu Alina*
Liceul Teoretic *Bogdan Vodă*, Hălăucești

Anul 2021-2022 pare a fi ultimul an al **PROIECTULUI PRIVIND ÎNVĂȚĂMÂNTUL SECUNDAR – ROSE** care se desfășoară în liceul nostru, din anul școlar 2018-2019.

Acest proiect ,care se adresează elevilor de liceu a avut un impact deosebit în creșterea gradului de promovabilitate la examenul de bacalaureat de la unitatea noastră de învățământ ,rezulatele datorându-se și intensificării programului de pregătire remedială,astfel la clasela a XII a s-au desfășura săptămânal ședințe de pregatire,la disciplinele matematică,biologie,istorie, geografie iar la limba și literatura română o dată la două săptămâni ,datorită situației generate de pandemia de SARS-Co-V-2 .

Pe lângă gradul de promovabilitate impactul orelor remediale a fost vizibil și în notele mari obținute de elevi la examen ,astfel din grupul țintă, format din 85 de elevi, un număr de 30 de elevi au fost din clasa a XII a.Dintre cei 30 de elevi,din anul terminal un elev nu a susținut examenul de bacalaureat,un elev a susținut primele două probe,pe care le-a promovat ,dar nu s-a prezentat la a treia proba fiind declarat neprezentat. Dintre elevii participanți, au promovat examenul de bacalaureat un număr de 22 de elevi ,6 fiind declarați respinși - dintre aceștia 3 elevi nu au avut media finală 6 ,din acest motiv fiind declarați respinși.

Referitor la gradul de promovabilitate pe discipline de studiu,situația a fost următoarea:

- la limba și literatura română,au fost înscriși 10 elevi promovabilitatea fiind de 100%,media disciplinei fiind 6,69 ;
- la matematică ,din 10 elevi înscriși,8 au promovat la această disciplină,procentul de promovabilitate fiind de 80%,media find 6,71 ,obținându-se 4 note peste 8;
- la istorie, din 10 elevi înscriși, 9 au susținut proba ,toți promovând-o media clasei fiind 6,42, obținându-se 4 note peste 8;
- la biologie ,au fost înscriși 7 elevi, 5 au pro movat,procentul de promovabilitate fiind de 85,7%, media clasei fiind 8,10, iar 4 note au fost peste 9,45 ;

- la geografie au fost înscriși 11 elevi,toți promovând această disciplină,media clasei fiind 7,29,4 note fiind peste 8.

Despre impactul proiectului ,vă împărtășim câteva gânduri de ale elevilor .

„Proiectul Rose a fost unul foarte important deoarece am dobândit multe cunoștințe dar am și aprofundat unele noțiuni . Totodată consider că a fost o pregătire suplimentară pentru examenul de bacalaureat, care m-a ajutat foarte mult. ” (Delia Brașoveanu)

„Programul ROSE mi-a oferit șansa de a-mi îmbogăți cunoștințele în domeniile pe care le-am avut ca bază in liceu. Prin intermediul acestui proiect am realizat și o conexiune specială cu profesorii,reușind să acumulez informații benefice,nu doar în context școlar ci și pentru viața cotidiană.Acest proiect m-a ajuat să imi depășesc limitele și să leg o relație frumoasă cu profesorii, care au fost mereu alături de noi.”(Miruna Mihăeș) .

„În cadrul pregătirii de la Rose am avut ocazia de a mă întâlni cu un nou tip de abordare în ceea ce privește pregătirea examenului de Bacalaureat.Interesul crescut al profesorilor și metodele de explicare a noțiunilor au fost adaptate pentru ca fiecare elev în parte să înțeleagă informațiile cât mai bine.În acest sens,în cadrul pregătirii Rose, a fost sporit nu doar interesul elevilor ci și al profesorilor.Deasemeni Rose a reprezentat un punct de sprijin extrem de important pentru bacalaureat.”(Geanina Clopoțel)

„Pentru mine proiectul ROSE a reprezentat o mare oportunitate și un ajutor foarte mare în ultimul an de liceu. Orele de pregătire din cadrul acestui proiect s-au mulat perfect pe nevoile noastre de elevi care urmează să dea bacalaureatul. Au fost ore de pregătire interactive și educative, intr-un cadru relaxant, care ne-au ajutat să ne consolidăm cunoștințele pentru a reuși să facem față acestui examen important.

Totodată, acest proiect ne-a ajutat și din punct de vedere emoțional, pentru că profesorii au fost atenți ca noi să nu lăsăm stresul și presiunea examenului să ne afecteze într-un mod negativ. Legatura noastră cu profesorii a fost una apropiată și s-a întarit pe tot parcursul orelor de pregătire pentru că au fost alaturi de noi și am trecut împreună prin ultimul an de liceu, unul cu multe provocări pentru noi.

Pe mine m-a ajutat foarte mult pentru că nu am mai simțit nevoia să fac pregatire în particular pentru materiile de bacalaureat și pentru că a fost un mediu familiar, unde am fost cu p rofesorii de la clasa și cu colegii.” (Cătălina Gurgu)

Impactul programului a fost deosebit deoarece mulți elevi nu ar fi avut sansa să promoveze examenul fără un program de pregătire remedială dar au avut totodată mai multe sansă să și continue studiile superioare,obținând medii

foarte bune la examenul de bacalaureat. Adresăm, pe această cale, multe mulțumiri profesorilor implicați în acest proiect.

About ROSE and Its Impact

This article gives a brief analysis of the impact of the **SECONDARY EDUCATION PROJECT - ROSE** that has been running in our high school since the 2018-2019 school year.

This project, which is aimed at high school students, has had a great impact in increasing the pass rate in the Baccalaureate exam at our school, the results also due to the intensification of the remedial training program in Baccalaureate subjects.

In addition to the pass rate, the impact of the remedial classes was also visible in the high marks obtained by the students in the exam.

Cum va fi în clasa a V-a?
Trecerea de la învăţământul primar la cel gimnazial

prof. înv. primar Mihaela Juncă
Liceul Teoretic *Bogdan Vodă* Hălăucești - Iași

În ciclul primar elevii se constituie ca o familie în jurul învăţătorului. Aceștia se obișnuiesc cu stilul lui de predare - evaluare, îndrumându-le întreaga activitate. Începând cu clasa a V-a elevii trebuie să se adapteze atât trecerii de la un învăţător la mai mulţi profesori cu stiluri diferite, cât și creşterii cerinţelor intelectuale. Astfel, se impune o colaborare permanentă între învățător și profesorii care vor preda la clasa a V-a, pentru ca „pragul" să fie mai uşor de trecut. În acest sens, un rol important îl au derularea unor activități comune din cadrul unor proiecte educative. În anul trecut școlar 2020 - 2021, elevii clasei a IV-a A au participat în activitățile proiectului *Cum va fi în clasa a V-a?*, în care au fost implicați și profesori de specialitate:

- la limba și literatura română - domnișoara director, profesor Lidia Mihaela Neculăeș;
- la matematică - domnișoara profesor Ana Maria Paiu;
- la istorie - doamna profesor Camelia Axinte și domnul director adjunct, profesor Iulian Ghercă;
- la biologie - doamna profesor Alina Căşuneanu (viitor diriginte);
- la geografie - doamna profesor Aissa Ana Maria Neculăeș;
- la limba franceză - doamna profesor Claudia Ana Petrila.

Activitățile comune și lecțiile demonstrative susținute de domnii profesori au avut un rol important în cunoașterea și interacțiunea reciprocă.

Cum va fi în clasa a V-a?
- proiect educaţional -

Motto: ***„Într-un petec de grădină arunci sămânţa plantei şi te interesezi de florile ce ies, şi să rămâi rece la înflorirea sufletească a elevilor tăi?"***

Titu Maiorescu

Argument

De mult timp se vorbeşte despre existenţa unui „prag” în trecerea elevilor din clasele ciclului primar în cele gimnaziale. Învăţătorii şi profesorii trebuie să fie preocupaţi de acest „prag” pentru că el este una din cauzele principalelor eşecuri ale neadaptărilor unor elevi în clasa a V-a.

Până la terminarea clasei a IV-a, cuvântul doamnei învăţătoare este literă de lege pentru copii. Din clasa a V-a, prin faţa elevilor se perindă mulţi profesori, fiecare cu personalitatea lui, cu exigenţele lui, cu pretenţiile lui.

Discrepanţa mare dintre programele şcolare este o altă cauza care contribuie la diminuarea optimizării integrării elevilor în clasa a V-a.

Să nu uităm rolul pe care îl are familia. Interesul elevilor dar şi al părinţilor faţă de şcoală şi faţă de activitatea de învăţare scade vertiginos în clasele gimnaziale. Există posibilitatea apariţiei insuccesului şcolar şi uneori chiar a abandonului şcolar. Ajunşi în clasa a V-a unele familii îi „abandonează” pe copii. De aceea profesorii şi învăţătorii trebuie să fie o echipă în cunoaşterea individualităţii elevilor, să conlucreze pentru asigurarea continuităţii procesului de instruire şi de educare cu scopul de a înlătura eceste efecte nodorite.

Domeniul şi tipul de educaţie:

EDUCAŢIE PENTRU DEZVOLTARE PERSONALĂ - COMUNICARE

Tipul proiectului: local

DESCRIEREA PROIECTULUI

Scopul proiectului:

- Dezvoltarea abilităţilor de interrelaţionare în contexte variate;
- Facilitarea integrării cât mai eficiente a elevilor clasei a IV-a A în ciclul gimnazial, schimbul liber de opinii şi eficientizarea procesului de învăţământ la cele două nivele, pentru prevenirea eşecului şcolar.

Obiective specifice:

- promovarea dialogului şi a comunicării între elevii din învăţământul primar şi cei din învăţământul gimnazial prin realizarea unui schimb de opinii;
- familiarizarea elevilor cu activitatea şcolară specifică ciclului gimnazial;
- identificarea unor caracteristici ale propriei personalităţi cu rol de adaptare la solicitările învăţământului gimnazial;
- diversificarea schimbului de experienţă dintre învăţători şi profesori;
- responsabilizarea părinţilor în vederea integrării cu succes a copiilor în clasa a V-a;
- constituirea unui parteneriat activ între elevi, părinţi, invăţători şi profesori;
- pregătirea elevilor pentru asigurarea egalităţii şanselor în educaţie.

Echipa de proiect:

Coordonator: prof. înv. primar Mihaela Juncă

Durata proiectului: ***1 martie - 18 iunie 2021***

Grup ţintă:

- elevii clasei a IV-a A
- părinţii elevilor
- profesorii de limba și literatura română, matematică, istorie, geografie, biologie, limba franceză

Resurse umane:

- cadre didactice
- elevii clasei a IV-a A
- părinţii elevilor

Resurse materiale: calculator imprimantă, consumabile, aparat digital

Bugetul proiectului: surse de autofinanţare

Locul de desfăşurare al proiectului: Liceul Teoretic *Bogdan Vodă*

Metode şi tehnici de lucru: ascultarea activă, jocul de rol, interviul, portofoliul, chestionarul

Forme de organizare: frontal, în perechi, pe echipe, grupuri de lucru părinţi - copii;

Activităţi propuse:

- Schimburi de opinii între elevii clasei a IV-a A, a V-a şi cei ai clasei a VIII-a
- Interasistenţe
- Predare în echipă învăţător - profesor
- Lecţia de dirigenţie. ”Portretul dirigintelui ideal”
- Analiza comparativă a programelor şcolare la clasa a IV-a şi clasa a V-a

Programul activităților

Nr. crt.	Activități	Locul de desfăşurare	Responsabili	Perioada
1.	Schimburi de opinii între elevii claselor a IV-a, a V-a şi cei ai clasei a VIII-a A	sala de clasă	coordona-torii	*Permanent*
2.	Dezbateri - părinţii elevilor din clasa a IV-a cu profesorii şi învăţătorul;	sala de clasă	coordona-torii	*Martie*
3.	Predare în echipă învăţător - diriginte - profesor	sala de clasă	coordona-torii profesorii implicaţi	*Aprilie*
4.	Lecţia de dirigenţie. „Portretul dirigintelui ideal” „Rămas bun .... bun venit!”	sala de clasă	prof. diriginte	*Mai*
5.	*Sesiunea de evaluarea proiectului* • Evaluarea finală prin prezentarea materialelor întocmite pe parcursul derulării programului	biblioteca şcolii	coordona-torii profesorii implicaţi	*Iunie*

	• Concluzii • Sesiune de fallow-up			

Evaluare:

- observarea sistematică a comportamentului elevilor în situaţii concrete;
- pe parcursul derulării proiectului prin: jurnal de impresii, vizite la clasele a V-a, interviuri, chestionare, portofoliu;
- la sfârşitul proiectului prin activitatea "Rămas bun .... bun venit!"

Diseminare:

- La sfârşitul proiectului se va realiza un PPT, care va fi popularizat şi prezentat în activitatea finală.
- Aspecte din timpul derulării vor fi prezentate pe grupul de WhatsApp a clasei.

What Will It Be Like in the 5th Grade?
The Transition from Primary to Secondary Education

From 5th grade onwards, students have to adapt both to the transition from one teacher to several teachers with different teaching styles and to the increasing in intellectual requirements. Thus, an ongoing collaboration is required between the primary school teacher and the teachers who will be teaching the 5th grade, so that the "threshold" will be easier to cross. In this sense, an important role is played by the development of joint activities within educational projects. In the last school year 2020 – 2021, the students of the 4th grade A participated in the activities of the project *What will it be like in the 5th grade?* in which teachers who teach secondary school classes were also involved.

Cu elevii, pentru elevi și despre elevi
Impresiile elevilor participanți la mobilitatea din Bulgaria

Rotaru Leonard Gabriel, clasa a XII-a A

Încă de când mi s-a oferit ocazia să particip, am fost puțin reticient cu privire la ce o să se întâmple. Au fost destule momente când voiam să renunț și să găsesc motive de ocolire. Experiența trăită pe parcursul vizitei în prima deplasare a proiectului Erasmus+ a fost una pe care o poți simți doar dacă participi.

În opinia mea, când spui Bulgaria nu asimilezi decât ce există deja în acea țară, nu ce ai putea descoperi. Prin participarea la prima mobilitate aveam să descopăr nu doar locuri, ci și persoane diferite.

Cazați într-o altă țară, așteptările erau reduse, până când, atât activitățile, cât și contactul cu ceilalți elevi din alte țări, m-au făcut să privesc situația și din altă perspectivă. Din acest lucru am avut doar de învățat. Pe lângă peisajul cu o panoramă extraordinară, m-am simțit ca acasă încă de la intrarea în școală. Din fața ușii nu lipsea pâinea și ospitalitatea elevilor străini. Unul dintre momente la care am luat parte, dansul specific tradițional bulgăresc a făcut să găsesc foarte multe asemănări între România și Bulgaria, în special, bucuria cu care oamenii duceau mai departe tradiția. Portul popular, unul păstrat cu sfințenie și la aceștia, m-a făcut să cred că fiecare țară are ceva special, care trebuie doar descoperit pentru a rămâne uimit. Într-un cuvânt, cultura semnifică viață peste tot în lume.

Alte activități la care am luat parte, cum ar fi vizita pe muntele Golak, echitația, vizita în orașul Bansko și descoperirea altor obiective turistice minunate, dar și a bisericii Sfânta Treime nu a făcut decât să transforme experiența din Bulgaria în una dintre cele mai minunate trăiri. Cu ceilalalți elevi, încă vorbim cu ajutorul rețelelor de socializare și ne dorim să ne revedem într-o zi.

Săptămâna a trecut foarte repede și nu mi-am dat seama când s-a terminat, plecând cu dorința de a mai participa la astfel de schimburi de experiență. Mi-am făcut noi prieteni, am făcut ceea ce puțin probabil credeam că am să ajung să fac, am adunat experiență, iar asta alături de oameni dragi.

Paraschiv Iulian Denis, clasa a XII-a A

Pentru mine, experiența proiectului Erasmus+ în Bulgaria, a reprezentat un punct de formare a unei viziuni asupra vieții și o regăsire cu mine însumi. Să întâlnești elevi din alte țări, să ai șansa să stai de vorbă cu ei, să vezi cum funcționează un sistem educațional diferit, este mai mult decât o simplă experiență, e o formare emoțională și mentală. Am avut șansa să particip la diferite activități școlare, să îmi expun ideile, să lucrez în echipă și chiar să câștigăm un premiu!

Am vizitat locuri care mi-au dat o nouă motivație și m-au încurajat să merg mai departe și să nu renunț niciodată. Am împărțit idei cu elevi din Cehia, Belgia, Bulgaria, cât și cu profesori. Fiecare zi petrecută a venit cu o nouă provocare și o nouă lecție. Când nu aveam motive să zâmbesc, am avut parte de această experiență în care, poate nu am arătat prea mult la exterior, dar m-am bucurat din toată inima. Însă, cel mai important, am reușit să leg prietenii cu oameni noi, am creat amintiri și ne-am spus poveștile unul altuia. Mai mult decât o experiență, a fost o lecție de viață și de viitor.

Vă mulțumesc că mi-ați oferit această șansă și sper să ne revedem într-o zi cu toții, povestind, învățând și călătorind către alte locuri și experiențe!

Păun Irinel Codrin, clasa a XII-a A

Acum câteva săptămâni avea să înceapă cea mai frumoasă aventură a mea - plecam singur într-o țară străină unde singurele persoane pe care le știam (știam, nu cunoșteam - este o diferență) erau profesorii și ceilalți elevilor.

Înainte să ajung în Bulgaria, au fost momente în care am crezut că nu voi face față, că nu sunt îndeajuns de bun încât să mă pot face înțeles în întregime de elevii din celelalte țări. Bineînțeles, aceste lucruri erau doar în mintea mea. De cele mai multe ori, picăm în capcana minții, credem că nu suntem suficienți de buni, că nu merităm un anumit lucru, că oricum nu era pentru noi și astfel ajungem să stăm toată viața în zona noastră de confort, neștiind niciodată ce se află cu adevărat în noi.

Cea mai importantă conversație pe care o vei avea în viața ta este cea pe care o ai cu tine însuți.

În fine, am deviat puțin de la subiect, însă, cine știe, poate voi reveni cu o altă ocazie la lucrurile pe care le-am scris mai sus. În această mobilitate pot spune că m-am cunoscut mai bine cu ceilalți adolescenți, cât și profesori,

totodată pot spune că am fost plăcut surprins de fiecare în parte, deoarece că am fost uniți precum o familie. Din punctul meu de vedere, organizarea activităților în Bulgaria nu a fost excepțională, însă, dacă ar fi să spun un lucru pe care l-am învățat în acest proiect este acela că trebuie să îi apreciem mai mult pe cei care încearcă să ne facă să ne simțim mai bine, să ne simțim "ca la noi acasă". Elevii și profesorii din celelalte țări au fost foarte prietenoși și open-minded, am văzut și altfel de perspective decât cele pe care le cunoșteam. Abia aștept să ne revedem cu toții! :D

Aceasta a fost experiența mea din Bulgaria.

P.S: O aștept pe următoarea! :DD

Bejan Andra Tereza, clasa a XII-a B

Mobilitatea din Bulgaria a fost un schimb de experiențe de neuitat. Am fost primiți cu multă căldură, iar frica de a nu putea comunica cu ceilalți a trecut repede, având în vedere că era a doua experiență a mea unde trebuia să vorbesc în majoritatea timpului în limba engleză, deoarece aveam același nivel de cunoștințe lingvistice ca ceilalți colegi ai mei.

Activitățile în echipe, pe care le-am făcut, ne-au oferit fiecăruia prilejul de a ne cunoaște mai bine cu cei din țările participante, de exemplu, crearea unui logo, proiectul făcut pe un subiect dat, dar chiar și cele în afara școlii – echitația, vizita unor obiective turistice, "mica petrecere" pe care am organizat-o.

Compania profesorilor care au venit cu noi în mobilitate a fost una minunată, aceștia ajutându-ne în momentele de dificultate sau susținându-ne în momentele în care nu eram siguri pe noi.

Mă bucur enorm ca nu am ratat această experiență și aștept nerăbdătoare o alta la fel!

Bîlha Adina, clasa a XII-a B

Pentru mine, mobilitatea din cadrul proiectului Erasmus+ "SALES" desfășurată în Bulgaria, a fost o experiență constructivă din mai multe puncte de vedere. A fost o oportunitate foarte bună pentru a-mi exersa limba engleză, iar o dată cu asta, mi-am făcut prieteni noi din diferite țări și am împărtășit idei și experiențe personale. Activitățile desfășurate în incinta școlii au fost interesante, de asemenea, deoarece am avut de făcut proiecte pe grupe, formate din coechipieri din toate țările implicate în proiect.

În prima zi, am făcut cunoștință cu Eliza, elevă a școlii din Razlog. Pe parcursul săptămânii ne-am cunoscut mai bine. Mi-a fost și "ghid turistic", atât în Razlog, un oraș din munții Pirin, unde eram cazați, cât și în Bansko, un oraș cunoscut pentru stațiunile de schi, și Sofia, capitala țării, unde arhitectura era destul de asemănătoare cu cea din România.

Pe lângă interacțiunile cu ceilalți, cultură și cadru natural, am avut o conexiune plăcută și cu colegii și profesorii ce ne-au avut în grijă. Comunicarea, înțelegerea și încredrea nu au lipsit și cred că asta a fost un plus pentru grupul nostru.

În urma acestui proiect, am simțit că am acumulat experiențe noi și plăcute ce mă vor ajuta pe viitor, iar legătura cu prietenii pe care mi i-am făcut din celelalte țări o păstrăm cu ajutorul rețelelor social media.

Ciobanu Gabriela, clasa a XII-a B

Am ales să particip în cadrul mobilității Erasmus+ pentru că am dorit să am o nouă experiență de viață, pentru că doresc să călătoresc, să îmi fac noi prieteni și, de asemenea, pentru a-mi îmbogăți cunoștințele, cum ar fi cele legate de noile culturi ale țărilor cu care am avut contact. Consider că, până în momentul prezent, experiența aceasta a decurs în sensul pe care îl așteptam: noi culturi de descoperit, noi prietenii și o extraordinară îmbogățire a vocabularului (deoarece încerc să prind "din mers" noi cuvinte în diferite limbi).

Am ajuns în Bulgaria, la Razlog, în data de 24 octombie. Ce m-a surprins imediat a fost faptul că oamenii au fost foarte primitori și prietenoși. Ori de câte ori întâmpinam o problemă de înțelegere a limbii sau aveam întrebări în legătură cu locurile sau cu deplasarea dintr-un loc într-altul, de fiecare dată mi s-a explicat cu răbdare și întelegere.

Am vizitat școala care nu era destul de mare, dar totuși te puteai pierde ușor. O școală care m-a impresionat prin simplul fapt că în sala unde se preda geografie, pe peretele din spate, era desenată o hartă a Lumii imensă. Împreună cu elevii din celelalte țări - Bulgaria, Cehia și Belgia - am vizitat minunatele împrejurimi ale Razlogului. Am urcat muntele Golak în vârful căruia se află un turn, de unde am putut să vedem minunata priveliște a întregului oraș. Am vizitat diverse muzee ce au relevat o cultură asemănătoare cu cea a românilor.

La unul dintre acestea am fost întâmpinați cu „banitsa", pe care aș putea să o asemăn cu o simplă gogoașă făcută de bunica. Doamnele de la acest muzeu ne-au învățat cum să întindem aluatul și să facem brățări.

Am participat la diferite activități pe grupe unde am putut să ne dezvoltam aptitudinile și să exersăm limba engleză, bineînțeles, ca în fiecare zi.

În ultima zi am vizitat și capitala Sofia. Orașul are un amestec de cultură, istorie, artă, scenă muzicală, iar așezarea este la poalele Muntelui Vitosha. Am vizitat Catedrala *Sfântul Aleksandar Nevski*, clădire populară a orașului, care este una dintre cele mai mari biserici ortodoxe.

Aş vrea ca oricine să se bucure de o asemenea experiență, deoarece, într-adevăr acest proiect Erasmus+ reușește să te facă să îmbini maturitatea cu prețuirea noilor relații de prietenie și, totodată, reușește să te facă să prețuiești mai mult fiecare moment!

Fechet Denis, clasa a XII-a B

Prin această mobilitate am creat legături cu persoane din culturi foarte diferite, un lucru care sigur mă va ajuta pe viitor. Activitățile din cadrul proiectului "SALES" au fost clare și foarte interesante, punându-ne la încercare abilitățile, unele fiind adevărate provocări pe care le-am depășit cu succes. Celelalte persoane participante s-au dovedit a fi colegi foarte buni, învățând lucruri noi, atractive, cât și elemente din cultura țărilor participante, acestea creând o legătură foarte interesantă care cu greu poate fi descrisă.

Activitățile educaționale au fost completate și cu unele distractive, cum ar fi vizitele culturale, mesele luate împreună, chiar și o activitate de echitație. Un moment frumos a fost seara culturală, în care am împărtășit unele tradiții, dansuri și cântece specifice fiecărei țări, care ne-au apropiat și prin care am realizat diferențele în cadrul unor culturi, iar existența unor asemănări neașteptate a fost lucrul care mi s-a părut cel mai interesant.

Dacă am rămas cu ceva din aceast proiect, pot spune că a fost una dintre cele mai frumoase oportunități de care am beneficiat, combinând în armonie activitățile de destindere cu cele educaționale.

ACTIVITATEA ȘTIINȚIFICĂ

Monseniorul Anton Gabor

Director adj., prof. *Iulian Ghercă*
Liceul Teoretic *Bogdan Vodă*, Hălăucești

Personalitatea care va fi prezentată în următoarele rânduri a pus bazele presei catolice din România și a desfășurat o amplă activitate editorială. A miliat pentru unificarea presei catolice din țara noastră fiind conștient de importanța presei încă de la începutul secolului al XX-lea.

Personajul principal al presei catolice din România a fost fără îndoială Monseniorul Anton Gabor (practic, artizanul presei catolice din Moldova). S-a născut la Tămăşeni, judeţul Neamţ, în ziua de 6 iunie 1883. În 1896 îşi începe studiile teologice în Seminarul episcopal din Iaşi, iar în 1906 a fost trimis pentru continuarea studiilor în Germania, la Innsbruck. A fost sfinţit preot în anul 1908, însă studiile în străinătate le-a continuat până în anul 1911, obţinând doctoratul în teologie, după care se întoarce în ţară[1].

După revenirea sa în România a fost numit profesor la Seminarul din Iaşi, post pe care l-a întrerupt doar în timpul Primului Război Mondial, când a administrat parohia Valea Seacă din judeţul Bacău. De asemenea, a mai fost spiritual şi capelan la Institutul Notre-Dame de Sion (şi director al acestuia), delegat episcopal, administrator al comunităţilor din Fălticeni şi Paşcani, dar cel mai important a fost redactorul publicaţiilor „Lumina creştinului" (timp de 23 de ani, până la moartea sa), „Sentinela catolică", dar şi directorul Institutului „Presa Bună"[2].

Practic, Monseniorul Anton Gabor a fost cel care a pus bazele presei catolice în Moldova, fapt subliniat de preotul Iosif Tălmăcel încă din 1936: „El a fost cel dintâi care a avut curajul, abia sfinţit preot, să înceapă în dieceza noastră apostolatul mai intens prin presă. N-aveam niciun periodic cât de

[1] I. Gabor, I. Simon, *Necrolog. Misionari şi preoţi autohtoni: diecezani şi Franciscan, clerici şi fraţi călugări care au lucrat în Moldova pe teritoriul actual al diecezei de Iaşi (1600-2000)*, Iaşi, 2001, p. 54.
[2] *Institutul şi Editura „Presa Bună" Iaşi. Note istorice Perspective* (se va cita *Institutul*...), Iaşi, 1992, p. 7.

modest, căci toată presa noastră se reducea la câteva cărţi strict necesare pentru cult şi catehizare”[3]. Timp de 23 de ani, grija lui principală a fost redactarea revistei „Lumina creştinului”, în paginile căreia aproape că nu a fost număr în care să nu publice ceva[4].

Activitatea Monseniorul Gabor a fost îndreptată şi spre stabilirea unor legături strânse cu catolicii din Vechiul Regat, cu românii uniţi din Transilvania, dar şi cu clerici ortodocşi din Basarabia unde, în 1935, a înfiinţat o filială a Presei Bune la Chişinău. A participat la toate manifestările însemnate, atât cu caracter religios, dar şi naţional precum întrunirile AGRU-lui (Asociaţia Generală a Românilor Uniţi) şi ale ASTRU-lui (Asociaţia Studenţilor Români Uniţi).

Principala activitate a sa a fost „apostolatul” în presă. Deşi începutul a fost foarte greu (cum am menţionat şi la începutul materialului) datorită lipsei fondurilor, lipsei colaboratorilor etc., cu timpul a reuşit să adune în jurul său mai mulţi colaboratori precum pr. I. Malinovski, Monseniorul M. Robu, pr. D. Andrieş (va semna cu numele de „Zacheu”) şi alţii. O altă dificultate majoră cu care s-a confruntat a fost aceea a lipsei banilor. Pentru depăşirea acestei probleme a recurs chiar la o soluţie „extremă”, adică a mers prin satele catolice din Moldova şi a strâns pomană pentru presa catolică[5], a corespondat cu preoţii din parohiile din dieceza de Iaşi, şi nu numai, pentru a le cere ajutorul, a apelat la episcopul de Iaşi şi la arhiepiscopul de Bucureşti Alex. Th. Cisar[6], care a ajutat considerabil presa catolică[7].

Tot Monseniorul Anton Gabor a fost cel care a pus bazele şi s-a luptat pentru înfiinţarea Institutului „Presa Bună” de la Iaşi, centru cultural al vieţii catolice din Moldova. În luna septembrie 1919, a fost publicat proiectul de statut al „Societăţii Catolice Presa Bună”, care avea ca scop tipărirea şi răspândirea scrierilor religioase. Din fondurile strânse în perioada 1919-1924 s-a deschis „Biblioteca Presa Bună” în care se dorea a se tipări trei serii de lucrări: „Seria Istorioare Morale”, „Seria Religioasă” şi „Seria Vieţile Sfinţilor”.

Ziua de 19 februarie 1936 a reprezentat o zi tristă pentru „Presa Bună” din Iaşi, deoarece iniţiatorul Institutului şi cel mai important susţinător al presei

[3] I. Tălmăcel, *Cuvântare funerară*, în „Lumina creştinului”, martie 1936, p. 38.
[4] E. Dumea, *op. cit.*, p. 123.
[5] *Ibidem*, p. 124.
[6] AARC Bucureşti, dosar 113/1924-1926, 126/1925, 127/1926-1927, 115/1927-1928, 118/1928-1929, 129/1928-1929, 130/1929-1930, 117/1928-1929, 11771928-1933, 131/1930-1932, 132/1932-1933, 134/1934-1936.
[7] D. Doboş, *Arhiepiscopul Alex. Th. Cisar. Un mare binefăcător al Institutului „Presa Bună” din Iaşi*, în „Buletin istoric”, nr. 7, Iaşi, 2006, p. 5-18.

catolice româneşti a decedat[8]. Directorii şi redactorii care au urmat [9] s-au străduit să continue munca începută de Monseniorul Gabor.

În primăvara anului în care a murit a fost desemnat să reprezinte presa catolică din România la expoziţia mondială a presei catolice din Vatican. A fost înmormântat în cimitirul „Eternitatea" din Iaşi[10].

[8] "Miercuri, 19 februarie 1936, pe la orele 14.30, a trecut în lumea veşniciei. Întors la Iaşi la 24 dec. trecut, de la Congresul studenţilor catolici de la Blaj, s-a simţit indispus...Medicii chemaţi n-au dat de urma bolii...Analizele şi radiografiile făcute nu remarcau nimic deosebit...Marţi, 18 februarie, cinci medici cercetându-l cu de-amănuntul nu s-au putut pronunţa asupra bolii!....miercuri pacientul trecuse în lumea mai bună", P. Pal, *Moarte Monseniorul Anton Gabor*, în „Lumina creştinului", martie 1936, p. 33-35.

[9] Pr. Petru Pal (1936-1938), Pr. Constantin Hausner (1938-1939), Pr. Iosif Bălan(1939-1941), Pr. Dumitru Herghelegiu(1941-1945).

[10] Iată câteva dintre gândurile lui scrise cu un an înainte: „Punându-rnă în faţa morţii, fără regret sunt gata să părăsesc lumea aceasta, căci am stăruit să nu-mi leg inima de bunurile pământeşti. Dacă totuşi Bunul Dumnezeu mi-ar da să aleg: ori să merg la dânsul ori să mai stau pe pământ, aş alege să mai stau aici, să desăvârşesc tot mai mult opera presei catolice şi să conlucrez din răsputeri pentru apropierea Bisericilor şi pentru unirea în credinţă a Românilor cu Biserica Romei. Providenţa pare a-mi pregăti cale prin deslipirea de Presa Bună din Iaşi. Oricum, mă pun cu desăvârşire la dispoziţia acestei Providenţe, pe care o rog să-mi conducă paşii în aşa fel ca să pot face cât mai mult pentru aceste două mari opere: propăşirea presei catolice şi unirea în credinţă".

Monsignor Anton Gabor

The personalities who will be presented in the following pages laid the foundations of the Catholic press in Romania and carried out an extensive editorial activity. He militated for the unification of the Catholic press in our country being aware of the importance of the press in that country since the beginning of the 20th century.

The main figure of the Catholic press in Romania was undoubtedly Monsignor Anton Gabor (practically the architect of the Catholic press in Moldavia), who laid the foundations of the Catholic press in Moldavia, a fact emphasized by the priest Iosif Tălmăcel as early as 1936: "He was the first who had the courage, having just been ordained a priest, to begin in our diocese a more intense apostolate through the press. We did not have any periodicals, however modest, because all our press was limited to a few books strictly necessary for worship and catechesis". For 23 years his main concern was the editing of the magazine "Lumina creștinului" in the pages of which there was hardly an issue in which he did not publish something.

February 19, 1936 was a sad day for "Presa Bună" in Iași, because the initiator of the Institute and the most important supporter of the Romanian Catholic press died.

Realizarea Comunităţii Economice Europene şi a Euratomului Piaţa comună: de la iniţiativă la concretizare

Director adj., prof. *Iulian Ghercă*
Liceul Teoretic *Bogdan Vodă*, Hălăucești

Eşecurile încercărilor de unificare militară şi politică au demonstrat încă o dată că singurul drum spre realizarea unei Europe unite era integrarea economică, începută prin constituirea CECO.

În 1955, Jean Monnet, ca urmare a ratificării tratatului CEA de către Franţa, refuză un nou mandat de preşedinte al Înaltei autorităţi, preferând să susţină construcţia europeană prin crearea unui puternic grup de presiune: Comitetul de Acţiune pentru Statele Unite ale Europei. Membrii acestuia erau recrutaţi pe bază elitistă, făcând parte din spectrul politic democratic şi pledând pentru o integrare cât mai cuprinzătoare[1].

În cursul aceluiaşi an, se vor intersecta, în ceea ce priveşte relansarea ideii de comunitate europeană, două tipuri de iniţiativă. Primul tip aparţine elitei tehnocratice şi susţine avansarea în acelaşi cadru sectorial care dusese la apariţia CECO, cu încercarea de a extinde competenţele comunitare la domeniile transporturilor şi energiei. Din această categorie de susţinători face parte şi Monnet, împreună cu alţi tehnocraţi de prestigiu, cum ar fi preşedintele Societăţii Naţionale a Căilor Ferate din Franţa sau conducătorii Comisariatului Energiei Atomice. De menţionat faptul că în epocă a existat un sentiment exagerat de admiraţie pentru energia atomică, a cărei folosire paşnică era considerată ca remediu împotriva dificultăţilor de aprovizionare care ameninţau economia bătrânului continent.

Celălalt tip de iniţiative se referă la elaborarea unui proiect de Piaţă Comună generală; acesta era susţinut în principal de ministrul economiei RFG, Ludwig Erhard şi de reprezentanţii Benelux, în frunte cu belgianul Paul Henry Spaak. Numeroase contacte au loc între reprezentanţii celor două curente de gândire integraţioniste în vederea stabilirii unei legături între punctele de vedere. Într-o primă fază cele mai mari reţineri vor veni din partea Franţei, din al cărui guvern făcea parte o serie de miniştri gaullişti, care nu erau de acord cu o

[1] Derek Urwin, *Dicţionar de istorie şi politică europeană. 1945-1995*, Institutul European, Iaşi, 2000, p. 123.

extindere a competenţelor CECO. Primul ministru luxemburghez, însă, ca şi şeful externelor din Olanda manifestă un puternic entuziasm faţă de viziunea lui Spaak. Dacă la început a fost mai circumspect, Adenauer va sfârşi prin acceptarea propunerilor belgiene, ca de altfel şi omologul său italian, Martino[2].

La invitaţia acestuia din urmă, miniştri de externe din cele şase ţări se reunesc pe 1 iunie 1955, la Messina, în Sicilia. Este momentul denumit în mod convenţional „relansarea" construcţiei europene.

Prezentarea de către Spaak a proiectului Benelux pentru crearea unei pieţe comune determină reacţii variate. Puternic susţinut de la început de către Martino, el va fi pus însă sub semnul întrebării de către reprezentanţii RFG şi Franţei, care se pronunţă pentru continuarea integrării parţiale pe sectoare, în domeniile transporturilor şi energiei, atât a celei clasice, cât şi a noii energii nucleare. Organizarea instituţională a viitoarelor *pool*-uri este şi ea problematică. Deşi se exclud din start o eventuală extindere a competenţelor CECO la nivelul acestora, germanii îşi manifestă totuşi dorinţa de a încredinţa acţiunile comunităţii viitoare unei noi „înalte autorităţi". În această direcţie discuţiile se desfăşoară fără un rezultat concret, ca de altfel şi în problema optării pentru unul din cele două modele propuse: cel belgian sau cel francez. În final, se hotărăşte formarea unui comitet de experţi, condus de un om politic, în ale cărui atribuţii intră studierea posibilităţilor de stabilire a unei reţele europene de transport, de dezvoltare a schimburilor de gaze şi curent electric şi de organizare comună a utilizării paşnice a energiei atomice. Comitetul a fost pus sub preşedinţia activă a lui Paul Henry Spaak şi a mai fost însărcinat şi cu pregătirea progresivă a unei pieţe comune fără taxe vamale şi licenţe de import[3].

La 9 iulie 1955, la castelul Val Duchese din apropierea Bruxelles-ului, îşi începe lucrările comitetul interguvernamental ce va elabora planurile de constituire ale Comunităţii Economice Europene (CEE) şi Comunităţii Europene a Energiei Atomice (CEEA). Atitudinea extrem de constructivă a echipei conduse de Spaak îi oferă acestuia posibilitatea de a prezenta, încă de la 6 septembrie 1955, un raport celor şase miniştri de externe. Amprenta omului politic belgian se face simţită prin modificarea priorităţilor stabilite la Messina: deşi domeniile transporturilor şi energiei tradiţionale sunt preferate în vederea integrării, până la momentul prezentării raportului nu se găsiseră încă modalităţile de punere în practică a unei comunităţi în nici unul dintre acestea

[2] Serge Bernstein, Pierre Milza, *Istoria Europei*, vol. 5, Institutul European, Iaşi, 1998, pp. 243-244.
[3] Charles Zorgbibe, *Construcţia europeană. Trecut, prezent şi viitor*, ed. All, Bucureşti, 1998, pp. 37-38.

două. În schimb, proiectul de piaţă comună întrunea acum unanimitatea, chiar dacă la Messina el nu avusese ecoul dorit. Un nou raport, foarte precis, vizând crearea CEE şi CEEA este prezentat de Spaak miniştrilor celor şase ţări pe 23 aprilie 1956. Cu prilejul conferinţei de la Veneţia (29-30 mai 1956), acesta este supus dezbaterilor şi aprobat. Din mai 1956 şi până în martie 1957 se vor desfăşura ultimele discuţii pentru punerea la punct a convenţiilor. Existau puncte de vedere sensibil diferite: Germania nu era de acord cu stabilirea unui oficiu de cumpărare unic şi exclusiv pentru materiile fisionabile, în timp ce Franţa insista pentru includerea în tratat a unei politici agricole comune şi a unei susţineri financiare comune a teritoriilor de peste mare.

Ultimele obstacole sunt depăşite în cadrul conferinţei ce se va desfăşura la Paris, între 16 şi 29 februarie 1957[4].

În aceste condiţii, pe 25 martie se semnează la Roma, pe colina Capitoliului, tratatele de constituire a două noi comunităţi: Comunitatea Economică Europeană şi Comunitatea Europeană a Energiei Atomice (Euratom)[5]. CEE va reprezenta începând cu acest moment pilonul central al procesului de construcţie a unei Europe unite.

Cauzele care au determinat cele şase state europene să adopte un asemenea proiect au fost multiple. Economia Europei se redresase la începutul anilor 1950, ca urmare a programului de relansare determinat de Planul Marshall. Însă prezenţa capitalului american în economia vest-europeană ameninţa cu transformarea statelor occidentale în simpli sateliţi americani[6]. Pe de altă parte, o competiţie economică excesivă între statele europene, aşa cum o prefigura noul avânt al dezvoltării de la începutul deceniului şase al secolului trecut, ar fi însemnat o folosire total iraţională a resurselor economice existente[7]. În condiţiile unei concurenţe economice puternice a SUA, prin constituirea CEE, statele membre s-au pus la adăpost de dominaţia americană în domeniu, realizând o forţă economică susţinută de un potenţial demografic de 165 de milioane de oameni, forţă ce se va constitui în cea mai mare putere comercială a lumii[8].

---

[4] *Ibidem*, 38-39.

[5] Petre Bărbulescu, Ion Calafeteanu, *Relaţiile diplomatice internaţionale postbelice. Cronologie diplomatică*, vol. I (1945-1964), pp. 228-229.

[6] George Lichtheim, *Europe in the Twentieth Century*, Praeger Publishers, New York, 1997, p. 312.

[7] Henry W. Littlefield, *History of Europe since 1815*, Barnes & Noble Inc., New York, 1963, p. 294.

[8] K. Perry, *Modern European History. Made Simple*, Made Simple Books, London, 1976, p. 247; vezi şi George Lichtheim, *op. cit*., pp. 311-312.

În plan politic, după eşecurile CEA şi al Comunităţii Politice, unificarea economică era văzută ca singura cale posibilă, un prim pas major spre realizarea celei politice, care se spera că va surveni în mod natural[9].

În sfârşit, contextul internaţional din 1956 este marcat de o nouă etapă a războiului rece: războiul Suezului[10]. Tensiunea dintre Est şi Vest, datorată declanşării războiului din Coreea a permis crearea CECO şi semnarea tratatului de instituire a CEA. Însă destinderea de după moartea lui Stalin a avut un efect negativ asupra ratificării acestui ultim tratat. Iată că evenimentele din Ungaria, din toamna anului 1956, au arătat că limitele destinderii în relaţiile cu sovieticii erau foarte bine precizate, iar criza Suezului a arătat gradul de dependenţă energetică, lucruri care au întărit ideea că numai o Europă unită putea să-şi facă auzită vocea pe arena internaţională[11].

Noua Comunitate Economică Europeană îşi propunea, conform principiilor enunţate în parte întâi a tratatului „să promoveze o dezvoltare armonioasă a activităţilor economice în întreaga comunitate, o extindere continuă şi echilibrată, o stabilitate crescută, o ridicare a nivelului de viaţă şi relaţii mai strânse între statele pe care le uneşte", „prin instituirea unei pieţe comune şi prin apropierea progresivă a politicilor economice ale statelor membre"[12].

Articolul 3 al *Tratatului de la Roma* menţionează mijloacele care vor duce la realizarea scopurilor Comunităţii: eliminarea taxei vamale între statele membre, stabilirea unui tarif vamal extern comun, libera circulaţie între statele membre a persoanelor, serviciilor şi capitalurilor, o politică comună în domeniul agricol, al transporturilor, realizarea unor condiţii de concurenţă veritabilă între agenţii economici, crearea unui Fond Social European, a unei Bănci Europene de Investiţii precum şi o viitoare asociere a teritoriilor de peste mare într-un parteneriat comercial[13].

În privinţa instituţiilor CEE (la fel ca şi în cazul Euratom), puterea de decizie este deţinută de Consiliul de Miniştri, organ pur interguvernamental, în timp ce Comisia (instituţie de natură supranaţională) deţine în exclusivitate doar dreptul de iniţiativă, puterea sa executivă fiind pusă sub un strict control al

[9] Stuart Miller, , *Modern European History*, Macmillan Press, London, 1997, 426; vezi şi K. Perry, op. cit., p. 247.
[10] Pascal Boniface, *Relaţiile est-vest. 1945-1991*, Institutul European, Iaşi, 1999, p. 23.
[11] Serge Bernstein, Pierre Milza, *op. cit.*, p. 270.
[12] *Tratatul de la Roma din 25 martie 1957 instituind Comunitatea Economică Europeană. Preambul şi Principii (extras)*, în George Marin (coord.), *De la Roma la Amsterdam, via Maastricht*, Ed. Independenţa Economică, Brăila, 1999.
[13] *Ibidem.*

Consiliului. Celelalte instituţii ale noilor comunităţi aveau un rol similar omologilor lor din CECO[14].

Tratatul de la Roma cuprindea şi o reglementare concretă a paşilor ce urmau a fi făcuţi pentru realizarea uniunii vamale, aceasta fiind programată a se înfăptui pe parcursul a trei etape consecutive, în care tarifele vamale interne urmau să fie scăzute progresiv, concomitent cu o diminuare graduală a celorlalte măsuri vamale de protecţionism economic. Termenul prevăzut pentru aceste realizări (1969) a fost devansat cu 18 luni, la 1 iunie 1968 „Cei Şase" reuşind să elimine toate tarifele vamale intracomunitare asupra produselor industriale. Politica agricolă comună (PAC) prevăzută de articolele 38 şi 39 ale *Tratatului* a fost pusă în practică în urma reglementărilor concrete stabilite de conferinţa de la Stressa, între 3 şi 12 iulie 1958. celelalte politici comune (socială, regională şi cea privitoare la relaţiile cu teritoriile de peste mări) au fost, de asemenea reglementate prin tratate ulterioare[15].

Natura scopului Euratom era diferită de cea a celorlalte comunităţi. În acest caz nu era vorba de unificarea unor industrii deja existente, ci de a contribui împreună la crearea uneia noi, de unde atribuţiile diferite ale Euratom, care vizau unificarea programelor naţionale de dezvoltare în domeniu[16], cu toate implicaţiile ce proveneau de aici: dezvoltarea cercetărilor, difuzarea informaţiilor, aprovizionarea cu minereu şi combustibili nucleari, stimularea investiţiilor etc.[17].

Invitată să participe la negocierile care au dus la crearea CEE, Marea Britanie a refuzat, datorită faptului că un tarif vamal extern comunitar ar fi afectat relaţiile ei economice cu Commonwealth-ul. Un alt element cu care Anglia nu fusese de acord era includerea unei politici agricole comune în tratat, lucru dorit în special de Franţa, care cheltuia sume imense pentru susţinerea propriei agriculturi. Un ultim element generator al refuzului britanic a fost vechea problemă a renunţării la o parte din suveranitate[18].

Poziţia Angliei a fost asumată şi de către celelalte state membre ale OECE care nu au făcut parte iniţial din CEE. După mai multe încercări de frânare a constituirii acesteia, britanicii vor iniţia negocieri cu statele nordice,

[14] Charles Zorgbibe, *op. cit*., p. 40.
[15] Pascal Fontaine, *Construcţia europeană din 1945 până în zilele noastre*, Ed. Institutului European, Iaşi, 1998, pp. 18-21.
[16] M. I. Niciu, *Organizaţii internaţionale (guvernamentale)*, Ed. Fundaţiei „Chemarea", Iaşi, 1994, p. 116.
[17] Charles Zorgbibe, *op. cit*., 40.
[18] Dumitru Olaru, *Integrarea vest-europeană, realităţi şi controverse*, Ed. Politică, Bucureşti, 1988 , pp. 74-75.

Austria, Portugalia şi Elveţia, care vor duce la constituirea Asociaţiei Europene a Liberului Schimb (AELS), prin semnarea tratatului de la Stokholm, pe 3 ianuarie 1960. AELS împrumută modelul CEE, fără însă a prevedea un tarif vamal extern comun[19]. AELS a avut un succes economic relativ, ţările membre însumând un potenţial demografic de circa 95 de milioane de oameni şi o cifră a comerţului exterior mai mare decât cea a SUA, dar mai mică decât cea a CEE. Pe măsură ce timpul va trece, ţările tratatului de la Stokholm (şi în primul rând Anglia), vor înţelege din ce în ce mai clar că organizaţia lor nu poate substitui o cooperare cu statele Europei comunitare[20], motiv pentru care, în afară de Norvegia şi Elveţia, ele vor adera pe rând la CEE.

Tratatele de constituire a CEE şi Euratom intră în vigoare la 1 ianuarie 1958, după o rapidă ratificare de către parlamentele „Celor Şase", între lunile iulie şi noiembrie 1957[21]. Prin rolul activ pe care l-a jucat în construcţia unei noi Europe, CEE a devenit principala instituţie europeană din ultimii 50 de ani, numele ei fiind cvasisinonim cu cel al bătrânului continent.

Achieving the European Economic Community and the Euroatom - Common Market: From Initiative to Realisation

The failures of attempts at military and political unification proved once again that the only way to achieve a united Europe was through economic integration, which began with the establishment of the ECSC.

In 1955, Jean Monnet, following the ratification of the EDC Treaty, refused a new mandate as President of the High Authority, preferring to support European integration by creating a powerful pressure group: the Action Committee for the United States of Europe. Its members were recruited on an elitist basis, being part of the democratic political spectrum and advocating for the most comprehensive integration possible.

The Treaties establishing the EEC and Euroatom enter into force on 1st January 1958, after rapid ratification by the parliaments of "The Six" between July and November 1957. By playing an active role in the construction of a new Europe, the EEC has become the main European institution of the last 50 years, its name being almost synonymous with that of the old continent.

[19] Henry W. Littlefield, *op. cit*., p. 248.
[20] K. Perry, *op. cit*., p. 248.
[21] Pascal Fontaine, *op. cit*., p. 16.

Istorie regăsită - România pe Frontul de Est (IV)
Dincolo de Nistru - Odessa

prof. Neculai Juncă
Liceul Teoretic *Bogdan Vodă* Hălăucești

„O analiză referitoare la evoluţia României în anii celui de-Al Doilea Război Mondial, cu accent pe luptele purtate pe frontul de Est, pare un demers nu doar desuet, dar și destul de riscant. [...] Excesiv de ideologizată și politizată, participarea României la războiul din Est se transformă într-o adevărată armă pe care nu puțini o folosesc fără scrupule. " [1]
Manuel Stănescu

Pe 26 iulie 1941, trupe ale Armatei 4 române pătrund în orașul Cetatea Albă, finalizând campania de eliberare a Basarabiei și a nordului Bucovinei, teritorii românești pierdute în urma ultimatumului dat României la 26 iunie 1940 de Uniunea Sovietică.

În Comunicatul nr. 6 din 25 iulie 1941, cu o zi mai devreme, Marele Cartier General Român anunța întreaga țară: *„Lupta pentru dezrobirea brazdei românești de la răsărit s-a terminat. Din Carpați până la Mare suntem din nou stăpâni pe hotarele străbune"* [2]. Momentul este elogiat în toate mediile societății românești.

Ziarul „Universul" consemna: *"Hotarele ciuntite acum un an au fost reîntregite de ostaşul neînfricat al României. După Bucovina eliberată de sub jugul străin acum două săptămâni, iată că, numai după alte câteva zile cealaltă provincie robită - Basarabia a revenit la matcă.[...] Evenimentul a fost sărbătorit în Capitală și în toată țara cu bucurie și entuziasm, populația participând la manifestările organizate cu frenetică adeziune."* [3].

Academia Română adresa la 27 iunie 1941 *„urările de biruință către brava oștire română și către vrednicul ei conducător"*. [4]

---

[1] Manuel Stănescu - *Odessa, gustul amar al victoriei (august-octombrie 1941),* Editura Cetatea de Scaun, Târgoviște, 2016
[2] Gh. Buzatu, Stela Cheptea, Marusia Cîrstea – *Jurnalul Mareșalului Antonescu*, Vol.I. Casa Editorială Demiurg, Iași, 2008, p.238
[3] https://www.istorie-pe-scurt.ro/cum-a-fost-eliberata-basarabia-de-sub-ocupatia-sovietica-in-1941-nicio-brazda-romaneasca-nu-se-uita/
[4] https://www.art-emis.ro/istorie/romania-in-razboi-1941

Patriarhia română și toate bisericile din țară au oficiat tedeumuri *„spre a mulțumi lui Dumnezeu că a ajutat armatei române să reocupe Chișinăul și pentru realipirea Basarabiei“*. [5]

Iuliu Maniu, preşedintele Partidului Naţional-Ţărănesc, adresa generalului Ion Antonescu un memoriu prin care îşi exprima satisfacţia pentru că *„am recâştigat două provincii frumoase şi că am readus milioane de suflete româneşti la vatra strămoşească“*, acţiune în care *„jertfa sângelui scump al armatei noastre glorioase a reparat ruşinea pe care cârmuitorii inconştienţi de pe vremuri au adus-o ţării noastre“* [6].

Deși pierderile înregistrate - (până la 31 iulie) 24.396 militari (5.011 morţi, 13.987 răniţi şi 4.487 dispăruţi) - erau dureroase, întreaga țară trăia o bucurie imensă. Pretutindeni, pe imense pancarte, se putea citi *„Români, dreptatea învinge!“*, dar şi *„Nici o brazdă nu se uită!“* aluzie la Transilvania ocupată de unguri.

Ar fi putut Armata română să înceteze operațiile militare odată cu atingerea granițelor de est ale României Mari?

Un rol decisiv în luptele pentru restabilirea graniței pe Nistru a României, a avut Armata 11 germană, generalul Ion Antonescu (și nu numai el) recunoscând, chiar atunci că, fără contribuție germană, Basarabia și nordul Bucovinei nu puteau fi eliberate.

Decizia de a continua lupta dincolo de Nistru a fost luată, în mod paradoxal, relativ uşor de Ion Antonescu. În continuarea Comunicatului nr. 6 din 25 iulie 1941, opinia publică românească era informată că *„Lupta pentru asigurarea dezvoltării noastre, pentru salvarea credinţei, pentru ordine şi pentru civilizaţie, continuă. Trupele germano-române au înaintat adânc dincolo de Nistru“*. [7]

Ruptură în relaţile dintre Antonescu şi partidele politice din ţară nu a apărut neapărat în momentul trecerii Nistrului. E drept că Iuliu Maniu l-a avertizat pe acesta, dar nu a existat nicio opoziţie categorică din partea actorilor politici. Liderul naţional-ţărănist se pronunţa împotriva continuării războiului pe teritoriul sovietic, apreciind că *„ar fi prea pretenţios să credem că continuarea războiului germano-rus ar depinde de colaborarea noastră, precum este nu mai puţin pretenţios să proclamăm noi, România, război sfânt contra Rusiei, pentru organizarea ei internă, de stat şi socială*.”

[5] https://www.art-emis.ro/istorie/romania-in-razboi-1941
[6] https://www.istorie-pe-scurt.ro/cum-a-fost-eliberata-basarabia-de-sub-ocupatia-sovietica-in-1941-nicio-brazda-romaneasca-nu-se-uita/
[7] idem

Generalul Antonescu s-a consultat cu elita militară, dar această decizie militară pare că a fost una preponderent politică. Antonescu era Conducătorul statului şi al armatei, iar decizia de a continua războiul dincolo de Nistru era legată de iluzia recuperării Transilvaniei de Nord, teritoriul pierdut în urma Dictatului de la Viena. Aceasta cu atât mai mult cu cât, conducând lupta pentru consolidarea graniţei răsăritene a ţării, Ion Antonescu a avut în permanenţă privirea îndreptată şi spre Ardeal. De altfel, la 12 septembrie 1941, Antonescu le transmitea refugiaţilor transilvăneni: *„Nici o brazdă românească nu se uită!“*.

În plus, așa cum sublinia istoricul Adrian Cioroianu ”*Este foarte la îndemână să spui că Ion Antonescu putea să se oprească teoretic la Nistru în ideea că armata română recompusese conturul istoric al României, numai că el a judecat din perspectiva unui militar care are şi un rol politic, drept pentru care decizia a fost una mai curând militară. Un aliat nu se poate opri acolo unde vrea. O alianţă nu se întrerupe când unul dintre parteneri «îşi vede sacii în căruţă».”*[8]

Conform planurilor *Operațiunii Barbarossa*, Grupul de Armate Sud avea ca obiectiv să balanseze între atacul din zona agricolă intens populată din centrul Ucrainei, să cucerească Kievul, pentru ca mai apoi să-și schimbe direcția atacului către sud-estul Rusiei, către stepele din zona râului Volga și mai departe către zona petrolieră din Caucaz.

La 15 iulie 1941, trupele germane și române de au trecut Nistrul şi, după douăzeci de zile de lupte intense, cuceresc toată regiunea dintre Nistru şi Bug, (cu excepţia Odessei şi a împrejurimilor oraşului) regiunea care, arbitrar, este denumită Transnistria și intră sub administrație românească.

În cadrul întâlnirii care din 12 iunie 1941, Hitler i-a promis lui Antonescu că, alăturându-se Germaniei în războiul împotriva Uniunii Sovietice, României i se deschidea posibilitatea de a cuceri şi administra teritoriile din estul Nistrului. Într-o scrisoare datată 27 iulie 1941, Hitler i-a propus lui Antonescu să preia răspunderea pentru securitatea regiunii dintre râurile Nistru şi Nipru. *„Aparent în treacăt, el a inclus şi solicitarea ca armata română să-şi continue participarea în război la est de Nipru“*.[9]

În scrisoarea din 31 iulie 1941, Antonescu i-a comunicat lui Hitler, decizia sa: *„Voi merge până la capăt în acțiunea ce am pornit la Răsărit împotriva marelui dușman al civilizației, al Europei și al țării mele:*

[8] https://www.historia.ro/sectiune/general/articol/de-ce-a-luptat-armata-romana-dincolo-de-nistru
[9] https://ro.wikipedia.org/wiki/Ion_Antonescu

bolșevismul rus. De aceea nu pun niciun fel de condiții și nu discut cu nimic această cooperare militară.“[10]

Satisfăcut de declarație, în răspunsul său din 14 august 1941, Hitler, i-a oferit preluarea administrației Transnistriei, în schimbul Maramureșului de Nord și Banatului Sârbesc, cedate Ungariei și Bulgariei. Prin Decretul nr.1 semnat la 19 august 1941 de către Ion Antonescu, teritoriul dintre Nistru şi Bug devenea provincie organizată temporar sub administraţie civilă românească, guvernator fiind profesorul Gheorghe Alexianu.

La începuturile ocupației, în rândurile guvernului antonescian s-a manifestat un curent de opinie favorabil anexării Transnistriei de către statul român, însă opoziţia, condusă de Iuliu Maniu, s-a împotrivit categoric, de teamă că această anexare ar putea fi considerată o cedare definitivă a Transilvaniei. În consecință, Transnistria rămâne doar o regiune ocupată, şi nu anexată, pe care românii o vor împărți, într-o măsură mai mare sau mai mică, cu germanii.

De altfel, Acordul de la Tighina (30 august 1941) permitea prezenţa trupelor germane în teritoriile ocupate de români, pentru îndeplinirea unor funcţii speciale. Comandamentele germane au fost plasate lângă nodurile feroviare, iar soldaţii germani au asigurat paza depozitelor. În Oceacov şi Odessa au fost stabilite baze navale germane, iar la Golta şi la Odessa s-au organizat baze ale aviaţiei militare. Alte unităţi ale armatei germane au rămas ori au fost instalate în Transnistria: comandamentele de etape germane care menţineau contactul cu unităţile de pe front şi cu armata română, servicii de pază, recunoaştere mobilă, construcţii şi spionaj.

În perioada respectivă, în Transnistria existau multe orăşele, cu o populaţie între 4.000 şi 30.000 de suflete - de exemplu, Moghilev-Podolsk, Ovidopol, Jmerinca, Balta, Ananiev. Existau târguri și orăşele, în care marea lor majoritate a locuitoriilor erau evrei: *„Crasnoi (96%), Olgopol (76%), Crivoie Ozero (94%), Berşad (60%), Şargorod (96%), Copaigorod şi Oceacov, cu procente mai mici“*[11], însă zona era devastată de război, efectele luptelor dintre trupele combatante, fiind amplificate de distrugerile masive provocate de sovietici, prin aruncarea în aer a celor mai importante obiective.

Marea parte a evreilor nu au avut răgazul necesar pentru a se salva, haosul general care a domnit în acele zile împiedicând evacuarea organizată. Când armatele germano-române au pătruns în Transnistria, *„populaţia evreiască*

[10] *Akten zur deutschen Auswärtigen Politik, 1918-1945*, Serie D: 1937-1941, Band XIII. 1, Die Kriegsjahre, 23 Juni bis 11 Dezember 1941, doc. nr. 167, pp. 220-221; doc. nr. 204, pp. 262-263, Göttingen, 1970.

[11] https://razboiulpentrutrecut.wordpress.com/2015/11/30/romania-si-guvernamintul-transnistriei-1941-1944/

totaliza aproape 300.000 de oameni"[12], cifră care urma să fie tragic confirmată de datele referitoare la numărul crimelor şi la numărul supraviețuitorilor.

După eliberarea Basarabiei, cea mai importantă operaţiune desfăşurată de România pe Frontul de Est a fost campania dramatică a Armatei a 4-a pentru cucerirea Odessei, desfăşurată de la începutul lunii august şi până la mijlocul lunii octombrie 1941.

Situat la doar 150 km de Delta Dunării, la aprox. 300 km de podul de la Cernavodă şi la 400 km de Bucureşti şi de zona petroliferă, oraşul reprezenta principala bază sovietică de operaţii terestre, navale şi aeriene. Forţele sovietice puteau lovi relativ uşor obiective strategice și anihila victoria româno - germană obţinută cu sacrificii dureroase.

La solicitarea mareșalului Ion Antonescu, în această operațiune militară au fost angajate în principal forțe române. În conformitate cu Directiva nr. 30 a Marelui Cartier General român[13] din 1 august, ofensiva începută la 4 august 1941 urmărea nimicirea trupelor sovietice aflate în spațiul dintre cursurile inferioare ale Nistrului și Bugului, cucerirea Odessei și asigurarea flancului și spatelui Armatelor 11 germană și 3 română, care înaintau spre Nipru și Crimeea.

Poziția sovietică de la Odessa era foarte bine camuflată și puternic apărată cu mult armament de infanterie, artilerie și mortiere, însă cercetarea aeriană sumară nu a descoperit decât parțial fortificațiile sovietice, inducând eronat ideea unui sistem de poziții defensive fără continuitate și destul de ușor de străpuns. Concepția inițială a Marelui Cartier General de a cuceri Odessa din mișcare s-a dovedit total nerealistă, în condițiile în care nu existau informații despre complexitatea sistemului de apărare a orașului și nici despre capacitatea combativă a trupelor sovietice.

Prima etapă a ofensivei române s-a desfășurat în perioada 1 - 14 august 1941 și a urmărit ocuparea căilor de acces spre Odessa în scopul izolării acesteia. Obiectivul a fost îndeplinit doar prin suplimentarea forţelor române, necesară ca urmare a unei puternice rezistenţei sovietice.

Străpungerea primei linii de apărare s-a realizat între 15 și 24 august: trupele române au reuşit să depăşească rezistenţa armatei sovietice de litoral, însă succesul nu a putut fi consolidat, în condiţiile lansării unor puternice contraatacuri sovietice, care beneficiau de libertate a acţiunilor pe mare.

Ion Antonescu a decis înlocuirea comandantului forţelor române, la conducerea Armatei 4 fiind numit gen. Iosif Iacobici. Noul comandant obţine progrese limitate, fiind străpunsă cea de-a doua linie sovietică de apărare, însă

[12] idem
[13] https://www.historia.ro/sectiune/general/articol/sa-intelegem-batalia-de-la-odessa

fără a putea străpunge poziţia principală de apărare a Odessei. Forţele sovietice au exploatat lipsa de eficienţă a acţiunilor române și, pe 21 septembrie 1941, lansează contraofensivă care conduce la oprirea temporară a atacului şi scoaterea portului din aria de acţiune a artileriei române. Pentru respingerea acestei contraofensivei au fost necesare două zile de lupte intense şi doar în condiţiile lansării unor atacuri aeriene susținute ale aviaţiei române şi germane.

Efectele acţiunilor combinate au condus la slăbirea apărării sovietice care va ceda în cele din urmă, la 16 octombrie 1941, oraşul fiind ocupat de forţele române. Numărul prizonierilor sovietici s-a ridicat la 6 363 militari, dublat de pierderi importante de armament şi echipamente militare.

Puternica rezistenţă opusă de trupele sovietice (foarte numerose, bine înzestrate militar şi hotărâte să reziste *„cu orice preţ")* a făcut trupele Armatei 4 române să ducă lupte grele, *„într-un teren fortificat (250 km de şanţuri antitanc, 45 km de reţele de sârmă ghimpată, 40 000 de mine antiinfanterie şi antitanc, numeroase tranşee şi cazemate)".* [14]

Bătălia de la Odessa a evidențiat numeroase disfuncționalități în încadrarea, organizarea, dotarea și instruirea armatei române, fapt ce a generat un număr foarte mare de victime. Din totalul de aproximativ 340 000 de militari angajaţi de România în bătălia Odessei au fost înregistrați 17 729 morţi, 63 345 răniţi, 11 471 dispăruţi. [15] La acțiunile militare au participat şi subunităţi de artilerie grea, aviaţie şi marină, precum și 7 baterii de artilerie grea, 2 batalioane de asalt şi o escadrilă de bombardament în picaj germane.

Ca urmare a asumării asaltului Odessei numai de către Armata Română, trupele germane disponibile au putut să câștige bătălia de la Kiev și să ajungă în apropierea Donului, aspect recunoscut chiar de Hitler, pe 5 octombrie 1941.

Din nefericire, după ocuparea oraşului de către trupele române, au început persecuţiile împotriva localnicilor, cu precădere împotriva populaţiei evreieşti. Situaţia a devenit dramatică o săptămână mai târziu, când clădirea comandamentului trupelor române din Odessa a fost aruncată în aer de partizanii sovietici. Au murit în explozie 16 ofiţeri români, inclusiv comandantul militar al oraşului, generalul Ion Glogojanu, 46 de soldaţi şi subofiţeri, mai mulţi civili şi patru ofiţeri germani de marină.

Masacrul a fost declanșat în seara zilei de 22 octombrie 1941, ca reacție spontană de răzbunare la aruncarea în aer a comandamentului trupelor române din Odesa. Au fost ucişi, la întâmplare, mai mulți locuitori, în majoritate evrei. Militarii români nu au reușit să localizeze ascunzișurile partizanilor și s-au

[14] https://www.art-emis.ro/istorie/romania-in-razboi-1941
[15] idem

răzbunat pe populația civilă. În consecinţă, mareşalul Ion Antonescu a ordonat represalii împotriva populației locale. Unele surse vorbesc despre masacrarea a 5000, altele a 22.000 de oameni, mulţi dintre ei evrei, eveniment ce plasează armata română harta dureroasă ala Holocaustului.

Cucerirea Odessei ne lasă o serie de întrebări fără răspus legate de sacrificiile și costurile ei. Ar fi fost posibilă o susținere a aliatului german fără participarea directă a armatei române în operațiunile militare de dincolo de granițele țării? A fost Armata Română pregătită pentru o asemenea operațiune de asemenea anvergură, într-o regiune vitală sovietici, pentru care erau hotărâți să lupte cu inverșunare? Asedierea Odessei doar de către Armata 4, fără susținere germană, a fost o necesitate militară sau un act de orgoliu al mareșalului Antonescu? Cât au cântărit în balanța pierderilor erorile comandanților, mai ales din perioada de început a operațiunii? A meritat să fie făcute asemenea sacrificii, cu pierderile mult mai mari decât cele pentru eliberarea Basarabiei și Bucovinei?

În cele 69 de zile de asediu, Armata 4 română a pierdut 92 545 militari (câte 1 341 pe zi), din care 17 729 morţi (256 pe zi), 63 345 răniţi (917 pe zi) şi 11 471 dispăruţi (166 pe zi).

De la intrarea în război, armata română a pierdut 131 317 militari (27 061 morţi, 89 632 răniţi şi 14 624 dispăruţi). Pe categorii de militari, situaţia se prezintă astfel: ofiţeri – 5 107 (1 376 morţi, 3 550 răniţi şi 181 dipăruţi), subofiţeri – 2 120 (509 morţi, 1 509 răniţi şi 102 dispăruţi) şi 124 090 trupă (25 176 morţi, 84 623 răniţi şi 14 624 dispăruţi).

Iar depărtarea frontului de graniţele ţării, pierderile deosebit de grele înregistrate în luptă, înrăutăţirea permanentă a condiţiilor de trai, pe front şi în ţară, au afectat moralul trupelor în luptă şi starea de spirit a populaţiei. *„Încet, încet, moralul ostaşilor scade, cu cât ne depărtăm de ţară. Ţăranul nostru, cu toată sărăcia lui de acasă este totuşi legat de glie. Spre deosebire de nemţi, în el nu trăieşte, nu prinde aventura“*. (Maiorul Vasile Scârneci, comandantul Batalionului 3 vânători de munte, Jurnal, 28 august 1941). [16]

Bibliografie

1. Manuel Stănescu - *Odessa, gustul amar al victoriei (august-octombrie 1941),* Editura Cetatea de Scaun, Târgoviște, 2016

[16] https://www.art-emis.ro/istorie/romania-in-razboi-1941

2. Gheorghe Buzatu, *România cu și fără Antonescu: documente, studii, relatări și comentarii*, Iași, Editura Moldova, 1991.

3. Gheorghe Buzatu, Hitler, Stalin, Antonescu, I, Ploiești, Editura Mileniul III, 2005.

4. Florin Constantiniu, *O istorie sinceră a poporului român,* Ed.Univers Enciclopedic Gold, 2014

5. Dinu Zamfirescu, *Tragedia României, 1939-1947. Texte apărute în „Dialog",* revistă din Germania a exilului politic românesc, selectate și îngrijite de Ion Solacolu, prefață Neagu Djuvara, postfață Florin Constantiniu (București: Editura Pro Historia, 2004)

6. Jean Ancel, *Roumanian-German Relations, 1936-1944, vol. 9*, Documents Concerning the Fate of Românian Jewry During the Holocaust (New York: Beate Klarsfeld Foundation, 1986) (în continuare; Ancel, Documents); The War Years, June 23, 1941- December 11, 1941, vol. 8, ser. D, Documents on German Foreign Policy 1918-1945 (London: Her Majesty's Stationery Office, 1964).

7. Rebecca Haynes, *Politica României faţă de Germania între 1936-1940* (Iaşi: Polirom, 2003)

8. Harry M. Howard, *The Policy of National Socialist Germania in Southeastern Europe*, Harry S. Truman Library, pp. 10-529.

9. Andreas Hillgruber, *Hitler, König Carol und Marschall Antonescu. Die deutsch-rumänischen Beziehungen* 1938-1944 (Wiesbaden: Steiner 1954)

10. Gheorghe Buzatu, *Mareșalul Antonescu la judecata istoriei,* București, Editura Mica Valahie, 2002 - coordonare și colaborare; ediția a II-a - Trecutul la judecata istoriei. Mareșalul Ion Antonescu: Pro și contra, București, Editura Mica Valahie, 2006.

11. Gh. Buzatu, Stela Cheptea, Marusia Cîrstea – *Jurnalul Mareșalului Antonescu*, Vol.I. Casa Editorială Demiurg, Iași, 2008, p.238

12. *Eliberarea Basarabiei și a nordului Bucovinei, 22 iunie – 26 iulie 1941 (*coordonatori dr. Alesandru Duțu, dr. Mihai Retegan), Editura Fundației Culturale Române, București, 1999.

13. *Veteranii pe drumul onoarei și jertfei, 1941 – 1945* (coordonatori: general r. Vasile Bărboi, general r. Gheoghe Ioniță, colonel dr. Alesandru Duțu), Editura Vasile Cârlova, București, 1998.

14. Alesandru Duțu, *Armata română de la Prut la Stalingrad și înapoi la Prut, 1941-1944*, Chișinău, Editura Lexon-Prim, 2015.

15. *Akten zur deutschen Auswärtigen Politik, 1918-1945*, Serie D: 1937-1941, Band XIII. 1, Die Kriegsjahre, 23 Juni bis 11 Dezember 1941, doc. nr. 167, pp. 220-221; doc. nr. 204, pp. 262-263, Göttingen, 1970.

*** Armata română în al doilea război mondial - Eliberarea Basarabiei și nordului Bucovinei https://www.youtube.com/watch?v=lPrHZ9mHzUc
*** https://www.historia.ro/sectiune/general/articol/sa-intelegem-batalia-de-la-odessa
*** https://www.art-emis.ro/istorie/romania-in-razboi-1941
*** https://www.istorie-pe-scurt.ro/cum-a-fost-eliberata-basarabia-de-sub-ocupatia-sovietica-in-1941-nicio-brazda-romaneasca-nu-se-uita/
*** https://www.art-emis.ro/istorie/romania-in-razboi-1941

History Retrieved - Romania on the Eastern Front (IV)

On 15th July 1941, German and Romanian troops crossed the Nistru River and, after twenty days of intense fighting, conquered the entire region between the Nistru and the Bug, (except Odessa and its environs) the region which is arbitrarily called Transnistria and enters under Romanian administration.

Located just 150 km from the Danube Delta, 300 km from the Cernavodă Bridge and 400 km from Bucharest and the oil area, the city of Odessa is the main Soviet base for land, naval and air operations. Soviet forces could relatively easily hit strategic targets and annihilate the Romanian-German victory with painful sacrifices.

At the request of Marshal Ion Antonescu, mainly Romanian forces were engaged in this military operation. In accordance with Directive no. 30 of the Romanian General Headquarters, the offensive began on 4th August 1941, aimed at destroying Soviet troops in the area between the lower reaches of the Nistru and Bug, conquering Odessa and securing the flank and rear of the 11th German and 3rd Romanian Armies, advancing towards Nipru and Crimea.

On 16th October 1941, the city was occupied by Romanian forces. The number of Soviet prisoners rose to 6,363, doubled by heavy losses of weapons and military equipment.

The battle of Odessa highlighted numerous dysfunctions in the Romanian army's training, organisation, equipment and training, which generated a very large number of casualties. Out of the total of approximately 340,000 soldiers engaged by Romania in the battle of Odessa, 17,729 dead, 63,345 wounded, 11,471 missing were registered.

Sfârşitul istoriei şi ultimul om, de Francis Fukuyama[1]
- Prezentare de carte -

Director adj., prof. *Iulian Ghercă*
Liceul Teoretic *Bogdan Vodă*, Hălăucești

Pe măsură ce tumultuosul secol al XX-lea se îndreaptă plin de spaimă spre sfârșitul său, prăbușirea comunismului ducând la o transformare a politicii mondiale, Francis Fukuyama ne invită să ne întoarcem împreună cu el la o întrebare care a fost pusă de marii filosofi ai secolelor trecute: există oare o direcție a istoriei omenirii? Și dacă această istorie este direcțională, către ce se îndreaptă ea? Și cum ne raportăm noi la acest sfârșit al istoriei?

Dezbaterea acestor grave probleme ale istoriei contemporane este cu atât mai incitantă cu cât autorul a avut privilegiul de a deține funcția de director adjunct al echipei de planificare politică în cadrul Departamentului de Stat al SUA.

Lucrarea ***Sfârşitul istoriei şi ultimul om***[2] a lui Francis Fukuyama este o profundă şi pasionantă investigaţie socio-politică, care depăşeşte intenţiile faimosului său eseu apărut în vara lui 1989. El aduce dovezi că există două forţe copleşitoare care funcţionează în cadrul istoriei omeneşti: „logica ştiinţei moderne” şi „lupta pentru recunoaştere”. Cea dintâi îi face pe oameni să-şi

[1] Personalitate marcantă a lumii contemporane, Francis Fukuyama nu a fost numai un fin observator a lumii despre care a scris şi despre care scrie în continuare, ci şi un factor decident al ei. Indirect, prin sfaturile, recomandările şi sugestiile sale, Fukuyama a participat indirect la procesul politic decizional a celei mai mari democraţii liberale din lume, pigmentând mereu cu opinii pertinente culoarele de la Casa Albă. În acest fel, putem spune cu toată convingerea că avem de-a face cu un autor care a fost inclus direct în paraxisul politic de la cel mai înalt nivel; astfel, lucrurile despre care a cugetat în studiile sale nu sunt emanaţii pur scriitoriceşti, nu sunt studii *apropori* teoretice, nu sunt simple interpretări ale istoriei recente, ori ale istoriei ideilor, exclamate de la o tribună a analistului spectator, ci sunt producţii eminamente politice, culturale, ideologice, prezentate mereu cu responsabilitatea actorului care este şi regizor dar şi spectator în acelaşi timp. Director adjunct al echipei de planificare politică în cadrul Departamentului de Stat al Statelor Unite ale Americii, profesorul care şi-a obţinut doctoratul la Harvard a surpins mereu. Asiaticul cu chip de actor american în filmele de acţiune a ale lui Bruce Lee sau Jackie Chan a făcut parte din echipele republicanilor. În prezent, Fukuyama este consilier al preşedintelui George W. Bush pe probleme de ideologie şi istorie.

[2] Publicata în 1997 la Editura Paideia.

satisfacă o gamă tot mai largă de dorinţe prin intermediul procesului economic; cea de-a doua, „lupta pentru recunoaştere”, este în viziunea autorului chiar „motorul” istoriei.

Tema susţinută cu atâta strălucire de Francis Fukuyama este că, în timp, aceste două forţe au dus, după cum s-a văzut, la prăbuşirea tiraniilor, fie ele de stânga sau de dreapta, şi au obligat societăţi foarte deosebite din punct de vedere cultural să întemeieze democraţii capitaliste liberale la sfârşitul procesului istoric.

Şi atunci se pune marea întrebare: pot oare libertatea şi egalitatea politică şi economică – situaţie existentă la presupusul „sfârşit al istoriei” – produce o societate stabilă, în care omul ar putea fi pe deplin satisfăcut în cele din urmă? Sau, dimpotrivă, condiţia spirituală a acestui „ultim om” al istoriei, care este lipsit de posibilităţile de defulare a dorinţei şi luptei sale pentru supremaţie, va conduce, în mod inevitabil, la revenirea haosului şi a vărsărilor de sânge care au caracterizat istoria?[3]

Lucrarea menționată este cea mai de seamă operă a lui Francis Fukuyama reprezentând o capodoperă de filosofie politică, o pretenţioasă concluzie în finalul unui secol zbuciumat, poate cel mai intens din istoria umanităţii. Celebra lucrare poate fi asociată ca popularitate şi notorietate cu studii care au pus bazele ştiinţelor politice contemporane, axate în principal pe o polemică constructivă, generatoare de soluţii pentru lumi aflate în conflict (ex. naţiunile democratice şi cele islamice, nedemocratice), dar mai ales pe studii complexe, comparate, descriptive şi prescriptive în acelaşi timp, ca: Giovanni Sartori – *Teoria Democraţiei reinterpretată,* Sydney Verba & Robert Putnam – *Cultura civică,* Samuel Huntington – *Ciocnirea civilizaţiilor* ş.a. Geneza cărţii de faţă apare într-un articol intitulat „Sfârşitul istoriei?" din cotidianul *The National Interest* în vara anului 1989. Editorialul concluziona apariţia, în întreaga lume, a unui uimitor acord în privinţa legitimităţii democraţiei liberale, pe măsură ce aceasta învingea ideologii rivale ca fascismul sau comunismul. Mai mult chiar, Fukuyama arăta acolo că democraţia liberală ar putea fi „punctul final al evoluţiei ideologice a omenirii" şi „forma finală de guvernare umană", constituind astfel „sfârşitul istoriei". Foarte mulţi critici au fost derutaţi atunci de sensul sintagmei, înţelegând prin ea doar *simpla derulare a unor evenimente* şi nu ceea ce vroia să spună de fapt autorul – o istorie a conflictului uman, adică, istoria înţeleasă ca un singur proces coerent, evolutiv, ţinând cont de experienţa tuturor oamenilor din toate timpurile.

[3] Vezi https://carturesti.ro/carte/sfarsitul-istoriei-si-ultimul-om-58602, consultat la data de 3.11.2021, ora 20.15.

Mulţi gânditori ai secolului al XX-lea au atacat în mod direct ideea că istoria este un proces coerent sau inteligibil; ei neagă posibilitatea ca vreun aspect al vieţii omeneşti să fie inteligibil din punct de vedere filozofic. Cei din Occident, au devenit foarte pesimişti în privinţa progresului general al instituţiilor democratice. Acest pesimism profund nu este întâmplător, ci s-a născut din evenimentele politice realmente îngrozitoare ale primei jumătăţi a secolului al XX-lea - două războaie mondiale devastatoare; ascensiunea ideologiilor totalitare şi întoarcerea ştiinţei împotriva omului sub forma armelor nucleare şi a poluării distrugătoare a mediului.

Experienţa victimelor violenţei politice a acestui secol - supravieţuitorii hitlerismului şi stalinismului- ar avea toate motivele de a nega existenţa a ceva ce s-ar putea numi progres istoric, într-adevăr, ne-am obişnuit atât de mult să ne aşteptăm ca viitorul să ne aducă numai veşti rele în privinţa stării şi siguranţei practicilor liberal-democratice normale, încât ne este greu să recunoaştem veştile bune atunci când acestea apar.

Şi totuşi au existat și veşti bune. Cea mai uimitoare evoluţie din ultimul sfert de secol a fost revelaţia enormei slăbiciuni din sânul dictaturilor aparent puternice ale lumii, fie ele ale autoritarismului militar de dreapta, fie ale comunismului totalitar. Din America Latină până în Europa de Est, de la Uniunea Sovietică până la Orientul Mijlociu şi Asia, regimurile dictatoriale au tot eşuat în ultimele decenii ale secolului al XX-lea. Şi chiar dacă ele nu au făcut loc unor democraţii liberale, democraţia liberală rămâne singura aspiraţie politică coerentă care leagă diferite regiuni şi culturi din întreaga lume. În plus, principiile liberale din economie - „piaţa liberă" - s-au răspândit şi au reuşit să producă un nivel de prosperitate materială fără precedent, atât în ţările dezvoltate din punct de vedere industrial, cât şi în ţări care făceau parte, la sfârşitul celui de-al Doilea Război Mondial, din zona săracă a Lumii a treia. Revoluţia liberală în gândirea economică a precedat uneori, alteori a urmat, mişcării pentru libertatea politică în lume.

Aceste evoluţii care contrazic atât de mult îngrozitoarea istorie a primei jumătăţi de secol, când guvernele totalitare de dreapta şi de stânga erau la putere, ne fac să mai examinăm încă o dată întrebarea dacă există o legătură mai profundă între ele sau dacă nu cumva evoluţiile pozitive nu sunt simple manifestări întâmplătoare ale şansei. Punând încă o dată întrebarea dacă există ceva ce s-ar putea numi Istoria Universală a omenirii, reiau o discuţie care a fost începută la începutul secolului al XlX-lea, dar mai mult sau mai puţin abandonată în timpurile noastre din cauza enormei cantităţi de evenimente pe care omenirea le-a trăit de atunci.

Acest volum are îndrăzneala să prezinte nu una, ci două încercări de a schiţa o asemenea Istorie Universală. În *Partea întâi* a lucrării s-a stabilit de ce

trebuie să fie invocată încă o dată posibilitatea unei Istorii Universale, în *Partea a doua* se propune un răspuns de început, încercând să se folosească ştiinţa modernă drept instrument sau mecanism de reglare pentru a explica direcţionalitatea sau coerenţa Istoriei. Ştiinţa modernă este utilă ca punct de plecare pentru că este singura activitate socială importantă care este considerată de toată lumea ca fiind atât cumulativă, cât şi direcţională, chiar dacă impactul ei final asupra fericirii omeneşti este ambiguu.

Deşi mecanismul istoric reprezentat de ştiinţa modernă ajunge pentru a explica în mare parte caracterul schimbării istorice şi uniformitatea tot mai mare a societăţilor moderne, el nu explică pe deplin fenomenul democraţiei. Fără îndoială că cele mai dezvoltate state ale lumii sunt de asemenea şi cele mai reuşite democraţii. Dar, deşi ştiinţa modernă duce la porţile Ţării Făgăduinţei democraţiei, ea nu ne ajută să trecem şi dincolo de ele, pentru că nu există nici un motiv necesar din punct de vedere economic pentru ca industrializarea economică să producă şi libertatea politică. Democraţia stabilă a apărut uneori în societăţi preindustriale, cum s-a întâmplat în Statele Unite în 1776. Pe de altă parte, există multe exemple ale unui capitalism avansat din punct de vedere tehnologic care coexistă cu autoritarismul politic, de la Japonia epocii Meiji şi Germania lui Bismarck până la Singapore şi Thailanda de astăzi, în multe *cazuri*, statele autoritare sunt capabile să producă o rată de creştere economică care nu poate fi obţinută în societăţile democrate.

A doua prezentare, paralelă, a procesului istoric în *Partea a treia*, este o teză care încearcă să recupereze omul în întregime şi nu numai latura sa economică, ci prin „lupta pentru recunoaştere". Această dorinţă poate părea la început ca un concept necunoscut nouă, dar el este la fel de vechi ca şi tradiţia filozofiei politice occidentale şi constituie o parte bine cunoscută a personalităţii umane. Descris de Platon, *thymos-ul* (îndrăzneala), o mare parte a comportamentului uman poate fi explicată ca o îmbinare a primelor două părţi, dorinţa şi raţiunea: dorinţa îi împinge pe oameni să caute lucruri din afara lor, în timp ce raţiunea sau calculul le arată calea optimă de a le obţine. Dar, în plus, fiinţele omeneşti caută recunoaşterea propriei lor valori sau a celei a oamenilor, lucrurilor sau principiilor pe care ei le investesc cu valoare. Ea este un fel de simţ uman înnăscut pentru dreptate.

Ultima parte a cărţii îşi pune întrebarea „sfârşitului istoriei" şi totodată a creaturii - „ultimul om"; în acelaşi timp, există alternative sigure la democraţia liberală în lumea de astăzi. Au existat multe controverse în privinţa unor probleme, cum ar fi: dacă mai reprezintă comunismul vreun pericol, dacă fanatismul religios sau ultranaţionalismul ar putea reveni în forţă şi altele. Dar cea mai profundă întrebare se referă la valoarea democraţiei liberale în sine şi nu numai la faptul dacă ea îşi va învinge sau nu actualii rivali. Dacă admitem că

democraţia liberală este în clipa de faţă ferită de inamicii din afară, putem oare admite că societăţile democrate avansate vor rămâne astfel pentru o perioadă de timp nedeterminată? Sau este poate posibil ca democraţia liberală să fie victima unor contradicţii interne care o vor submina în cele din urmă ca sistem politic? Fără îndoială că democraţiile contemporane se confruntă cu multe probleme grave, de la droguri la lipsa de locuinţe, de la criminalitate până la poluarea mediului şi chiar cu frivolitatea consumismului. Dar aceste probleme nu sunt nerezolvabile pe baza principiilor liberale şi nici atât de grave încât să ducă în mod inevitabil la prăbuşirea societăţii în ansamblul ei, aşa cum s-a prăbuşit comunismul în anii '80. Cetăţeanul tipic al democraţiei liberale era un „ultim om" care, instruit de întemeietorii liberalismului modern, renunţă la credinţa mândră în propria superioritate în favoarea autoconservării. Caracteristicile sale vin dinspre autosuficienţa sa, ca *produs* al istoriei, ca produs ultim al istoriei, ce a impus un stat universal şi omogen. Tradus în democraţia liberală, acesta a încheiat de fapt şi a găsit o rezolvare problemei recunoaşterii, înlocuind clasicul raport *stăpân-sclav* cu un raport de universalitate şi egalitate. Astfel, ultimul om este cel care a mai cunoscut o epocă dominată de conflicte şi de căutări de încredere şi recunoaştere şi care acum descoperă un *pacis universalis*, într-o configuraţie unică: stabilitate, prosperitate, libertate. Învăţat până acum să muncească şi să lupte pentru recunoaştere, pentru mândrie, pentru bunăstare, *omul propriu-zis*, omul întregii umanităţi, noi – de fapt, va înceta să existe pentru că nu va mai fi motivat; practic, el va fi dobândit ceea ce a căutat mereu: recunoaşterea umanităţii şi abundenţa materială.

Cât priveşte, chestiunea lumii musulmane, Fukuyama nu se fereşte să îşi afirme opiniile şi să-şi arate predicţiile pentru această parte de glob. Aşa cum te obişnuieşte pe tot cuprinsul studiului, limbajul spumos, uneori abrupt, şocant demonstrează că prejudecăţile nu fac parte din raţionamentul său constructiv. E un fel de geneză a unei conştiinţe care îşi are rădăcinile în praxisul istoric şi în fenomenologia conflictuală a secolelor dominate de existenţa Imperiului Otoman în Europa. Neferindu-se să-şi afirme meditaţiile, Francis Fukuyama confirmă încă o dată profunzimea unui autor care raţionează cu instrumentele unui analist şi scrie ca un romancier.

Într-o perioadă atât de clocotitoare și nesigură, întoarcerea la lecturi de acest gen ne pot face să privim cu alți ochi ceea ce se întâmplă azi în societatea noastră. Lectură plăcută!

The End of History and the Last Man, by Francis Fukuyama
- Book presentation-

As the tumultuous twentieth century moves fearfully towards its end, with the collapse of communism leading to a transformation of world politics, Francis Fukuyama invites us to return with him to a question that has been asked by the great philosophers of past centuries: is there a direction for human history? And if this history is directional, where is it heading? And how do we relate to this end of history?

Debating these serious questions of contemporary history is all the more exciting because the author has had the privilege of serving as deputy director of the policy planning team in the US State Department.

Francis Fukuyama's ***The End of History and the Last Man*** is a profound and passionate socio-political investigation that goes beyond the intentions of his famous essay published in the summer of 1989.

In such a tumultuous and uncertain time the return to readings of this kind can make us look with new eyes at what is happening in our society today. Enjoy your reading!

Prin fereastra istoriei – Ţara Moldovei în context politic internaţional la sfârşitul secolului al XVII-lea şi începutul secolului al XVIII-lea

Prof. *Axinte Daniela Camelia*
Liceul Teoretic *Bogdan Vodă* Hălăucești

În ultima parte a secolului al XVII-lea, pe scena politică din centrul, estul şi sud-estul Europei s-au desfăşurat evenimente care au marcat începutul unei noi etape pentru statele din aceste părţi ale continentului. Cu siguranţă, unul dintre cele mai însemnate evenimente a fost legat de oprirea expansiunii Imperiului Otoman în Europa. Astfel, ofensiva otomană către centrul Europei a fost oprită definitiv prin înfrângerea turcilor sub zidurile Vienei, în 1 683.

Între 1 676 şi 1 683, mare vizir al otomanilor a fost Kara Mustafa Paşa, de origine turcă, crescut în celebra familie de viziri Koprulu. Acesta era interesat mai mult de chestiunile de politică externă, îndeosebi de războiul împotriva austriecilor, decât de problemele interne. Fire ambiţioasă şi agresivă, marele vizir a avut o atitudine pe măsura trăsăturilor firii sale faţă de ambasadorii şi negustorii străini, ceea ce a încordat relaţiile cu mai marii Europei. Campaniile purtate împotriva ruşilor (între 1 676 şi1 681) în Ucraina au fost soldate cu eşecuri pe ansamblu, turcii fiind nevoiţi în urma acordului de la Radzin să recunoască ţarului Rusiei dreptul său de protecţie asupra Bisericii ortodoxe din Ierusalim şi înfiinţare a unei Patriarhii ortodoxe la Moscova. De aici vor decurge pretenţiile ruşilor de a-i proteja pe ortodocşii din Imperiul Otoman şi conflictele cu patriarhul de Constantinopol.

Cele mai mari preocupări ale marelui vizir erau legate de Ungaria, însă, recunoscându-l în 1 682 pe Thokoly ca suveran al acestei ţări, pentru a împiedica invazia austriacă, el strânge, la începutul anului 1 683, o armată puternică, cu scopul de a afirma suzeranitatea otomană asupra Ungariei şi să cucerească Viena, pentru a elimina orice ameninţare dinspre Occident. Asediul Vienei a început pe 14 iulie 1 683, a fost ridicat pe 12 septembrie şi s-a finalizat cu o mare înfrângere a turcilor, care atunci nu a fost privită de aceştia ca o catastrofă. În schimb, înfrîngerea turcilor a avut un puternic ecou în Europa Occidentală, trezind în statele creştine dorinţa de a profita de eveniment şi mari speranţe de revanşă asupra turcilor, crezându-se că aceştia erau descurajaţi de înfrângere. Pornind de la acest raţionament, în iarna anului 1 683 – 1 684, s-a

format o coaliţie între principalii adversari ai otomanilor (austrieci, ruşi, polonezi, papalitate şi veneţieni).

Primele campanii au înregistrat succese în Ungaria, Transilvania şi Moreea, dar au eşuat în Podolia şi în Bosnia. Pentru a lupta împotriva acestor adversari, statul otoman a fost nevoit să ceară contribuţii suplimentare din toate provinciile şi, drept urmare, toate oraşele imperiului au fost taxate din oficiu cu sume considerabile. Ca şi cum cheltuielile legate de aceste campanii n-ar fi fost suficiente, imperiul a mai fost greu încercat şi de o secetă în anul 1 687 care a avut drept consecinţe scăderea recoltelor, creşterea preţurilor, înmulţirea hoţilor, revolte ale soldaţilor şi detronarea sultanului Mehmed al IV-lea, acuzat că nu a realizat gravele probleme cu care se confrunta statul otoman. Sultanul nou ales a fost Suleyman al II-lea.

În septembrie 1 688 austriecii au cucerit Belgradul, acest lucru declanşând o puternică agitaţie împotriva stăpânirii otomane în Serbia, Bulgaria şi Transilvania. Turcii au fost nevoiţi să încerce soluţia păcii (propunând acest lucru Austriei şi Veneţiei în februarie – iunie 1 689), dar tentativa nu le-a reuşit, astfel încât situaţia Imperiului Otoman s-a agravat şi mai mult, iar problemele financiare au crescut.

Numirea lui Kopruluzâde Fâzil Mustafa Paşa ca mare vizir în 1 689 a fost o soluţie bună pentru otomani, pentru că noul vizir a reuşit printr-o serie de acţiuni fiscale şi administrative să restaureze autoritatea guvernamentală. Succesele sale au fost şi în plan militar, în 1 690 a organizat o campanie împotriva austriecilor şi a reuşit să recucerească Niş, Semendria şi Belgrad. La moartea lui Suleyman al II-lea, Fâzil Mustafa l-a sprijinit la tron pe Ahmet al II-lea (1 691 – 1 695). În ofensiva turcilor asupra austriecilor din vara anului 1 691, marele vizir şi-a găsit sfârşitul şi eforturile de redresare a imperiului au fost compromise. Abia sultanul Mustafa al II-lea (1 695 – 1703) a reuşit să restabilească situaţia în interiorul imperiului.

În plan militar în 1 695 - 1 696, turcii au repurtat câteva succese, dar au fost înfrânţi de austrieci la graniţa dintre Serbia şi Ungaria în septembrie 1 697. Armata otomană a fost incapabilă să reia ofensiva, marele vizir Amcazâde Huseyn Paşa a început negocierile de pace prin intermediul ambasadorilor Angliei şi Olandei, pace dorită şi de austrieci care aveau probleme cu francezii. Convorbirile încep în iulie 1698 şi se încheie pe 26 ianuarie 1 699 prin semnarea păcii de la Karlowitz cu austriecii, veneţienii şi polonii, ruşii au semnat pe 15 iulie 1700.[1]

[1] *Istoria imperiului otoman*, Coordonator Robert Mantran, Editura Bic All, Bucureşti, 2001, p. 213.

În contextul acestor situaţii conflictuale de la sfârşitul secolului al XVII-lea şi începutul secolului al XVIII-lea, Principatele Române au fost nevoite să se menţină pe linia greu de consolidat a unui echilibru care să le asigure supraveţuirea ca entităţi statale proprii şi să evite pericolul unei suzeranităţi mai aspre oscilând între „Scyla pajurii” şi „Caribda semilunii”.[2]

În privinţa Moldovei, aceasta a fost transformată într-un adevărat teatru de război. Sub domnia lui Constantin Cantemir (1 685 - 1 693) nordul ţării, cu principalele cetăţi, a fost ocupat de oştile poloneze, care făceau dese incursiuni de pradă. Urmărind extinderea asupra intregii Moldove, regele Sobieski a întreprins două expediţii, dar fără rezultate concludente. Astfel, în 1 688, regele polonez pătrunde în Moldova în frunte une mari armate, Constantin Cantemir se retrage din Iaşi, merge în întâmpinarea tătarilor şi îşi uneşte armata cu aceştia împotriva polonilor. După ce tătarii alungă din Ţara Moldovei pe poloni, Cantemir intră în legătură cu Austria, rivala Poloniei pentru dominaţia asupra Ţărilor Române şi, pentru a îndepărta pericolul polonez, domnul Moldovei a încheiat la 15 februarie 1 690 un tratat secret cu austriecii care stipula o răscoală a Moldovei împotriva turcilor în momentul în care imperialii ar fi ajuns cu armata lor la Brăila.

Acest tratat cuprindea cinci articole: „**Art. 1** - Moldova să stea sub protecţia împăratului şi să depindă de el, drept pentru care domnul să răspundă 50 000 galbeni tribut; **Art. 2** -împăratul să dea trupe ajutor de câte ori domnul ar fi ajuns în război cu polonii; **Art. 3** - prin tratatul de pace ce va încheia împăratul cu Poarta să o îndatoreze pentru ca domnia Moldovei să fie ereditară; **Art. 5** - împăratul să lase pe schismatici în liberul exerciţiu al religiei lor, să nu-i constrângă vreodată pe moldoveni a se uni cu biserica Romei”.[3] Acest tratat nu a fost pus în funcţiune de Constantin Cantemir întrucât pericolul expunerii ţării la însăşi dispariţia fiinţei statale era mare. A doua expediţie a lui Sobieski în Moldova a avut loc în 1 691 şi s-a soldat cu cucerirea cetăţii Neamţului. Constantin Duca, în timpul primei domnii (1 693 – 1 695) reînnoieşte şi el acest tratat cu Habsburgii, la fel, însă, nu-l pune în funcţiune, iar la aflarea acestui lucru turcii îl mazilesc. Cel care îi urmează la tron lui Costantin Duca a fost Antioh Cantemir (1 695 - 1 700), acesta a avut o atitudine prietenoasă faţă de polonezi şi se afla în scaunul Moldovei în momentul încheierii pacii de la Karlovitz.

---

[2] G. Bădărău, *Raporturile româno-austriece 1683-1685*, în „ A.I.I.A. << A.D. Xenopol>>”, TXXII, partea a II-a, 1985 p. 462.
[3] *Ibidem*, p. 480.

Pacea de la Karlowitz a fost considerată de către unii cercetători, pentru Imperiul Otoman, datorită pierderilor teritoriale pe care acesta le-a avut, ca începutul divizării acestuia.[4] Otomanii pierd Ungaria şi Transilvania care revin austriecilor, dar păstrează Banatul Timişoarei, polonii primesc Podolia şi vestul Ucrainei, veneţienii rămân în posesia Moreei, a Corintului, a insulei Santa Maura şi a unui anumit număr de cetăţi din Dalmaţia şi din Bosnia, ruşii au obţinut Azovul, o parte din Ucraina până la Nistru şi se pot extinde până în Kuban (Anexa 2 - Harta Europei între 1 699 – 1 789). Tratatul marchează începutul retragerii otomane din Europa. Frontierele otomane vor fi de acum deschise atât incursiunilor, cât şi influenţelor străine. Situaţia s-a schimbat şi pe planul relaţiilor internaţionale: statul otoman nu mai dictează şi nu mai face legea, dimpotrivă, trebuie să cadă la o înţelegere cu adversarii, atunci când nu trebuie de-a dreptul să se supună lor. În plus, o nouă putere îşi face simţită prezenţa din ce în ce mai mult pe scena politică europeană: Rusia. Imperiul rus devine vecin Imperiului Otoman în Basarabia şi de-a lungul lungul zonei ocupate de hanii Crimeii, vasali ai turcilor. Acţiunile lui Petru I au o ţintă precisă: ieşirea la Marea Neagră, concretizată prin luarea Azovului, recunoscută de turci în 1 700. Pacea a creat, aşadar, un nou raport de forţe în sud-estul Europei, pe primul plan situându-se Imperiul Habsburgic şi Rusia.

Acest lucru deranja, însă, o altă putere a Europei, Anglia, care nu vedea cu ochi buni politica expansionistă a ruşilor şi austriecilor în dauna otomanilor. Pe tot parcursul tratativelor de la Karlovitz, dar şi după aceea, englezii au avut ca scop să evite consecinţele nefaste ale retragerii turcilor din centrul Europei, fiindu-le afectate indirect interesele economice. Pierderile teritoriale suferite de Poartă prin tratatul de la Karlovitz nu erau mari în comparaţie cu imensitatea Imperiului ce se întindea pe trei continente, dar au afectat profund orgoliul şi prestigiul sultanului supus umilinţei de a accepta o pace defavorabilă, criticată de aristocraţia, clerul şi unii dregători musulmani. În primul deceniu al secolului al XVIII-lea politica Imperiului s-a resimţit de pe urma înfrângerii Turciei în războiul cu „Liga Sfântă” şi eforturile dregătorilor Porţii au tins către pregătirea revanşei şi recuperarea teritoriilor pierdute prin pacea de la Karlovitz. Diplomaţia engleză, profund interesată de menţinerea păcii în sud-estul Europei, în situaţia deosebit de complexă generată în apusul continentului de izbucnirea noului război cu Franţa pentru coroana Spaniei (15 mai 1 702), a avut de combătut tendinţele de revanşă ale Imperiului Otoman. Pe de altă parte, Franţa

[4] Veniamin Ciobanu, *Relaţiile Moldovei cu Polonia în secolul al XVIII-lea (1699-1792)*, Teză de doctorat, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” Iaşi, Facultatea de Istorie-Filosofie, Iaşi, 1974, p. 29.

lui Ludovic al XIV-lea încuraja atragerea Turciei în conflict, pentru a crea diversiuni şi Constantinopolul a devenit pentru o vreme teren de confruntare între diplomaţia franceză şi cea engleză.

Obiect de dispută între marile puteri, Ţările Române, cu excepţia Transilvaniei şi-au salvat, după încheierea tratatului, statutul lor politico-juridic internaţional, păstrându-şi individualitatea politico-statală şi autonomia internă, toate acestea într-o conjunctură din care izvorau multiple primejdii pentru ele.[5]

La începutul tratativelor, împăratul Leopold propune turcilor, referitor la Moldova şi Ţara Românească, ca acestea să fie declarate libere. Cererile poloneze vizau însă reconstituirea regatului polonez în graniţele vechi, regat care să cuprindă şi Moldova şi Ţara Românească, acestea ar fi trebuit în acest caz să fie cedate de Poartă, cu atât mai mult cu cât Polonia a fost singurul membru al „Ligii Sfinte" care nu a obţinut niciun câştig teritorial pe seama Imperiului Otoman. Această cerere avea pentru regele Poloniei, August al II-lea, o dublă importanţă, dinastică şi economică, deoarece urma să constituie premisele instalării în Polonia a monarhiei ereditare a Wettinilor şi facilitarea expansiunii economice a Saxoniei înspre Orient.[6]

Polonia a fost nevoită să renunţe la planurile sale de anexare totală sau parţială a Moldovei, datorită opoziţiei habsburgilor şi otomanilor. La cererile delegaţilor polonezi, plenipotenţiarii otomani au răspuns, potrivit informaţiilor lui Ioan Neculce, că „Ţara Moldovei nu pot să o dea să le fie lor podană, că este volnică, că turcilor este închinată, nu luată cu sabia".[7]

Republica nobiliară poloneză a reuşit, în schimb, să înscrie în tratatul încheiat cu Poarta clauze care să-i asigure în viitor securitatea graniţelor sud-estice. Astfel, s-a stipulat în tratatul amintit restabilirea graniţelor polono-otomane dinspre Moldova şi, ca o măsură de siguranţă, scoaterea tătarilor din teritoriul moldovenesc, unde se stabiliseră în timpul războiului şi de unde atacau regatul. Tot în acest tratat, prin **Art. 10**, se reintroducea o clauză mai veche conform căreia domnitorii moldoveni trebuiau să aibă în raporturile lor cu Polonia o atitudine convenabilă acesteia.[8] În plus, Imperiului Otoman nu-i era îngăduit să fortifice cetatea Hotin sau să construiască altele noi în Moldova sau Ţara Românească şi nici să transforme Moldova în provincie otomană. V. Ciobanu conchide că Polonia a urmărit în eforturile de atunci, dar şi de mai

[5] Gabriel Bădărău, *op. cit.,* p.165.
[6] V. Ciobanu, *op. cit.*, p. 29.
[7] Ioan Neculce, *Letopiseţul Ţării Moldovei*, Editura Minerva, Bucureşti, 1980, p.126.
[8] V. Ciobanu, *op. cit*., p. 30.

târziu (după 1 713) să transforme Moldova într-un stat „tampon" între ea şi Imperiul Otoman.[9]

Tratatul de la Karlowitz trebuia să constituie pentru Moldova baza statutului său juridic în cadrul raporturilor otomano-poloneze. Actul a constituit punctul de sprijin pentru acţiunile diplomatice şi politice pe care autorităţile poloneze le-au întreprins după 1 699, atât în relaţiile cu Imperiul Otoman, cât şi în relaţiile cu Moldova.

Ţara Moldovei primea în urma „retrocedării" de către Regatul Polon ţinuturile Neamţului, Sucevei şi Sorocăi, ocupate în cursul incursiunilor anterioare din nordul ţării, iar datorită energiei arătată atunci de moldoveni a fost realipit şi ţinutul Orheiului, unde se întinsese stăpânirea hanului. Antioh Cantemir, domnul Moldovei, a obţinut un firman pentru scoaterea tătarilor din aceste părţi şi un altul pentru evacuarea hoardei Nohai din Bugeac şi pentru trimiterea acesteia la Don. Domnul Moldovei a jucat un rol important în executarea unora dintre prevederile Păcii de la Karlowitz, el făcând trecerea Cameniţei din mâna turcilor în cea a polonilor. Antioh a executat conştiincios sarcina primită, cu tact şi energie, dar nu i-a fost tocmai uşor având în vedere graba polonilor de a-şi ocupa noua stăpânire şi zăbava turcilor de a-şi părăsi pierderea.

Împotriva tătarilor Nohai, care refuzau să plece de la Don, Antioh a fost nevoit să pregătescă o oaste numeroasă, în care s-au strâns şi mulţi moldoveni, mercenari sub alte steaguri, printre care şi vestitul Turculeţ. Dar lupta cu tătarii nu a mai avut loc, aceştia supunându-se hotărârii. Se pare că încă din martie 1 700, aşa cum reiese dintr-un raport olandez din 2 martie, din Constantinopol, se ajunsese la o împăcare între han şi ostaşii săi sălbatici, ceea ce însemna că se vor întoarce înapoi în vechile lor sălaşuri[10]. Episodul retragerii este redat şi într-un pasaj din cronica atribuită lui Nicolae Costin: „şi după deşertarea Cameniţei, s-a mutat şi hanul de la Crâm de pe locul Ţării, în cea parte de Nistru, în olatul Tighinei, ... şi a fost hălăduit pământul Moldovei şi acum subt acea nenorocire de pe acea vreme, care s-o lăsăm la mila lui Dumnezeu"[11]. Pentru moldoveni, eliberarea de poloni, de tătarii Nohai, reprezintă un moment de bucurie surprins şi de Neculce în cronica sa: „şi purcese Antioh vodă voios şi se învoioşa toată

[9] *Ibidem*, p. 31.

[10] Nicolae Iorga, *Ştiri despre veacul al XVIII-lea în ţările noastre. După corespondenţe diplomatice străine, I, 1700-1750*, în „Analele Academiei Române. Memoriile secţiunii istorice", seria II, Tom XXXII, Bucureşti, 1909, p.2.

[11] Pseudo Nicolae Costin, *Letopiseţul Ţării Moldovei*, ediţia M. Kogălniceanu, vol II, Iaţi , Cantora Foaiei Săteşti, 1845, p. 44.

Ţara de acea veste, unde se ridica acea nevoie de asupra Ţării şi a creştinilor, dederă slavă lui Dumnezeu”.[12]

După toate aceste evenimente mai sus amintite, în Moldova pare să se întrezărească o linişte relativă, iar domnitorul Antioh Cantemir a început o serie de măsuri care aveau scopul să îndrepte situaţia economică şi socială a Ţării. Întărirea poziţiei lui Antioh Cantemir nu a fost însă pe placul lui Constantin Brâncoveanu, domnul Ţării Româneşti care, prin intrigi meşteşugite, i-a grăbit sfârşitul domniei în 1 700, ceea ce a contribuit la urcarea în scaunul Moldovei a lui Constantin Duca, pentru a doua oară.

Situaţia internaţională în Europa se caracterizează prin relaţii încordate şi în primul deceniu al secolului al XVIII-lea, ceea ce este cumva schimbat, este polul conflictelor, care se mută spre partea central-nordică a continentului. Puterile creştine nu renunţă, însă, la ideea înfrângerii definitive şi la alungarea turcilor din Europa, iar turcii încă mai cred că-şi pot reveni.

Evenimentele de pe scena politică europeană şi schimbările produse de acestea la sfârşitul secolului al XVII-lea şi începutul secolului al XVIII-lea au influenţat în mod negativ evoluţia statutului internaţional al Ţării Moldovei. Criza Imperiului Otoman de după 1683 atrage în timp înăsprirea regimului dominaţiei otomane asupra Ţărilor Române, implicit a Moldovei, atât din punct de vedere economic, cât şi politic.

Polonia, aşa cum am arătat, urmărea şi ea extinderea stăpânirii asupra întregii Moldovei şi acest lucru a determinat apropierea principilor moldoveni de austrieci (în ultimul deceniu al secolului al XVII-lea), dar a devenit evident că nici austriecilor nu le era indiferentă o eventuală stăpânire în Moldova.

Ascensiunea Rusiei a atras şi speranţele de libertate ale românilor din ambele Principate, dar tot fără rezultate concludente. Ultima mare încercare a fost în vremea lui Dimitrie Cantemir, care, aliat cu ţarul Rusiei, a luptat împotriva turcilor la Stănileşti. Victoria turcilor din 1 711 şi înfrângerea armatei moldo-ruse a însemnat inaugurarea unei noi etape în istoria relaţiilor de dependenţă a Moldovei faţă de Imperiul Otoman şi anume începutul domniilor fanariote.

Through the Window of History - The Country of Moldova in the International Political Context at the End of the 17th Century and the Beginning of the 18th Century

[12] I. Neculce, *op. cit*., p. 132.

In the latter part of the 17th century, the political scene in central, eastern and south-eastern Europe witnessed events that marked the beginning of a new stage for the states in these parts of the continent. Certainly one of the most significant events was the halting of the expansion of the Ottoman Empire in Europe. Thus, the Ottoman offensive into central Europe was finally stopped by the defeat of the Turks under the walls of Vienna in 1683.

In the context of these conflicting situations at the end of the 17th and beginning of the 18th century, the Romanian Principalities had to maintain a difficult balance that would ensure their survival as their own state entities and avoid the danger of a harsher suzerainty.

As for Moldova, it was transformed into a veritable theatre of war.

Medierea conflictelor în sistemul de educație
Necesitatea procesului de mediere în context educaţional

prof. Neculai Juncă
Liceul Teoretic *Bogdan Vodă* Hălăucești

Aproape că nu e zi lăsată de la Dumnezeu în care televiziunile noastre de ştiri să nu se întreacă în a ne prezenta diverse incidente din şcoală, unele într-adevăr grave, altele simple copilării. Cu „sfântă“ indignare şi falsă îngrijoare, moderatori a căror evidentă preocupare este ratingul, fac adesea din teribilismul sau îmbrânceala unor copii, adevărate tragedii naţionale. (Mai că-ţi vine să crezi că domniile lor or fi învăţat pe la mănăstirile de maici.) Musai trebuie să apară în reportaj și un reprezentat al școlii, depășit evident de situație, dar care promite că evenimentul va fi cercetat și că vor fi luate măsuri. Apoi, conform pricipiului „*câinii latră, caravana trece*“ se acordă niscaiva sancțiuni formale. În fața unor realități, care-i știrbesc în mod evident prestigiul și autoritatea, școala românească pare incapabilă de răspus!

Timpul parcă nu mai are răbdare. Trăim în „*imperiul efemerului”*[1] – azi o modă, mâine alta – într-o societate cu o dinamică extremă, care pune sub semnul întrebării achiziţiile şcolare de tip clasic şi complică sarcina educatorilor. Școala actuală se dorește a fi promotorul competenţelor transversale – ansambluri structurate de cunoştinţe, deprinderi şi atitudini necesare rezolvării de probleme complexe, din lumea reală – care să permită integrarea pe piaţa muncii din „*statul global“*. Personal, deosebit de importantă mi se pare formarea la elevi a competenţelor civice şi interpersonale: a învăţa să trăieşti împreună cu ceilalţi, prin cultivarea empatiei faţă de ceilalţi şi prin aprecierea corectă a interdependenţei – angajarea în proiecte comune şi capacitatea de a rezolva conflicte – în spiritul respectării valorilor pluralismului, al înţelegerii reciproce şi al păcii.

Introducerea medierii în școală ar oferi atât profesorilor, cât și elevilor, cadrul necesar pentru învățarea „*artei de a face față conflictelor“*[2].

Am fi total ipocriți să nu recunoaștem… De când lumea și pământul, copiii au câte ceva de împărțit – ba un penar, ba o minge, ba atențiile unei fete,

[1] Gilles Lipovetsky, L'Empire de l'éphémère, NRF, Gallimard, 1987.
[2] Daniel Shapiro - Conflictele şi comunicarea: un ghid prin labirintul artei de a face faţă conflictelor ED.ARC 1998

și… uneori, astfel de „împărțeli“ se lasă cu îmbrânceli, cu vânătăi, cu zgârieturi. E drept, pe vremea noastră, astfel de evenimente nu apăreau la televizor dintr-un motiv foarte simplu: nu exista tehnica necesară. Nu erau nici camere video, nici telefoane mobile, nici Internet unde să fie postate imaginile și nici televiziuni care să le difuzeze. Ceea ce nu se spune este că uneori, televiziunile plătesc bani buni pentru o frumusețe de filmare, în exclusivitate. Copiii sunt pervertiți să simuleze bătaia și apoi să o filmeze pentru a contribui la profitul unei prese care și-a pierdut până și ultimele urme de moralitate și deontologie profesională.

Asta nu înseamnă că unii dintre elevii de astăzi nu se manifestă adesea cu totul deviant, iar actele de violență nu sunt mai dese și mai intense. Este clar că mulți dintre ei vădesc o inclinație către violență fizică și verbală mai puternică decât generațiile anterioare, că unii sunt cu totul scăpați, atât din mâna părinților cât și a profesorilor. Însă marea violență juvenilă, care ar trebui cu adevărat să ne sperie, nu este îmbrânceala pentru o radieră, care apare pe Internet și apoi la televizor, ci se consumă cu mult mai discret: cu arme albe, șantaj, droguri, rețele de proxenetism și prostituție. Iar derapajele grave în comportamentul și mentalitatea elevilor trebuie căutate și în ipocrizia presei, în primul rând a televiziunilor, care, pe de-o parte, se minunează cu mâna la gură de violența din școli, iar pe de altă parte o promovează cu voluptate în cap de jurnal, marcând-o cu formula magnet: „*Vă avertizăm că urmează imagini cu un puternic impact emoțional!*".

Tocmai de aceea este necesar ca școala să se adapteze cât mai rapid noilor provocări și găsească un răspuns prompt și eficient pentru astfel de situații. Conflictele sunt parte a vieţii! Totul este să ştim cum să le gestionăm. Uneori, pentru rezolvarea unei dispute, este suficientă o strângere de mână, alteori părţile implicate încearcă să rezolve amiabil disputa, pe baza propriilor interese, fiecare urmărind să obţină, prin negociere, o soluţie mulţumitoare. De multe ori, însă, părţile implicate nu pot negocia singure şi apelează la o a treia parte, neutră şi imparţială – *mediatorul*.

Ca în oricare altă colectivitate, conflictul este o componentă firească a vieţii cotidiene din şcoală. Fiind un mediu deosebit de complex, datorită actorilor implicaţi, disputele din şcoală sunt inerente și se remarcă printr-o mare diversitate, determinată de multitudinea relaţiilor: elev-elev, elev-profesor, profesor-profesor, manager-subalterni, şcoală-familie numărul lor amplificându-se exponenţial dacă introducem în ecuaţie întreg personalul angajat (personal nedidactic, administrativ etc), dar şi relaţiile instituţiei cu mediul social (comunitate locală, instituţii adiacente, inspectorat şcolar etc), toate divergenţele nesoluţionate şi barierele dovedindu-se importante surse de

tulburare şi negativism. Pedagogia tradiţională, la rândul său, generează numeroase conflicte în planul concepţiilor asupra educaţiei având în centru triada: *cunoaşterea, profesorul* şi *elevul*, precum şi cele trei procese esenţiale ale situaţiei pedagogice: *predare, formare, învăţare*. (Stoica – Constantin, Ana, Neculau, A., 1998, p. 99)

Deşi conotaţia sa este în general negativă, conflictul poate avea şi valenţă pozitivă, aceea de iniţiator al schimbării. În acest context, conflictul presupune recunoaşterea şi aprecierea diferenţelor, devenind o sursă de educaţie, o oportunitate care trebuie studiată de ştiinţele educaţiei, pentru a fi fructificată în şcoală, ca sursă de maturizare şi învăţare care ajută la descoperirea propriilor valori şi credinţe, la sănătatea mentală şi individuală. Kathryn Girard & Susan J. Koch[3] au identificat patru abordări fundamentale în educaţia pentru rezolvarea conflictelor în şcoală: abordarea curriculară, programele de mediere, abordarea la nivel de management al clasei şi al şcolii.

Bibliografie

1. *** Legea nr. 192 din 16 mai 2006 privind medierea şi organizarea profesiei de mediator;
2. Boncu, Ştefan, Negocierea şi medierea. Perspective psihologice, Editura Institutul European, 2006;
3. Cosmovici, A., Iacob, Luminiţa (1999) – Psihologie şcolară, Editura Polirom, Iaşi
4. Cucoş, C., (2000) – Pedagogie, Ed. Polirom, Iaşi
5. Kathryn GIRARD & Susan J. KOCH, (1996), Conflict Resolution in the Schools. A Manual for *Educators*, Jossey-Bass Publishers, San Francisco,
6. Popescu Neveanu, Paul (1978) – Dicţionar de psihologie, Editura Albatros, Bucureşti
7. Popoviciu, Daniela, Stoica. Ioana, (2007) – Manual de instruire a mediatorilor, Asociatia Pro Medierea, Bucuresti
8. Sălăvăstru, Dorina, (2004) – Psihologia educaţiei, Ed. Polirom, Iaşi
9. Shapiro, Daniel, (1998) – Conflictele şi comunicarea: un ghid prin labirintul artei de a face faţă conflictelor, Ed. Arc, Chişinău
10. Stoica-Constantin, Ana, (2004) - Conflictul interpersonal. Prevenire, rezolvare şi diminuarea efectelor, Ed. Polirom, Iaşi

[3] Kathryn GIRARD & Susan J. KOCH, 1996, Conflict Resolution in the Schools. A Manual for Educators, Jossey-Bass Publishers, San Francisco,

11. Stoica-Constantin, Ana, Neculau, Adrian (1998) Psihosociologia rezolvării conflictului, Editura Polirom, Iaşi
12. Şoitu, L., Hăvârneanu, C., (2001) – Agresivitatea în şcoală, Ed. Institutul European, Iaşi

Conflict Mediation in the Education System
The Need for the Mediation Process in the Educational Context

Conflict is part of life. It's all about knowing how to manage them. Sometimes a handshake is enough to resolve a dispute; sometimes the parties involved try to resolve the dispute amicably, based on their own interests, each seeking a satisfactory solution through negotiation. Often, however, the parties involved cannot negotiate alone and turn to a neutral and impartial third party – the mediator.

It is necessary for schools to adapt as quickly as possible to new challenges and find a prompt and effective response to such situations.

Introducing mediation in schools would provide both teachers and pupils with the necessary framework for learning the "art of dealing with conflict**".**

CALEIDOSCOP

O scurtă istorie a vaccinurilor

Prof. *Căşuneanu Alina*
Liceul Teoretic *Bogdan Vodă*, Hălăucești

Suntem în anul în care s-a vorbit despre vaccin mai mult ca niciodată, însuși cuvântul "Vax" a fost declarat cuvântul anului 2021 de către Oxford English Dictionary(OED), iar acest termen a ajuns să fie din ce în ce mai utilizat de foarte mulți oameni, în acest contex ar fi interesant de urmărit care este istoria vaccinurilor .

Din cele mai vechi timpuri au existat încercări de a preveni bolile contagioase cu mortalitate ridicată, astfel în anul 1500 i.e.n. - într-un text, există descrierea unui procedeu empiric de imunizare împotriva variolei (variolizarea), procedeu care îi este atribuit lui Dhanwantari, părintele medicinei vedice .

Din secolul III i.e.n., există unele date care relevă faptul că în China și India se practica o metodă de variolizare .

Istoria relativ recentă a vacinurilor datează de aproximativ 200 de ani, mai exact din anul 1796 când medicul englez Edward Jener a descoperit primului vaccin din istorie, vaccinul împotriva variolei, tot el fiind și cel care a introdus termenul de "vaccin".

La 14 mai 1796, Edward Jenner a testat în premieră vaccinul împotriva variolei pe fiul grădinarului său care avea vîrsta de 8 ani. Jenner observase de câțiva ani că pacienții care dezvoltau variola taurinelor, care se transmitea de la vaci la om, erau protejați și împotriva variolei. El l-a vaccinat pe băiatul de 8 ani cu puroi luat de la o lăptăreasă bolnavă de variola taurinelor. Ulterior, l-a inoculat pe băiețel cu variolă, iar vaccinul a funcționat - acesta era protejat împotriva infecției și nu s-a îmbolnăvit.

Totuși, un merit deosebit îl are Lady Mary Montagu care aduce variolarea în Anglia, la întoarcerea ei din Constantinopol, unde a observat folosirea acestei tehnici chiar asupra fiului său. Lady Montagu fusese desfigurată de variolă, iar fratele ei murise de aceeaşi boală. Medicul Charles Maitland, care a efectuat

procedura pe fiul lui Lady Montagu în Constantinopol, a efectuat, de asemenea, şi prima variolare în Anglia, în 1721, asupra fiicei lui Lady Montagu.

În anul 1853, vaccinarea copiilor împotriva variolei era declarată obligatorie în Marea Britanie, iar în 1867 au fost introduse pedepse pentru părinții ce refuzau să își vaccineze copiii - amendă sau închisoare, această măsură stârnind prima mare mișcare antivaccin din istorie - Marșul din Leicester - primul și unul dintre cele mai cunoscute proteste antivaccin.

Variola a fost una dintre cele mai grave boli cunoscute de omenire, provocând milioane de decese până să fie eradicată prin vaccinare .

Așadar, Edward Jenner este considerat părintele imunologiei, autorul primului vaccin care a fost inoculat vreodată unui organism uman, în încercarea sa de a opri răspândirea variolei.

În anul 1900, existau deja câteva vaccinuri împotriva febrei tifoide, a holerei, antraxului.

Interesant a fost și modul de obținere a vaccinului împotriva rabiei, dezvoltat de către Louis Pasteur, la sfârșitul secolului al XIX-lea, plecând de la o tulpină atenuată a virusului. Pasteur a injectat un copil mușcat de un câine suspectat de rabie, reușind să îi salveze viața.

Şi în acest caz procedeul a ridicat suspiciuni - Pasteur fiind acuzat că ar fi dorit să obţină profituri prin producerea unei "rabii de laborator".

Între anii 1920-1930, s-au dezvoltat numeroase vaccinurilor - împotriva tuberculozei (BCG, 1921), difteriei (1923), tetanosului (1926) şi tusei convulsive (1926).

Tot în anii 1920, au început să fie folosite sărurile de aluminiu pentru creşterea eficacităţii vaccinurilor, aceasta fiind o sursă de suspiciune din partea celor care se opuneau vaccinurilor.

Prima campanie de vaccinare împotriva gripei s-a desfăşurat în 1944-1945, pentru protejarea soldaţilor americani aflați la datorie pe fronturile din Europa.

În 1952, Jonas Salk și echipa sa de cercetare de la Universitatea din Pittsburgh au dezvoltat primul vaccin eficient împotriva poliomielitei. Trei ani mai târziu, în 1955, a început o campanie uriaşă de vaccinare a copiilor împotriva poliomielitei, având ca rezultat o scădere dramatică a cazurilor în următorii ani. În 1961, în SUA mai existau numai 161 de cazuri de poliomielită,

în 1994 a fost eradicată poliomielita din America, iar în 2002 este eliminată din Europa .

Prima campanie majoră de vaccinare antigripală din Statele Unite "s-a încheiat în 1976 cu un dezastru", aminteşte pentru AFP istoricul ştiinţific Laurent-Henri Vignaud. Creşterea în rândul persoanelor vaccinate a numărului de cazuri de sindrom Guillain-Barré, o boală rară a sistemului nervos, "conduce la stoparea injectării".

Anul 1998 vine cu un studiu al autorului Andrew Wakefield , un studiu publicat în prestigiosul jurnal medical *The Lancet*,care a sugerat o asociere între vaccinarea ROR (rujeolă, oreion, rubeolă) şi autism. Deși acest studiu a fost ulterior dezmințit, el este încă citat în mod regulat de cei care se opun vaccinurilor.

În 2009, Organizația Mondială a Sănătății (OMS) preconiza o pandemie de gripă H1N1, cauzată de un virus din aceeaşi familie cu gripa din 1918. Au fost organizate campanii de vaccinare, însă epidemia a fost mai puţin gravă decât se prevăzuse, provocând 18 500 de morţi, astfel că milioane de doze de vaccin au fost aruncate. Aceste aspecte au consolidat neîncrederea în privinţa vaccinării , "antivacciniştii" evidenţiind şi cazuri de efecte secundare, totuşi rare.

Totuși, în ultimul trimestru al secolului al XX-lea, biologia moleculară a oferit noi instrumente puternice pentru a detecta şi a caracteriza agenţii patogeni infecţioşi. Instrumentele moleculare au o capacitate sporită de a urmări transmiterea şi de a găsi noi modalităţi de a preveni şi trata pe baza unei înţelegeri moderne a replicării retrovirale la nivel molecular, astfel că procesul producerii vaccinurilor trece la un nivel complex care vine însă cu extrem de multe avantaje pentru păstrarea stării de sănatate a populației umane.

Bibliografie:

1. Plotkin SA, Orenstein W, *Offit P. Vaccines. Elsevier*, 2011; p. 1-45
2. Plotkin SA, Plotkin SL., *The development of vaccines: how the past led to the future*
3. http://www.immunize.org/timeline/
4. https://www.cdc.gov/vaccines/pubs/pinkbook/safety.html
5. https://www.medichub.ro/reviste/farmacist-ro/o-scurta-istorie-a-vaccinului-id-1567-cmsid-62

6. CDC. *Achievements in Public Health*, 1900-1999: *Control of Infectious Diseases*. MMWR 1999;48(29):621-629

A Brief History of Vaccines

This article brings to readers' attention a brief history of vaccines, as well as some issues related to vaccination. The story of vaccines begins a long time ago, in the 3rd century, when the Chinese people started using the practice of variolisation, the predecessor of vaccination.

Vaccines have a fairly recent official history, starting 200 years ago, in 1796 to be precise, when the English physician Edward Jener discovered the first vaccine in history - the smallpox vaccine, and also introduced the term "vaccine".

Lady Mary Montagu, who brought smallpox to England, and Louis Pasteur, who developed a vaccine against rabies, also deserve special credit.

Since the end of the 19th century, vaccines have been developed in specialised laboratories, and in the 21st century, thanks to the use of molecular biology, new techniques have been developed, making vaccines increasingly safe

Valorificarea valențelor comunicării verbale de către cadrul didactic și de către copilul preșcolar

Prof. Alexandra Păuleți
Liceul Teoretic *Bogdan Vodă* Hălăucești, Iași

Definiții ale comunicării

„Comunicarea este un proces în care oamenii își împărtășesc informații, idei şi sentimente”. (Hybels, Weaver, 1986, p. 6 apud Pânișoară, 2015, p. 15)

„Comunicarea este procesul prin care o parte (numită emițător) transmite informații (un mesaj) unei alte părți (numită receptor)”. (Baron, 1983, p. 313 apud Pânișoară, 2015, p. 15)

„Comunicarea se referă la acțiunea, cu una sau mai multe persoane, de trimitere și receptare a unor mesaje care pot fi deformate de zgomote, are loc într-un context, presupune anumite efecte și furnizează oportunități de feedback”. (DeVito, 1988, p. 4 apud Pânișoară, 2015, p. 15)

Comportamentul uman comunicaţional este dependent de anumite „nevoi interpersonale”.

Nevoi fundamentale în comunicare:

Există 6 nevoi relaţionale fundamentale (în acelaşi timp ele reprezintă şi obiectivele oricărui proces de comunicare):

- nevoia de a spune;
- nevoia de a fi înţeles;
- nevoia de a fi recunoscut;
- nevoia de a fi valorizat;
- nevoia de a influenţa;
- nevoia de intimitate;

În proiectarea activităţilor privind comunicarea din învăţământul preşcolar, pentru educarea limbajului educaţilor, trebuie consultate obiectivele cadru specifice acestei perioade şcolare.

Pentru educarea comunicării orale, acestea sunt:

1. Dezvoltarea exprimării orale, înţelegerea şi utilizarea corectă a semnificaţiilor structurilor verbale orale

Exemple de comportamente:

- să discute cu colegii și cu educatoarea;
- să utilizeze corect saluturile;
- să ia parte la jocurile de grup. (Hobjilă, 2008, p. 49)

2. Educarea unei exprimări verbale orale corecte din punct de vedere fonetic, lexical şi sintactic.

Exemple de comportamente:

- să recunoască și să numească sunetul final din cuvântul pronunțat oral;
- să recunoască și să numească sunetele din interiorul cuvântului pronunțat oral. (Hobjilă, 2008, p. 49)

3. Dezvoltarea creativităţii şi expresivităţii limbajului oral.

Exemple de comportamente:

- să rețină expresii ritmate și rimate;
- să recite poezii cu respectarea intonației, ritmului, pauzei, în concordanță cu mesajul transmis. (Hobjilă, 2008, p. 49)

Pentru că noi, educatorii, lucrăm cu sufletul şi cu mintea copilului şi pentru că la vârsta aceasta copilul este extrem de sensibil afectiv, suntem obligaţi să utilizăm cele mai diverse forme ale comunicării, toate având drept scop realizarea obiectivelor propuse într-o manieră fină şi elegantă.

În procesul de formare la copiii preşcolari a capacităţii de comunicare, educatorul trebuie să facă dovada competenţei sale comunicative. Exprimarea sa trebuie să fie întotdeauna corectă, clară, stimulativă, încurajatoare şi să nu fie niciodată jignitoare, inhibitoare, supărătoare, iritantă, încărcată de reproşuri.

Comunicarea verbală

Această formă de comunicare este puternic dezvoltată la om, vorbirea fiind actul prin care informaţia este emisă prin intermediul codurilor lingvistice, dar nu numai.

Stilurile de comunicare pot fi clasificate astfel:

1. stil neutru (elimină stările sufleteşti) – prezent în relaţiile oficiale;
2. stil solemn (impun un ceremonial) – prezent în momente deosebite;
3. stil beletristic (bogat în sensuri, favorizând imaginaţia);
4. stil ştiinţific (predomină deducţia şi inducţia);
5. stil administrativ (bazat pe clişee instituţionale);

6. stil publicistic (bazat pe prezentarea informaţiei);
7. stil managerial (accentuează dirijarea, rezolvarea problemelor etc.)

Indiferent de stilul pe care îl are un interlocutor, comunicarea trebuie să îndeplinească următoarele calităţi:

- ✓ claritate (nivelul de concizie, sistematizare);
- ✓ corectitudinea (nivelul de adecvare la regulile sintactice şi de topică);
- ✓ adecvarea (folosirea celor mai potrivite cuvinte în raport cu intenţiile);
- ✓ puritatea (nivelul de saturare cu arhaisme, neologisme, regionalisme);
- ✓ concizia (concentrarea pe temă, eliminarea redundanţei, divagaţiilor);
- ✓ precizia (folosirea unor mijloace suplimentare pentru a facilita înţelegerea).

Formele comunicării orale sunt:

- monologul;
- expunerea;
- relatarea;
- dialogul;
- seminarul;
- interviul;
- colocviul;
- toastul;
- discursul;
- povestirea;
- pledoaria;
- dezbaterea;
- conferinţa;
- prelegerea etc.

Limbajul înseamnă comunicare, iar comunicarea nu este altceva decât schimbul de semnificații. Limbajul are rol de a organiza specific gândirea umană, definindu-se astfel ca o modalitate intrinsecă prin care există individul uman în dimensiunea sa spirituală.

Comunicarea verbală în învăţământul preşcolar

„Nu tot ce spune se aude, nu tot ce se aude se înţelege şi ceea ce se înţelege nu depinde numai de noi.” (L. Şoitu)

Până la vârsta de 5 ani, copilul dezvoltă următoarele deprinderi verbale:

-imită sunete scoase de animale familiare;
-participă la activități în care se cântă;
-cere ceva prin cuvinte, mai degrabă decât prin acțiuni motrice;
-vorbește în propoziții complete;
- o roagă pe educatoare să îi scrie numele;
- descrie verbal imagini desenate. (Dumitrana, 1999, p. 106)

Educatorul ar trebui să îndeplinească criteriile unui bun profesor (tact, aptitudine pedagogică, etc.) şi în procesul oratoric şi comunicaţional. Cadrul didactic va cunoaşte bine particularităţile clasei la care predă, şi a fiecărui educat în parte, apoi va adapta competenţele, conţinuturile, etc. formate şi evaluate în funcţie de acestea.

O condiţie care stă la baza unei comunicări eficiente o constituie comunicarea pozitivă, ca rezultat al gândirii pozitive. Altfel spus, nu trebuie să avem o gândire exagerat de critică, de a penaliza necruţător orice greşeală şi de a trece cu vederea peste aspectele pozitive. Desigur aceasta nu înseamnă că trebuie să încurajăm performanţele mai slabe ale copiilor ci să demonstrăm că suntem totdeauna deschişi dialogului, chiar şi atunci când copilul greşeşte trebuie să comunicăm pozitiv găsind elementele demne de lăudat.

Iată câteva din atitudinile mai frecvente întâlnite care nu doar inhibă sau scad eficienţa
comunicării dar predispun apariţia conflictelor şi implicit a blocajelor în comunicare:

Ameninţarea
Exemplu:
„Dacă nu lucrezi corect să ştii că o să te pedepsesc!”
Consecinţa: principala preocupare a copilului va fi să nu greşească, nu va avea curajul să rezolve dacă nu este sigur că rezultatul este pozitiv; astfel apare frica, minciuna, intoleranta, etc.

Critica
Exemple:
„- De câte ori trebuie să-ţi spun că nu trebuie să alergi prin sală?”
„- Nu ţi-am spus să fii atent să nu răstorni supa pe masă?”
„- Tu eşti de vină pentru că Ioana a căzut”

Consecinţa: scade receptivitatea copilului la părerile emise de educatoare şi astfel se naşte indiferenţa.

Etichetarea

Exemple:

„- Eşti cu capul în nori!”
„- Eşti rău!”
„- Eşti dezordonat!”
„- Eşti cel mai rău copil din grupă!”

Consecinţa: dacă afirmaţiile se repetă frecvent, atunci copiii vor fi urmăriţi de această idee; în subconştientul lor vor fi convinşi că sunt aşa cum au fost etichetaţi şi apare astfel complexul de inferioritate.

Indiferenţa

Exemple:
„- Doamna educatoare, priviţi ce frumos am desenat!”
„- Bine. Lasă-mă că sunt ocupată!”

Consecinţa: copilul va încerca să atragă atenţia asupra sa chiar şi prin fapte negative.

Ironia

Exemple:
„- Tu ştii de ce există batiste?”
„- Mulţumesc pentru că aţi adunat jucăriile!” (pe ton ironic)

Consecinţa: scade încrederea copilului în forţele proprii şi faţă de educatoare şi caută apreciere în altă parte; astfel apare distanţarea.

Neatenţia la ceea ce ni se spune, întreruperea unei conversaţii începute, schimbarea bruscă a subiectului sau a patenerului de dialog.

Exemple:
„- Doamna educatoare să ştiţi că am vizionat...”
„- Du-te şi te joacă!”

Nemulţumirea

Exemple:
„- Am adunat jucăriile!”
„- Măcar atâta să faci şi tu!”
„- D-na educatoare, am pictat singură!”

„- Era și cazul!”

Consecinţe: îi scade entuziasmul şi motivaţia pentru sarcinile şcolare şi astfel apare pasivitatea.

Ridicarea vocii

Exemple:

„- Eşti obraznic!!!”

„- Niciodată nu eşti atent!!!”

„- Eşti rău tot timpul!!!”

Consecinţe: această formă de „comunicare” poate atrage deprecierea dascălului.

Umilirea

Exemple:

„- Spune-le colegilor ce ai făcut!”

„- Spune-i mamei tale ce ai făcut azi!!”

Consecinţa: educatoarea nu este un om de încredere, te face de râs în faţa celorlalţi; copilul va învăţa să ascundă adevărul şi astfel apare neîncrederea în cei din jur.” (prof. Vilaia Olga)

În concluzie ţine minte când vorbeşti cu un copil, de exemplu unele ca acestea:

1. Conectează-te la copil înainte să îi dai indicaţii.
2. Adresează-te copilului cu numele său.
3. Foloseşte propoziţii scurte.
4. Foloseşte cuvinte simple.
5. Roagă copilul să repete după tine ce i-ai cerut etc.

Așadar, după toate aceste idei, putem afirma următoarele: comunicarea este esența lucrurilor și de asemenea aceasta presupune talentul de a înțelege că nu suntem toți la fel.

Fii tu un model pentru cei pe care îi educi!

Bibliografie:

- Dumitrana, M., Educarea limbajului în învățământul preșcolar, vol. I, Comunicarea orală, București, Editura Compania, 1999.
- Hobjilă, A., Elemente de didactică a activităților de educare a limbajului(etapa preșcolarității), Iași, Institutul European, 2008;
- Pânișoară, I. O., Comunicarea eficientă, Editura Polirom, 2015;

Valorisation of Verbal Communication Valences by the Teacher and the Pre-school Child

Communication is the process by which people share information, ideas and feelings.

Human communicative behaviour depends on certain "interpersonal needs". There are six basic relational needs: the need to say; the need to be understood; the need to be recognised; the need to be valued; the need to influence; the need for intimacy.

Because we, as educators, work with the child's soul and mind, and because at this age the child is extremely emotionally sensitive, we are obliged to use the most diverse forms of communication, all aimed at achieving the proposed objectives in a fine and elegant manner.

In the process of developing communication skills in pre-school children, the teacher must demonstrate his/her communicative competence. His/her expression must always be correct, clear, stimulating, encouraging and never insulting, inhibiting, annoying, irritating or reproachful.

PEDAGOGIA LUI ISUS (III)

B. Principalele metode didactice folosite de Mântuitorul Isus Cristos

Prof. *Petrescu Lidia*
Liceul Teoretic *Bogdan Vodă* Hălăucești

3. Demonstrația intuitivă

Cu toate că ar părea paradoxal, Mântuitorul folosește adesea metoda demonstrației în exprimarea adevărurilor de credință. Trebuie amintit faptul că poporul iudeu era materialist, cu greu pricepea noțiunile de natură spirituală. De aceea, marele catehet, vorbind adesea despre „*Impărăția Cerurilor*" o face în „*pilde*" luate din viața și activitatea cotidiană. Tema „*Impărăției lui Dumnezeu*" este tratată în toate părțile ei componente în 33 de parabole, fiecare parabolă având tema ei. La rândul ei, fiecare temă a parabolei conține mai multe elemente, oferindu-ne un tablou sublim din toate punctele de vedere didactice și pedagogice. Parabola concretizează un adevăr moral - religios printr-un proces din natură sau din viața oamenilor și formează cel mai frumos gen de învățământ al Mântuitorului.

Aproape toate încep cu: „Împărătia Cerurilor se aseamănă cu" (*Mc 4.2; Mt 22.2; Mt 20, 1; Mt 13,24* etc). Din punct de vedere pedagogic, parabola are o dublă valoare: prezintă ideea în mod intuitiv; dă impuls spre o meditație proprie. Parabola este un ascunziș, dar totodată o revelație. „*Ea ascunde adevărul ca să ne îndemne să-L căutăm și să-L aflăm mai uşor*". La ora de religie, elevul trebuie să vadă în parabolă o haină ce ascunde un adevăr veşnic. Când le explicăm copiilor parabolele, să ne ferim să nu cădem în extreme: să nu fie interpretate nici prea alegoric dând înțeles simbolic oricărui cuvânt, nici strict istoric permițând elaborarea unei singure idei. Trebuie să păstrăm o cale de mijloc, punând în lumina corespunzătoare scopul adevărat al Mântaitorului: „*Mergi și fă și tu la fel" (Lc 10,37).*

Parabola are audiență la ascultători, iar, uneori, se autointerpretează.

4. Modelarea este folosită de Mântuitorul Isus Cristos în forma ei cea mai elevată şi desăvârșită. A utilizat numeroase modele materiale și ideale.

Mântuitorul însuşi a fost model *(In 13,13-5),* exemplul personal fiind temelia oricărei educații: fiți, dar, desăvârşiți, precum Tatăl vostru Cel Ceresc desăvârşit este". *(Mt 5.48).* Idealul este de realizare prin efort propriu a transferului trăsăturilor de la Modelul Suprem la creatură.

Copiii sunt dați drept modele pentru moştenirea împărăției Cerurilor *(Lc 18,17).* Copilul este prototipul virtuții, copilăria fiind o stare de perfecțiune, iar cine posedă umilința şi smerenia unui copil, acela primeşte împărăția. Copilul

este în acea stare harică necesară oricărui început.

5. Cooperarea este o modalitate de a studia o anumită problemă în grup. Cu ucenicii Săi, care-L urmează peste tot, foloseşte dialogul în cooperare, în felul acesta ei îşi fortifică și îşi purifică puterile sufleteşti.

Alte exemple de cooperare - la săvârşirea minunilor: vindecarea slugii sutaşului - *„Du-te, fie ție după cum ai crezut" (Mt 8,13),* vindecarea fiicei cananeencei *„O, femeie, mare este credința ta: fie ție după cum voiești" (Mt 15,28)*. Adesea Mântuitorul le zice celor ce-i vindeca: *„Credința ta te-a mântuit, mergi în pace..."*. Observăm că învățământul său este întărit prin săvârşirea minunilor.

6. Studiul de caz este adesea folosit, ba mai mult, este şi recomandată metoda. Fiecare om este un caz, asupra căruia Isus se apleacă cu dragostea Sa, îl studiază și-l îndreaptă, îi mângâie pe cei întristați și îndurerați, îi cheamă la Sine. Uneori mustră şi amenință. Întâlnim studiu de caz la sfântul evanghelist Luca (*15,1-7*), pilda cu oaia cea pierdută sau cazul fiului cel mic, din pilda fiului risipitor (*Lc 15,11-32*).

(continuarea articolului în numărul următor)

PEDAGOGY OF JESUS (III)

B. The Main Teaching Methods Used by the Saviour Jesus Christ

The parable has its origins, first of all, in the need so dear to Orientals to see a truth through images. The truth is clothed in picturesque elements, which make it more vivid, more direct and more accessible, in the figurative language of the parable. The Oriental man felt a real pleasure in covering up to hide the truth, resorting to all sorts of enigmatic sayings, which stimulated the curiosity of the listeners and determined them to search for the truth.

Jesus makes no secret of the fact that the parables of the kingdom, in addition to the pedagogical-didactic function, also have a theological purpose. The parables were to hide from the eyes of the wicked the profound mystery of the kingdom. The kingdom of heaven, promised by God, is, above all, a divine gift. Through parables, we know the generosity of God and the love of Jesus Christ for us, according to the principle: "It is not the healthy who need a doctor, but the sick."

3. Intuitive demonstration

Although it may seem paradoxical, the Saviour often uses the method of demonstration in expressing the truths of faith. From a pedagogical point of view, the parable has a double value: it presents the idea intuitively; it gives impulse to one's own meditation. The parable is a hiding place, but also a revelation. "It conceals the truth in order to encourage us to seek it and find it more easily".

4. Modelling is used by the Saviour Jesus Christ in its highest and most perfect form. The Saviour himself was a model (cf. John 13:13-5), personal example being the foundation of all education: "Be perfect, therefore, as your heavenly Father is perfect". (Matthew 5:48). (NRSVCE) [1]

5. Cooperation is a way of studying a particular problem in a group. With His disciples, who follow Him everywhere, He uses cooperative dialogue, in this way they strengthen and purify their soul powers.

6. The case study is often used, indeed the method is recommended. Each person is a case, to which Jesus turns with His love, studies and directs him, comforts the sorrowful and the afflicted, calls them to Him.

Legenda lui Moş Crăciun

Prof. bibl., *Leahu Agnesa*
Liceul Teoretic *Bogdan Vodă*, Hălăucești

Se spune că a fost odată
Un om bogat, zgârcit şi rău,
Cu-o casă mare-ndestulată,
Crăciun era numele său.

Maria, Maica lui Isus,
Şi cu Iosif, bărbatul sfânt,
La Betleem ei doi s-au dus,
Chemaţi la un recensământ.

Şi ajungând pe înserat,
Au tot bătut din casă-n casă,
Dar nimeni nu s-a îndurat
Pe călători să îi primească.

Văzând că-s obosiţi de drum,
Târziu, când noaptea e în toi,
Doar Crăciuniţa-suflet bun
Îi primi-n grajdi, cu-asini şi boi.

Apoi pe bolta înstelată,
Lumină mare se făcu
Şi-n iesle, Maica Preacurată,
Pe Fiul său, ea îl născu.

Însă Crăciun s-a-nverşunat
Că mamei i-a dat ajutor,
Soţiei mâinile-a tăiat,
Ca să dea pildă tuturor.

Văzând atâta răutate,
Cu milă, o-ndemnă Maria,
S-atingă mâinile tăiate
De scutecele lui Mesia;

Iar ea îi dete ascultare
Mariei, Maica Preacurată,
Şi toţi se umplu de mirare,
Căci Crăciuniţa-i vindecată.

Crăciun, văzând aşa-ntâmplare,
Nu a mai scos nici un cuvânt,
Fiind cuprins de-o spaimă mare,
Căzu cu faţa la pământ.

În semn de mare umilinţă,
Îşi rupe haina de pe el;
Plângând cu lacrimi de căinţă,
Se bate-n piept ca un mişel.

Sfânta Maria, ştim că este,
Cea iertătoare de păcat,
Şi lui Crăciun doar trei pedepse
Îi dete pentru-a fi iertat:

„Tu din bogatul cel hain,
Să te transformi şi să devii
Om milostiv, cinstit şi bun,
Şi să duci daruri la copii.

De-i vreme rea sau e frumoasă,
Şi la bogat şi la sărac,
De la Crăciun la Bobotează,
Să porţi pe umeri al tău sac’’.

Îi dete şi-ultima pedeapsă,
Sfânta Maria Preacurată:
„Să mergi aşa din casă-n casă
Şi-apoi, să nu mori niciodată”.

Fiindcă aşa a fost sortit,
El este foarte aşteptat:
Cât va fi lume pe pământ,
Să umble prin oraş şi sat.

Au pornit colindători

Prof. bibl., *Leahu Agnesa*
Liceul Teoretic *Bogdan Vodă*, Hălăucești

Frumoasă noapte de An Nou,
Satul întreg e un ecou:
Cu binele,, Aho, aho, copii și fraţi!''…
Urează toţi la geam-mascaţi.

E-o bucurie generală-
Tineri, bătrâni, copii de şcoală,
Ba chiar şi cei din grădiniţe
Colindă pe la cunoştinţe.

O bătrânică, un bătrânel
Le dă şi câte-un colăcel,
C-au mai rămas pe la români
Datini mai vechi, de prin bătrâni.

Câinii-au făcut roşu în gât,
Cât au lătrat, au răguşit;
În noaptea asta-şi puşi pe ceartă,
De-aceea ei, continuu latră.

Din grajdi, buhaiul a scăpat
Şi-acum colind-ntregul sat,
L-au pus băieții şi la jug
Să tragă brazda de sub plug.

Iar clopoţelul nu se lasă,
Sună şi el din casă în casă
Şi cheamă, pentru-a avea spor,
Pârâietoarea-n ajutor.

Şi ursu-a coborât din munte,
Flăcăii-i pun canafi în frunte
Şi când se-ncinge el în joc
Parcă, din tălpi, îi iese foc.

Nici cerbul nu rămâne-n urmă,
Îşi lasă caprele în turmă
Şi cată-n sat altă pereche
Cu zurgălăi pe la ureche.

Chiar de suntem săraci, bogaţi,
În noaptea asta suntem fraţi
Şi chiar de-avem sau n-avem bani,
Ne spunem cu toţii ,,LA MULȚI ANI!''.

,,Mulţi ani, să ne dea Dumnezeu,
Astă urare-o fac şi eu
Să avem pace, sănătate
Că e mai bună decât toate!''

Zi de reculegere pentru profesorii catolici din Dieceza de Iaşi

Prof. *Petrescu Lidia*
Liceul Teoretic *Bogdan Vodă* Hălăucești

Sâmbătă, 11 octombrie 2021, peste 70 de profesori catolici din Dieceza de Iaşi, din toate ciclurile de învăţământ şi de toate specializările, au participat, la o zi de reculegere găzduită de Institutul Teologic "Sfântul Francisc de Assisi" din Roman, la iniţiativa Oficiului pentru Pastoraţie Şcolară şi Predarea Religiei în Şcoli din Dieceza de Iaşi.

Evenimentul s-a desfăşurat, cu respectarea tuturor regulilor sanitare în vigoare, programul începând la ora 10, odată cu sosirea participanţilor care au fost întâmpinaţi de părintele inspector diecezan Petru-Sebastian Tamaş, în capela institutului. Acesta a transmis salutul cordial de susţinere şi mulţumire al PS Iosif Păuleţ, episcopul de Iaşi, pentru care tema educaţiei este extrem de importantă.

A urmat meditaţia zilei, relator fiind părintele Bogdan Balaşcă OFMConv., care ne-a apropiat, cu inspiraţie şi măiestrie de Cristos, învăţătorul prin excelenţă. Iată câteva idei din discursul părintelui:

1. Isus este Marele Profesor*, Formator (Maestrul, Învățătorul); Lecția cea mai înaltă o oferă în discursul de pe Munte (Mt 5,-11) ...lecție încununată prin mânturia propriei vieți și a momentului pascal. Ni se prezintă imaginea reală despre OM, DUMNEZEU și FERICIRE.*

2. FERICIREA *- vine din întâlnirea cu o Persoană. Creștinismul este întâlnirea cu o PERSOANĂ (**Cristos**). Nu este un "devoționism", o ideologie, o teorie care să ne încânte. Astfel, suntem chemați la a trăi ca Fii, a trăi nu ca simpli "creați", ci ca "răscumpărați". Avem nevoie să învățăm să "MURIM" (a 7-a și a 8-a fericire) pentru a ne NAȘTE!*

Concluzie: *Avem nevoie de verificare și de privire profetică noi, profesorii (care formăm opinii, caractere, conducem spre fericire) pentru a indica adevărata viață, adevăratul chip al omului, adevărata fericire.*

După aceasta, participanţii au avut ocazia de a lua parte la un program de reflecţie personală, spovadă şi adoraţie particulară, dar şi de împărtăşire, pe grupuri, a experienţei personale în domeniul educaţiei copiilor de vârste diverse. Sfânta Liturghie care a urmat a constituit un moment înălţător pentru toţi cei prezenţi.

Apoi au fost omagiați profesorii de religie pensionari pentru întreaga activitate şi dăruire în slujba lui Dumnezeu şi a Bisericii, pentru binele sufletelor care le-au fost încredinţate spre educare şi formare. Momentul a adus lacrimi în ochii multora dintre participanţi.

Ziua de reculegere s-a încheiat cu opinia unanimă a participanţilor că a fost un eveniment special, profund spiritual, adevărată hrană pentru suflet şi minte, care a contribuit la cunoaşterea reciprocă şi care se doreşte a fi continuat periodic.

Day of Silence for Catholic Teachers in the Diocese of Iași

On Saturday, 11th October 2021, more than 70 Catholic teachers from the Diocese of Iasi, from all levels of education and all specializations, participated in a day of silence hosted by the "Saint Francis of Assisi" Theological Institute in Roman, at the initiative of the Office for School Pastoral Care and Teaching of Religion in Schools of the Diocese of Iași.

Hălăucești: Jubileul de 125 de ani de la înfiinţarea canonică a Provinciei "Sfântul Iosif, Soţul Preasfintei Fecioare Maria" a Fraţilor Minori Conventuali din România

Prof. *Petrescu Lidia*
Liceul Teoretic *Bogdan Vodă* Hălăucești

În data de 26 iulie 2021, în Parohia romano-catolică „Nașterea Sfintei Fecioare Maria” din Hălăucești, a fost marcat acest eveniment jubiliar, prin celebrarea Sfintei Liturghii pontificale, prezidată de ES Miguel Maury Buendia, Nunțiu apostolic în România și Republica Moldova, în prezența ÎPS Aurel Percă, Arhiepiscop Mitropolit de București, a PS Iosif Păuleț, Episcop de Iași, a PS Ioan Robu, Arhiepiscop emerit de București, a PS Petru Gherghel, Episcop emerit de Iași, a fr. Carlos Alberto Trovarelli, Ministru general al Fraților Minori Conventuali, a fr. Damian-Gheorghe Pătrașcu, Ministru provincial, a numeroși confrați preoți, persoane consacrate, frați și surori de bună credință și cele trei coruri reunite: Corul *Sfânta Cecilia* din Hălăucești, Corul Parohiei *Sfânta Tereza* din Roman și Corul *Institutului Franciscan* Roman care au animat cântările liturgice dirijați de părintele Cristian Dumea.

Fr. Damian, Ministrul provincial, după cuvântul de salut, i-a invitat pe toți cei prezenți la bucurie și recunoștință pentru cei 125 de ani de activitate ai Provinciei pe meleagurile moldave, o istorie ce ne arată că Dumnezeu a fost și rămâne totul pentru Provincie și frați. Apoi, fr. Virgil Blaj, rector formativ al *Institutului Teologic Franciscan* din Roman, a evocat în cuvântul său de învățătură, începutul întemeierii Provinciei și pe frații de vrednică amintire ai acelor vremuri, care și-au unit atât viața, cât și soarta cu poporul român, prin edificarea de școli, biserici, orfelinate, convente, publicații de educație religioasă și umană.

La sfârșitul Sfintei Liturghii și la încheierea Jubileului de 125 de ani de la înființarea canonică a Provinciei Franciscane Conventuale din România, au luat cuvântul d-l Dan-Laurențiu Leoreanu, vicepreşedinte al Camerei Deputaților, fr. Carlos A. Trovarelli, Ministru general al Ordinului Fraților Minori Conventuali, ES Iosif Păuleț, Episcop al Diecezei de Iași, și ES Miguel Maury Buendia, Nunțiu apostolic în România și Republica Moldova.

D-l Dan-Laurențiu Leoreanu a adus salutul său afectuos în calitate de reprezentant al Parlamentului României pentru aportul fraților franciscani în educație și cultură atât în țară, cât și în Europa. Fr. Carlos A. Trovarelli a evidențiat dăruirea și mărturia fidelă a fraților în aceste teritorii de-a lungul timpului, atât în momentele de beznă, cât și în cele de lumină, în prezent frații Provinciei fiind răspândiți peste tot în lume. Es Iosif Păuleț, cu grijă și dragoste părintească, a evocat succint activitatea fraților franciscani pe aceste meleaguri, aducând recunoștința sa pentru mărturia lor fidelă în comunitățile catolice din Moldova de-a lungul timpului.

La final, ES Miguel Maury Buendia a dat citire mesajului pontifical al Sanctității Sale papa Francisc adresat fraților în sărbătoare, prin care Suveranul Pontif, participând spiritual la rugăciunea de azi, a transmis urarea sa ca frații să continue evanghelizarea prin simplitate și bucurie în minoritate, avându-l mereu ca exemplu pe Cristos.

Hălăucești: The 125th Jubilee of the Canonical Establishment of the Province "Saint Joseph, Husband of the Blessed Virgin Mary" of the Minor Conventual Friars from Romania

On 26th July 2021, in the Roman Catholic Parish "Birth of the Blessed Virgin Mary" in Hălăucești, this jubilee event was marked by the celebration of the Holy Pontifical Liturgy, presided over by ES Miguel Maury Buendia, Apostolic Nuncio to Romania and the Republic of Moldova, in the presence of ÎPS Aurel Percă, Metropolitan Archbishop of Bucharest, of PS Iosif Păuleț, Bishop of Iași, of PS Ioan Robu, Archbishop Emeritus of Bucharest, of PS Petru Gherghel, Bishop Emeritus of Iași, of Fr. Carlos Alberto Trovarelli, Minister General of the Minor Conventual Friars, of Fr. Damian-Gheorghe Pătrașcu, Provincial Minister, of many confreres priests, consecrated persons, brothers and sisters of good faith and the three reunited choirs: the Choir of *Saint Cecilia* from Hălăucești, the Choir of the "Saint Teresa" Parish of from Roman and the Choir of the *Franciscan Institute* Roman that animated the liturgical songs, being conducted by Father Cristian Dumea.

Ora de Net, program european care promovează utilizarea creativă, utilă și sigură a internetului de către copii

Prof. înv. primar, *Hazu Mona-Ionela*
Școala Gimnazială ”Stroe S. Belloescu”, Bârlad

Experiențele online și cele offline sunt iremediabil interconectate și nu le mai putem analiza separat impactul asupra aspectelor vieții individuale și colective. Tehnologia continuă ritmul accelerat de dezvoltare și este important pentru prezentul și viitorul copiilor să îi susținem pentru dezvoltarea competențelor și abilităților care îi sprijină să folosească inteligent și echilibrat instrumentele și dispozitivele digitale.

Mai mult decât atât, în calitate de persoane preocupate de educație, este esențial să creăm contexte de învățare care să ia în considerare și să pună în valoare caracteristicile nativilor digitali pentru a-i pregăti pentru viața secolului al XXI-lea.

Strategiile, metodele și instrumentele folosite în sistemul de învățământ în care fiecare dintre noi am crescut nu mai dau rezultate favorabile în contextul realității de acum și au nevoie să fie revizuite și, dacă e cazul, înlocuite. Nu avem soluțiile perfecte, însă credem cu tărie că impactul pozitiv este determinat, în primul rând, de schimbarea de paradigma asupra relației copilului cu adultul de la care și împreună cu care învață.

Folosirea Internetului și mijloacelor media a devenit un subiect deja destul de sensibil și care provoacă reacții puternice și, din păcate, de multe ori tendința adulților este aceea de a migra într-una dintre extreme, pro sau contra tehnologiei. Propunerea noastră este aceea de a privi imaginea de ansamblu, de a valida și integra oportunitățile în timp ce informăm și ghidăm copiii pentru a se feri sau a răspunde eficient eventualelor situații periculoase.

Organizația Salvați Copiii, prin implementarea Programului European “Ora de Net”, a oferit cadrelor didactice instrumentele și experiențele de care au nevoie pentru a contribui la reducerea decalajului dintre generațiile de copii și adulți și încurajarea colaborării dintre aceștia în ceea ce privește abordarea și integrarea noilor tehnologii într-un mod creativ, util și sigur în viața copiilor și în procesul educațional.

În perioada 1 octombrie - 31 noiembrie 2017, mai multe cadre didactice din şcoala noastră ne-am alăturat acestei campanii devenind facilitatori Ora de Net.

Obiectivele propuse au fost : 1. Copiii vor cunoaşte cel puţin 7 drepturi şi obligaţii care decurg din ele care trebuie respectate inclusiv în mediul online; 2. Copiii vor identifica minim 7 propuneri de măsuri care pot fi luate de adulţii responsabili de educaţia lor pentru a acoperi nevoile lor; 3. Facilitatorulul Ora de Net şi copiii vor identifica şi vor planifica cel puţin o modalitate prin care pot folosi Internetul într-un mod creativ, util şi sigur în procesul de învăţare.

Elevii au participat cu mare interes la activitate. Au considerat că subiectele dezbătute chiar îi privesc în mod direct şi s-au bucurat la ideea că părerea lor contează şi ar putea contribui la o utilizare mai eficientă şi sigură a Internetului. Argumentele pro şi contra folosirii acestuia şi conflictul dintre generaţii pe această temă le-a stârnit curiozitatea.

Obiectivele activităţii au fost atinse, aceştia cunoscând mai bine drepturile, dar şi obligaţiile copilului, inclusiv în mediul on-line. Împreună, au reuşit să identifice recomandări/soluţii adresate adulţilor responsabili de educaţia lor: părinţi, profesori, autorităţi, jurnalişti sau companii, precum şi modalităţi de utilizare a Internetului în procesul de învăţare în mod creativ, util şi sigur.

Am descoperit că, deşi unii elevi sunt teribilişti şi declară că nu au nevoie de suportul adulţilor, ei pot fi convinşi să asculte argumentele şi chiar să-şi schimbe atitudinea. Mi-a plăcut faptul că elevii au fost deschişi, au împărtăşit experienţe personale şi le-am cunoscut faţete noi. Cred că şi eu am avut de învăţat din această experienţă. Elevii au rezonat bine pentru că Internetul este o pasiune comună. Acest lucru îi va determina să se înţeleagă mai bine şi să colaboreze mai mult. Sunt convinsă că această pasiune poate fi exploatată mai mult în interesul învăţării şcolare.

Mulţumiţi de rezultatele obţinute și impulsionați de contextul actual, am continuat implementarea programului Ora de Net cu activităţi la fel de interesante şi de utile și la seria următoare de elevi. Internetul a devenint indispensabil în activitățile didactice și tot mai prezent în viața elevilor de la o vârstă fragedă și este, astfel, necesar să promovăm utilizarea lui cât mai utilă, creativă și sigură!

Ora de Net, a European Program That Promotes Creative, Useful and Safe Use of the Internet for Children

Online and offline experiences are inextricably intertwined and we can no longer analyse their impact on aspects of individual and collective life separately. Technology continues its accelerating pace of development and it is important for children's present and future that we support them to develop the skills and abilities that support them to use digital tools and devices intelligently and in a balanced way.

Moreover, as people concerned with education, it is essential to create learning contexts that take into account and enhance the characteristics of digital natives to prepare them for life in the 21st century. The strategies, methods and tools used in the education system in which each of us grew up are no longer working well in the context of today's reality and need to be revised and, if necessary, replaced.

The use of the Internet and media has become an already quite sensitive and reactive subject and, unfortunately, the tendency of adults is often to migrate to one of the extremes, pro or anti-technology. Our proposal is to look at the bigger picture, to validate and integrate opportunities while informing and guiding children to be safe or respond effectively to potentially dangerous situations.

Salvaţi Copiii Organisation, through the implementation of the European Ora de Net Programme, has provided teachers with the tools and experiences they need to help bridge the gap between generations of children and adults and encourage collaboration between them in approaching and integrating new technologies in a creative, useful and safe way in children's lives and in the educational process.

We joined this campaign by becoming Ora de Net facilitators. We have found that although some students are defiant and say they do not need adult support, they can be persuaded to listen to the arguments and even change their attitudes. This will make them understand each other better and collaborate more. I am convinced that this passion can be exploited more in the interest of school learning. Satisfied with the results and encouraged by the current context, we continued the implementation of the Ora de Net programme with equally interesting and useful activities for the next series of pupils. The Internet has become indispensable in teaching activities and increasingly present in the lives of pupils from an early age and it is therefore necessary to promote its use as useful, creative and safe as possible.

Gerovitalul, elixirul Anei Aslan

Prof. *Lenuța Enoiu*
Liceul Teoretic *Bogdan Vodă*, Hălăucești

Povestea Gerovitalului începe undeva pe la jumătatea secolului al XX-lea. Ana Aslan, pe atunci în vârstă de 52 de ani, preda la Facultatea de Medicină din Timişoara şi era preocupată de studierea procainei, un cunoscut anestezic local. De-a lungul anilor, mai mulţi medici evidenţiaseră câteva efecte surprinzătoare: uneori, durerile articulare cedau, părul alb se recolora, iar calitatea tegumentului se îmbunătăţea. Erau însă doar observaţii disparate, venite, în special, din partea chirurgilor.

În premieră, Ana Aslan lua în calcul potenţialul procainei de a fi utilizată în lupta împotriva îmbătrânirii. Ea o folosea de mai mult timp în tratarea arteritelor, în afecţiunile circulaţiei periferice, dar dorea să o extindă şi la cazurile de reumatism. În primăvara anului 1949 s-a ivit ocazia.

"Pe 15 aprilie, am cunoscut un tânăr student la medicină, care suferea de artroză acută, în stare de criză de trei săptămâni – nota ea. Genunchiul lui era imobilizat şi fiecare mişcare îi provoca dureri atroce. Medicaţia care-i fusese administrată nu-i uşurase suferinţa decât pe termen scurt." A ales să-i administreze o soluţie cu procaină 1% în artera femurală, deşi exista riscul să nu o nimerească, artera unei persoane tinere fiind foarte subţire. A reuşit, iar după câteva minute tânărul a ridicat piciorul şi l-a îndoit de mai multe ori. La scurt timp, el a părăsit spitalul. "Şocul şi interesul erau atât de mari, încât am renunţat la cariera universitară – căreia mă dedicasem trup şi suflet – pentru a mă consacra studiului acestei substanţe."

După doi ani, Ana Aslan a început un experiment de lungă durată pe animale, asociat cu un studiu clinic pe 25 de pacienţi vârstnici, bazat pe procaină injectabilă, şi a constatat îmbunătăţirea stării lor generale. Printre exemplele care au demonstrat ulterior eficienţa taratmentului se afla şi cel al unui pacient în vârstă de 110 ani. După patru ani de tratament, tremurăturile mâinilor şi ale capului aproape încetaseră, putea să meargă singur, avea poftă de

mâncare, părul alb se repigmenta, iar depresia era înlocuită de o stare psihică bună.

Rezultatele satisfăcătoare au determinat-o pe profesoară să caute o compoziţie care potenţa efectele benefice ale procainei şi a continuat cercetările împreună cu farmacista Elena Polovrăgeanu.

Ele au scăzut pH-ul procainei de la 4,5 la 3,3, care era astfel stabilizată şi exercita în organism o acţiune mai îndelungată înainte de a intra în reacţie de hidroliză (în mod obişnuit, e eliminată în circa o oră). În final, au ajuns la un compus format din procaină 2%, acid benzoic 0,12%, metabisulfit de potasiu 0,10%, fosfat disodic 0,01%, pH-ul amestecului situându-se între valorile 3 şi 4. Ingredienţii adăugaţi procainei erau agenţi antioxidanţi şi stabilizatori, iar menţiunea H3 adăugată denumirii produsului – Gerovital – indica acţiunea de tip vitaminic a medicamentului.

Acesta se menţinea în organism peste şase ore şi depăşea cu mult efectele anestezice. Evaluarea clinică a Gerovitalului pe 7 600 de pacienţi a determinat omologarea sa în anul 1957 şi trecerea la producţia de serie sub formă de fiole, iar cinci ani mai târziu şi sub formă de drajeuri, cremă terapeutică şi loţiune capilară.

În timp, lucrurile s-au schimbat în rău: Ana Aslan şi-a atras antipatia Elenei Ceauşescu (motivul a fost invidia acesteia pe titlul de academician al profesoarei), iar lipsa apei calde, mâncarea şi condiţiile proaste, cu care se confrunta întreaga ţară, au afectat imaginea institutului. În 1978, colegiul de partid i-a cerut să plătească 1,5 milioane de lei, bani care reprezentau contravaloarea unor taxe de spitalizare pe care ea nu le percepuse bătrânilor săraci. După şapte ani de procese, demarate în 1981, şi cu numai cinci luni înainte de a înceta din viaţă, Ana Aslan a avut câştig de cauză. La acea oră, metoda de tratament Ana Aslan aducea anual peste 17 milioane de dolari statului român.

Dar cine era Ana Aslan? Ana Aslan s-a născut pe 1 ianuarie 1897, la Brăila, într-o familie numeroasă de intelectuali (erau cinci fraţi). La 16 ani visa să devină pilot şi a zburat pe un aparat mic, iar la absolvirea liceului, în faţa opoziţiei mamei de a deveni medic, a trecut la soluţii extreme şi a intrat în greva foamei. În cele din urmă, în 1922 a absolvit Facultatea de Medicină şi apoi şi-a desfăşurat activitatea la mai multe spitale, până în 1952, când a fost numită, cu susţinerea unuia dintre mentorii ei, doctor al C. I. Parhon, director al Institutului de Geriatrie din Bucureşti, funcţie pe care a deţinut-o până în 19 mai 1988, când a încetat din viaţă, la vârsta de 91 de ani.

Renumele ei s-a răspândit în lume, iar colecţia de scrisori pe care le primea la institut conţine 130 000 de piese din 123 de ţări (scrisorile ajungeau la destinaţie chiar şi atunci când pe plic scria doar "Prof. Ana Aslan, România").

În lumea medicală, părerile privind Gerovitalul erau împărţite: erau voci care spuneau că Gerovitalul reprezintă una dintre cele mai însemnate invenţii din medicină, dar şi contestatari. Cei mai înverşunaţi adversari l-au numit Zerovital. Un studiu realizat în 1975, intitulat "Effects of a procaine preparation (Gerovital H3) in hospitalized geriatric patients: a double-blind study", arăta că, în urma cercetărilor efectuate pe un grup de 63 de pacienţi cu vârste cuprinse între 45 şi 83 de ani, nu s-au constatat ameliorări psihice şi fizice.

Ana Aslan

Ana Aslan was considered a pioneer of social medicine. Years after becoming the head of the physiology department at the Institute of Endocrinology of Bucharest, she founded the Institute of Geriatrics of Bucharest. Ana Aslan, in 1959 organized the Romanian Society of Gerontology and Geriatrics. The Romanian Society of Gerontology was the first in the world to channel its research into clinic, experimental, and social researches, devise a therapeutic strategy to prevent the process of aging, and organize and national health network for the prevention of aging. Her drug was used by many famous politicians and celebrities around the world, including John F. Kennedy

Ana Aslan patented two cosmetic products (hair lotion and cream Gerovital H3), entrusting their production to Farmec company and Miraj. The two companies have since diversified their range of cosmetics, and traditional procaine hydrochloride was eliminated from the formula.

With hesitation from fellow scientists that Gerovital was a "fountain of youth", Aslan kicked off a research study to prove the results. Over a period of two years, blood samples were taken from 15,000 people, with some of them receiving Gerovital and some receiving a placebo. 40% of the people who took Gerovital had less sick-leave days, and mortality rate from the flu epidemic was 13% in placebo patients while only being 2.7% in patients who took the drug. In 1976, with a pharmacist named Elena Polovrăgeanu, they invented another drug named Aslavital, which was a similar drug to Gerovital aimed to delay the skin aging process

Judeţul Buzău - studiu fizico - geografic

prof. doctor Spiridon Lucian

Poziţia geografică

Judeţul Buzău este situat din punct de vedere geografic în partea de S-E a Carpaţilor Orientali, pe cursul superior şi mijlociu al cursului râului Buzău. El se învecinează cu judeţul Vrancea în N şi N-E, Brăila în E şi S-E, Ialomiţa în S, Prahova în S-V şi V, Braşov în N-V şi Covasna în N-V. Din punct de vedere al suprafeţei judeţul ocupă o suprafaţă de 6 103km^2. [1]

Din punct de vedere al reliefului existent, în zona judeţului Buzău putem menţiona existenţa munţilor, dealurilor subcarpatice şi câmpiilor. Munţii Buzăului sunt constituiţi din masivele Penteleu cu vf. Penteleu a cărui altitudine este de 1 772 m, Podul Calului cu altitudine de 1 439 m, Monteoru 1 344 m şi Ivăneţu 1 191 m. Subcarpaţii Buzăului cuprind culmile deluroase Cornăţel, Ciolanu, Istriţa, Dâlma, Pâclele. Aceste culmi deluroase sunt separate de depresiuni subcarpatice ca Nehoiu, Siriu, Chiojdu, Pătârlagele, Nişcov, Lopătari, Cislău, Pârscov. În zonă, există şi o mică porţiune din Subcarpaţii Vrancei (dealurile Bisocăi, Blăjani şi Buda).[2]

Din punct de vedere al reliefului geologic al zonei,[3] putem specifica că în zona masivului Penteleu există flis grezos (gresie de Tarcău), marne, marne calcaroase, flis bituminos, conglomerate. În zona masivului Podu Calului, masiv cuprins între râurile Bâsca Mare şi Buzău, întâlnim un relief alcătuit din gresii, marne, şisturi argiloase. Muntele Siriu ca şi structură geologică are în componenţă gresii dure, iar în partea sa estică există o fâşie de depozite oligogene (gresii, marne, disodile şi menilite). În masivul Monteoru întâlnim un relief alcătuit din gresii, marne, şisturi argiloase.

Munţii Vrancei ca şi structură geologică sunt alcătuiţi la fel ca şi masivul Penteleu din marne, marne calcaroase, flis bituminos, conglomerate.

Din punct de vedere al geologiei Subcarpaţilor, putem menţiona faptul că aceştia sunt alcătuiţi din formaţiuni geologice mai tinere dominante fiind

[1] Dan Ghinea, *Enciclopedia geografică a României, vol 1 A-G,* Editura Enciclopedică, Bucureşti, 1996, p. 334.
[2] *Ibidem*.
[3] Pentru detalii referitoare la geologia zonei vezi Dumitru Frunzescu, Gheorghe Brănoiu, *Monografia geologică a bazinului râului Buzău,* Editura Universităţii din Ploieşti, 2004

marno-argilele, nisipurile şi gresiile de diverse tipuri. Geologia Subcarpaţilor le-a imprimat culmilor o alungire pe direcţia S-V – N-E.

În zona de trecere de la Subcarpaţi la câmpie, există o zonă de glacis - glacisul Istriţei, şi glacisul Buzău-Râmic, iar la est de Buzău trecerea de la subcarpaţi la câmpie este realizată de un piemont de acumulare, piemontul Râmnicului, alcătuit din pietrişuri şi nisipuri dispuse monoclinal.

Zona de câmpie a judeţului Buzău cu altitudine cuprinsă între 40 şi 100 m este alcătuită din sedimente moi, dominând la suprafaţă loessul, aluviunile şi nisipurile. În structura interioară întâlnim argile, pietrişuri, nisipuri, marne nisipoase[4]. În județ întâlnim și un relief vulcanic în zona Vulcanilor Noroioși.

Clima

Din punct de vedere climatologic, beneficiază de o climă temperat-continentală. În funcţie de formele de relief, există şi nuanţe locale ce au dus la trei tipuri de climat: de munte, de deal şi de câmpie.

În zona montană întâlnim temperaturi medii anuale cuprinse între 4-6 grade şi precipitaţiile cresc o dată cu altitudinea.

Climatul de deal se caracterizează prin temperaturi medii anuale de 8-10 grade şi precipitaţii abundente.

Climatul de câmpie are o repartiţie uniformă a temperaturilor, iar temperatura medie anuală mai ridicată ca aceea de la munte şi deal fiind cuprinsă între 10,0 - 10,6 grade. Se poate observa o creştere a temperaturilor medii anuale în ultima perioadă dinspre zonele montane spre câmpie. În zonele de munte şi deal apar astfel de diferenţieri. În depresiunile mari s-au observat creşteri de temperatură zona Pătârlagele–Pârscov. La câmpie şi deal, timp de 10 luni temperaturile sunt pozitive, pentru ca în zona montană aceste temperaturi să fie întâlnite timp de 8 luni. Temperaturile cele mai joase pot fi înregistrate în ianuarie, iar cele mai ridicate în luna iulie 10-23 grade.

Valori extreme înregistrate în judeţul Buzău au avut loc în luna august la Nehoiu înregistrându-se 38,0°C în 1952 şi -29,6 °C la Buzău, în 1942.

Referitor la precipitaţiile anuale, întâlnim în funcţie de zona de relief precipitaţii cuprinse între 800-1200 l/mp la munte, 600-800 l/mp la deal şi 400-500 l/mp la câmpie. Ca şi perioadă a anului, precipitaţiile pot fi repartizate astfel: lunile aprilie-septembrie sunt cele mai ploioase în luna iunie fiind atinse maximum de precipitaţii multianuale- Nehoiu 86,8 l/mp, Buzău -82,0 l/mp. În intervalul octombrie-martie, precipitaţiile sunt mai reduse pentru ca cele mai mici cantităţi de precipitaţii să fie în luna ianuarie, când la munte sunt 35,3 l/mp,

[4] *Judeţul Buzău* vezi detalii pe www.isubuzau.ro

28-29 l/mp la deal şi 27 l/mp la câmpie. Vânturile care bat în zona județului sunt: Crivățul, Băltărețul, Foehnul.

Hidrografia

Judeţul Buzău şi din punct de vedere al reţelei hidrografice este foarte diversificat întâlnind în zonă râuri (Buzău, Slănic, Râmnicu Sărat, Nişcov, Bâsca, Câlnău, Bălăneasa, Sărăţel), lacuri (lacul Vulturilor sau cunoscut şi sub denumirea de lacul fără fund, lacul Negru, lacul Siriu, lacul Medelic, lacul Bisoca)[5].

Râul Buzău este cel mai cunoscut râu din judeţ având o lungime de 325 km dintre care 175 km pe teritoriul judeţului. Din punct de vedere al afluenţilor, pe partea dreaptă, din zona montană, el primeşte Crasna, Valea Neagră, Siriu, iar pe partea stângă afluenţii Zăbrătău, Harţagu, Caşoca, Bâsca Rozilei. Din zona subcarpatică râul primeşte pe partea dreaptă afluenţii Bâsca Chiojdului şi Nişcov şi pe partea stângă, Sibiciul, Bălăneasa, Sărăţel, Slănic şi Câlnău[6].

Râul Râmnicul Sărat[7] este al doilea râu ca importanţă din judeţ, cu o lungime de 123 km dintre care 78 km pe teritoriul judeţului.

Râul Sărata Monteoru străbate staţiunea cu acelaşi nume şi se varsă în râul Ialomiţa în zona Urziceni.

Lacul Vulturilor este amplasat în zona munţilor Siriu, la baza culmilor Mălaia şi Bocârnea.

Lacul Negru aflat în munţii Penteleu, iar în zona munţilor Ivăneţului există lacurile Hânsaru şi Goteş.

Lacul Siriu a apărut ca urmare a construirii barajului de la Siriu având o suprafaţă de 14 km^2 şi o cantitate de 155 milioane $metri^3$ de apă**.**

Lacul Medelic, Odăile, Recea sunt lacuri castro-saline, Lacul Medelic fiind un lac de apă dulce amplasat pe un deal de sare.

Alte lacuri din judeţ sunt lacul Bisoca, Amara şi Balta Albă. În zona lacurilor Amara şi Balta Albă, încă din secolul al XIX-lea a apărut şi s-au dezvoltat staţiunile cu acelaşi nume.

Fauna, vegetaţie

Din punct de vedere al florei, faunei şi vegetaţiei întâlnim, pentru cele trei tipuri de relief din judeţ - câmpie, munte, deal- diferite caracteristici. Astfel, în

[5] Consiliu Judeţean Buzău, *Strategia de dezvoltare şi promovare a turismului şi a agroturismului în judeţul Buzău*, p. 3.

[6] *Ibidem*, p. 4. Pentru mai multe detalii referitoare la reţeaua hidrografică vezi şi Consiliu Judeţean Buzău, *Serviciul de elaborare a documentaţiei privind realizarea planului de amenajare a teritoriului judeţean,* p. 124.

[7] Marian Ene, *Bazinul hidrografic Râmnicu Sărat. Dinamica reliefului montan şi subcarpatic*, Editura Universitară, Bucureşti, 2005.

zona de câmpie întâlnim o vegetaţie caracteristică stepei şi silvostepei. În zona de stepă vegetaţia a fost înlocuită cu zone întinse de culturi cerealiere. În ceea ce priveşte vegetaţia întâlnim peliniţa, pălămida, coada şoricelului, scaietele, brusturul, spinul, dar şi salcâmul, dudul, ulmul, plopul, teiul. În zona silvostepei întâlnim rămăşiţe ale codrilor de la Ruşeţu, Crângul, Frasinul, Spătarul, cele de la N-E de Râmnicul Sărat. În zona pădurii Spătaru, situată în S-V municipiului, întâlnim frasinul pufos, stejarul, jugastru, părul pădureţ, arţarul tătărăsc. În pădurea Frasinul există o rezervaţie naturală unde întâlnim două specii de frasin, la fel ca şi pădurea Brădeanu care este rezervaţie forestieră.

În zona dealurilor subcarpatice, întâlnim stejarul, fagul, conifere. La altitudini de peste 600 m în zona dealurilor întâlnim fagul, carpenul, teiul alb, paltinul, mesteacănul pentru ca în zona luminişurilor să existe florile săbiuţă, sânzâiana. În zona fâneţelor de la Bâsca Mare întâlnim murul, fragul, pentru ca în pădurile de fag şi brad să existe diferite tipuri de ciuperci, muşchi, leurdă, socul roşul.

În zona subalpină pot fi întâlnite pajişti întinse cu tufişuri. Pe versanţii nordici creşte ienupărul pitic, iar pe cei sudici şi S-E creşte afinul, merişorul, iar în zonele abrupte şi umede arinul verde.

Referitor la faună, în judeţul Buzău întâlnim insecte, broasca brună de pământ, brotăcelul, şopârla, şerpi neveninoşi şi foarte rar vipere, vrabia, şoimul, gaiţa, pupăza, piţigoiul, ciocănitoarea, privighetoarea, mierla,mierla,cocoşul de munte, popândăul, cârtiţa, iepurele, veveriţa, diferite specii de peşti în ape curgătoare şi lacuri.[8]

Referitor la flora judeţului întâlnim în zone protejate trifoiaşul de baltă, garofiţa, laleaua pestriţă, roua cerului, bujorul, papucul doamnei.[9]

Din păcate, din cauza intervenției factorului uman solurile și vegetația s-au degradat ca urmare a defrișărilor de pădure din județ.

Solurile

În repartizarea solurilor din judeţul Buzău factor primordial sunt tipurile de relief.

Astfel, în zona montană a judeţului întâlnim podzolurile şi solurile brune argilo-humice. În zonele montane acoperite cu pajişti întâlnim solurile brune şi brune acide de pajişte. În zona pantelor întâlnim soluri brune-acide, iar în zonele unde se păstrează umezeala avem podzoluri de distrucţie cu humus brut.

[8] Pentru mai multe detalii referitoare la aceste aspecte vezi cjbuzau.ro Consiliul Judeţean Buzău –Prezentarea judeţului; www. Carpaţi.org. Fauna munţilor Buzăului; vezi detalii referitoare la fauna din judeţ şi pe www.anpm.ro

[9] Pentru mai multe detalii despre flora din judeţul Buzău vezi www.anpm.ro

La altitudini mici întâlnim şi roca. În zona râurilor din judeţ (Buzău, Bâsca, Siriu) întâlnim solurile aluvionare.

În zona subcarpaţilor întâlnim soluri mai diversificate de diferite tipuri şi subtipuri. Întâlnim şi tipuri zonale de sol, în funcţie de altitudine şi climat, de tipurile de pante şi umezeală. În judeţ, întâlnim şi pătrunderi ale solurilor de câmpie în zona podişului Râmnic sau în zona pantelor sudice ale subcarpaţilor. În zona de contact dintre subcarpaţi şi zona montană întâlnim în partea de nord podzolurile, pentru ca la vest de valea Buzăului, în zona depresionară să întâlnim solurile negre de fâneaţă. La est de Buzău, ca urmare a eroziunilor şi alunecărilor întâlnim soluri brune, brun-gălbuie.

În zona Lopătari, Policiori şi valea Sibiciului întâlnim soluri sărătoase ca şi consecinţă a existenţei în zonă a rocilor bogate în săruri. În zona Râmnic, întâlnim solurile care fac trecerea de la deal către câmpie întâlnind soluri formate pe nisipuri, depozite loessoide (soluri brune) şi solurile de câmpie-cernoziomurile.

În zona de câmpie a judeţului, întâlnim solurile aluvionare, cernoziomurile tinere. În zona de E există cernoziomuri ciocolatii şi castanii. În zonele fără drernaj apar sărăturile cum este cazul în zona Câmpiei Râmnicului şi Valea Călmăţuiului. La S de Călmăţui întâlnim cernoziomuri nisipoase şi nisipuri în solificare.[10]

Rezervaţii naturale

Din punct de vedere al rezervaţiilor naturale protejate prin lege, în judeţul Buzău întâlnim mai multe arii protejate, dintre acestea putând menţiona: aria protejată Balta Albă, Lacul Amara, chihlimbarul de la Colţi, dealul cu lilieci, focul viu, platoul Meledic, Pădurea lacurile Bisoca, Sarea de Buzău, Vulcanii Noroioşi de la Pâclele Mari şi Pâclele Mici.

Ariile protejate au scopul principal de a conserva şi proteja zone din natură şi valori culturale. Ele au rolul de a promova şi proteja resursele naturale şi culturale.

Balta Albă arie protejată de interes naţional din judeţ clasificată ca şi rezervaţie naturală de tip geologic şi zoologic. Face parte din aşa numitul sit Natura 2000, având o suprafaţă de 1 167 hectare în Câmpia Râmnicului, în E judeţului Buzău şi cea N-V a judeţului Brăila. În alcătuirea rezervaţiei intră lacul natural, turbării şi pajişti aflate în N-E Câmpiei Române şi care asigură un habitat pentru mai multe specii de păsări migratoare sau sedentare.

[10] Pentru detalii vezi cjbuzau.ro Consiliu Judeţean Buzău-Prezentarea judeţului. Referitor la tipuri de sol existente în judeţ vezi detalii la apmbz.anpm.ro

Lacul Amara, arie protejată de interes naţional din judeţ clasificată ca şi rezervaţie naturală de tip geologic şi zoologic, face parte din aşa numitul sit Natura 2000 având o suprafaţă de 900 ha. Este situat în Câmpia Râmnicului, fiind o zonă cu multe specii de păsări protejate. Face parte din limanele fluviale ale râului Buzău. Apa lui stătătoare salină are rol de conservare.

Chihlimbarul de la Colţi, arie protejată de interes naţional din judeţ clasificată ca şi rezervaţie naturală de tip geologic şi paleontologic, face parte din aşa numitul sit Natura 2000 având o suprafaţă de 2,52 ha situată în N-V judeţului, în comuna Colţi. La nivelul ariei protejate, în sol s-au descoperit roci de chihlimbar, cunoscute şi ca ambră galbenă, cu o valoare calitativă foarte mare şi cu un colorit diferit, peste 160 de culori. Unele au prinse în ele resturi de fosile de arahnide, crustacee, miriapode etc.

Dealul cu lilieci, arie protejată de interes naţional din judeţ clasificată ca şi rezervaţie naturală de tip floristic şi faunistic, face parte din aşa numitul sit Natura 2000 având o suprafaţă de 10, 59 ha situată în partea centrală a judeţului şi în vestul comunei Cernăteşti, la poalele munţilor Buzău în lunca dreaptă a văii Slănicului, afluent de stânga al râului Buzău. În zona dealului Săpoca există specia floristică de liliac sălbatic. Pe lângă liliacul sălbatic în cadrul rezervaţiei se mai întâlnesc specii arboricole de stejar pufos, gârniţă, arbuşti cu specii de scumpie, mojdrean, cărpiniţă şi specii ierboase de alior, măciuca ciobanului, ruşcuţă de primăvară.

Focul Viu, arie protejată de interes naţional din judeţ clasificată ca şi rezervaţie naturală de tip geologic, face parte din aşa numitul sit Natura 2000 având o suprafaţă de 0,03 ha în satul Terca comuna Lopătari. Focul viu se datorează emanaţiei de gaze naturale care ies la suprafaţă prin fisurile scoarţei terestre. Ca şi poziţionare geografică este localizat în Subcarpaţii Buzăului pe versantul vestic al culmii Breazău, aflat pe stânga văii Slănicului la o altitudine de 1 030 m. Datorită existenţei depozitelor de hidrocarburi pot fi observate flăcări care izbucnesc din pământ. În perioada cu ploi se poate observacum bolboroseşte apa în zonele unde iese gazul.

Platoul Medelic, arie protejată de interes naţional din judeţ clasificată ca şi rezervaţie naturală de tip geologic, speologic, botani şi zoologic, face parte din aşa numitul sit Natura 2000 având o suprafaţă de 67,50 ha pe teritoriul comunelor Lopătari şi Mânzăleşti. Platoul se află în Subcarpaţii de Curbură în bazinul superior al râului Slănic. Platoul este situat între 424 şi 607 m altitudine, fiind delimitat la S de râul Slănic, la est râul Jgheab, râul Medelic la nord şi Pârâul Sărat la vest. Refieful platoului este variat petrografic, geologic, morfologic. Pe versant stâng al văii Slănic există blocuri de sare îngropate în argilă şi marne sărătoase pe care s-au dezvoltat ravene. Pe versanţii platoului

există canioane adânci de 5-6 m cu lăţimi de 0,5-3m şi ruptură de pantă de 2 m. Sunt depresiuni ovale sau rotunde acoperite de apă, mlăştinoase sau uscate ce reprezintă doline simple sau îngemănăte, foarte largi şi adânci având versanţi abrupţi ce s-au format în condiţiile în care sarea se află la adâncime mai mare.

În zonă, întâlnim şi lacuri carstice cele mai importante fiind Lacul Mare şi Lacul Castelului. Ambele lacuri au apărut ca urmare a infiltrării apei prin breşa sării. În lipsa vegetaţiei care să regleze regimul hidric şi să fixeze solul pe versanţii lacului, datorită precipitaţiilor a avut loc transport de material aluvionar care a întrerupt legătura cu masivul de sare. Ploile şi lipsa de contact cu masivul de sare a dus la îndulcirea apei şi schimbarea vegetaţiei.

Peştera Medelic, situată în partea nordică a platoului, şi Peştera cu trei intrări sunt cele mai mari.

Peştera Medelic este situată la nord de Lacul Mare, iar în 1980 a obţinut recordul mondial ca cea mai lungă peşteră în sare. Are o lungime de 1 220 m şi o denivelare de 32 m. Conţine diferite formaţiuni stalactite - alb, roz, galben, roşu, cenuşiu- cu lungime de 1,5 m şi grosimi de 30 cm şi un mic număr de stalagmite.

Peştera cu 3 intrări are o lungime de 300 m şi denivelări de 44m.

Lacul Mare are o suprafaţă de 0,72 ha şi adâncimea maximă de 20 m.

Lacul Castelului are o suprafaţă de 0,38 ha cu o vegetaţie alcătuită din plante halofite amestecate cu specii caracteristice florei de mull.

Speciile erbacee sunt termofile şi iubitoare de locaţii însorite. Arealul este completat de existenta în zonă a fluturaşului purpuriu, broaştei ţestoase de uscat, scorpion, tufărişul de cătină albă.

Pădurea Lacurile Bisoca situată în comuna Bisoca, fiind o rezervaţie mixtă forestieră botanică şi geologică. Este amplasată la N-V de satul Bisoca pe dealurile Ungureanului. Rezervaţia are specii de pin silvestru şi printre aceştea se văd specii erbacee de la mezofile spre cele subtermofile. Din zonele cu apă dulce apărute în doline dezvoltate pe gresii cu fund de nămoluri sedimentare, azi, datorită eroziunii de suprafaţă nu avem decât Lacul Negru şi Lacul Limpede.

Sarea de Buzău situată în comuna Vipereşti, arie protejată de interes naţional din judeţ clasificată ca şi rezervaţie naturală de tip geologic şi botanic cu o suprafaţă de 1,77 ha, amplasat în partea central-vestică a judeţului, pe valea Buzăului în zona Subcarpaţilor de Curbură, este o suprafaţă cu izvoare sărate, cu eflorescenţe saline. Floristic, în zonă întâlnim specia de arbust cunoscută sub numele de cătină de râu şi o specie ierboasă de sărătură cunoscută sub numele de bălănică.

Vulcanii Noroioşi de la Pâclele Mari este o arie protejată de interes naţional din judeţ clasificată ca şi rezervaţie naturală de tip geologic şi botanic, amplasată în comuna Scorţoasa, la o altitudine de 322 m şi cu o suprafaţă de 22 ha. Pe lângă craterele vulcanilor, specii de plante se dezvoltă în mediul sărat.

Vulcanii Noroioşi de la Pâclele Mici, arie protejată de interes naţional din judeţ clasificată ca şi rezervaţie naturală de tip geologic şi botanic, este amplasată în comuna Berca la o altitudine de 341 m şi o suprafaţă de 16,5 ha.

Concluzii

Judeţul Buzău prin amplasarea lui geografică, structura geologică, climă, hidrografie, vegetaţie şi faună, tipurile de sol şi rezervaţiile naturale reprezintă un areal geografic divers şi foarte bogat în ceea ce priveşte multitudinea de fenomene fizico- geografice care au avut şi au loc în acest spaţiu geografic sub multiple aspecte.

Bibliografie selectivă:

Lucrări generale

- Ghinea, Dan**,** *Enciclopedia geografică a României, vol 1 A-G,* Editura Enciclopedică, Bucureşti, 1996.

Lucrări speciale

- Consiliu Judeţean Buzău, *Serviciul de elaborare a documentaţiei privind realizarea planului de amenajare a teritoriului judeţean*
- cjbuzau.ro Consiliul Judeţean Buzău –Prezentarea judeţului;
- Consiliu Judeţean Buzău, *Strategia de dezvoltare şi promovare a turismului şi a agroturismului în judeţul Buzău*;
- www. Carpaţi.org. Fauna munţilor Buzăului
- www.anpm.ro
- apmbz.anpm.ro
- Ene, Marian, *Bazinul hidrografic Râmnicu Sărat. Dinamica reliefului montan și subcarpatic*, Editura Universitară, București, 2005.

- Frunzescu, Dumitru, Brănoiu, Gheorghe, *Monografia geologică a bazinului râului Buzău,* Editura Universităţii din Ploieşti, 2004
- *Judeţul Buzău* vezi detalii pe www.isubuzau.ro

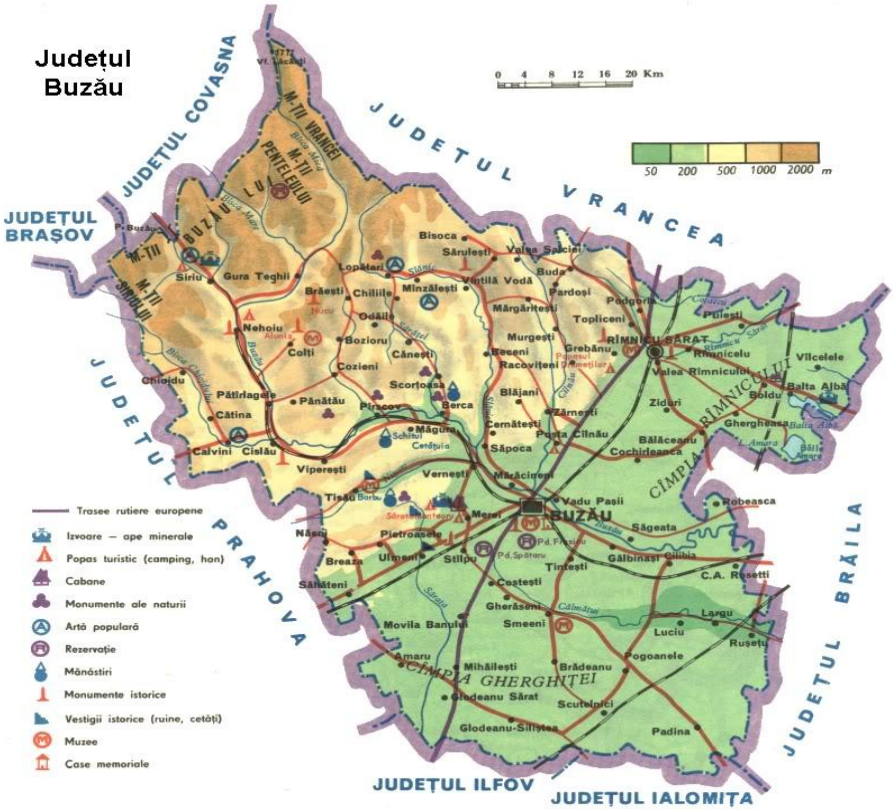

Vulcanii Noroioși

Buzau County - Physical-Geographical Study

Buzău County is geographically located in the south-eastern part of the Eastern Carpathians, on the upper and middle course of the Buzău River. It borders Vrancea County to the N and N-E, Brăila to the E and S-E, Ialomița to the S, Prahova to the S-V and V, Brașov to the N-V and Covasna to the N-V. In terms of surface area, the county occupies an area of 6103 km2.

From the point of view of the existing relief, in the area of Buzău County we can mention the existence of mountains, subcarpathian hills and plains. The Buzău Mountains are made up of the Penteleu massifs with Penteleu peak whose altitude is 1772 m, Podul Calului with an altitude of 1439 m, Monteoru 1344m and Ivăneţu 1 191m. The Buzău Subcarpathians include the hilly peaks Cornăţel, Ciolanu, Istriţa, Dâlma, and Pâclele. These hilly peaks are separated by sub-Carpathian depressions such as Nehoiu, Siriu, Chiojdu, Pătârlagele, Nişcov, Lopătari, Cislău, and Pârscov. In the area, there is also a small portion of the Vrancea Subcarpathians (Bisoca, Blăjani and Buda hills).

Buzău County, due to its geographical location, geological structure, climate, hydrography, vegetation and fauna, soil types and nature reserves, represents a diverse and very rich geographical area in terms of the multitude of physical-geographical phenomena that have occurred and occur in this geographical area in many aspects.

Subcarpaţii

prof. doctor Spiridon Lucian

Pedologia-ştiinţa studierii solurilor

Pedologia este ştiinţa studierii solurilor, solul fiind un corp natural de sine stătător, ce se formează şi evoluează după legi proprii, sub influenţa interdependentă a unui complex de factori naturali şi anume roca, relieful, clima, vegetaţia, vârsta regiunii.[1]

Primele cercetări superficiale asupra studierii solului sunt încă din antichitate şi au durat până în epoca Renaşterii.

În evul mediu, apare prima lucrare elaborată de Bernard Pallissy *Despre diferite soluri agricole*.

În secolul al XIX- lea, apar mai multe doctrine şi teorii despre studiul solului şi anume:

-doctrina agrochimică;
-doctrina agrogeologică;
-doctrina agrobiologică;
-doctrina genetico- geografică.[2]

La începutul secolului al XX-lea, se dezvoltă studiul genetico-geografic asupra solurilor.

Noul domeniu de cercetare pedogeografia studiază geneza şi repartiţia solurilor fiind împărţit în două zone de cercetare şi anume:

- Elemente de pedologie;
- Elemente de geografia solurilor.

În urma noilor cercetări asupra solului, acesta este considerat stratul superficial, afânat, de la partea superioară a reliosferei format ca urmare a mai mulţi factori de mediu, litosferă, biosferă, hidrosferă, atmosferă.[3]

Pe teritoriul României întâlnim 20 de regiuni pedogeografice grupate în 8 domenii de soluri şi 4 zone de soluri. Fiecare regiune de soluri are

[1] Mihai Ielenicz, Mihai Geanana, *Elemente de geomorfologie şi pedologie*, f.e., f.l., 2011, p. 128. Pentru mai multe detalii despre domeniul pedologiei vezi şi Gheorghe Blaga, Feodor Filipov, Ioan Rusu, Sebastian Udrescu, Dumitru Vasile, *Pedologie*, Editura AcademicPress, Cluj Napoca, 2005.
[2] Mihai Ielenicz, Mihai Geanana, *op.cit*., p. 127.
[3] *Ibidem*, p. 132.

particularitatea sa, aceasta fiind influenţată de climă. Astfel cele 20 de regiuni au fost împărţite în 6 mari zone (regiuni) şi anume Regiunea puternic accidentată a districambosolurilor asociate cu luvosoluri tipice, eurocambosoluri şi rendzine întâlnite în zona Munţilor Banatului şi S-V Munţilor Apuseni; regiunea puternic accidentată a luvosolurilor tipice asociate cu eurotricambosolurile, regnosolurile, feoziomuri, subtipuri şi varietăţi tipice, greice, cambicgreice, pelice, vertice, gleice, stagnice, cambice, argice, calcarice, specifice Subcarpaţilor.[4]

Subcarpații

Poziţia geografică

Subcarpaţii sunt o zonă deluroasă aflată în vecinătatea şi prelungirea Carpaţilor Orientali şi Carpaţilor Meridionali. Ca limite, ei sunt cuprinşi între Valea Moldovei în nord şi Valea Motrului în vest.

Metodologia utilizată

Din punct de vedere al metodologiei, am apelat la diferite metode[5] utilizate în cadrul studiului întocmit. Astfel, am folosit metoda analizei prin analizarea spaţiului subscris temei noastre pentru a reuşi să observăm mijloacele prin intermediul cărora spaţiul analizat a suferit transformări sub multiple aspecte. Alături de această metodă am utilizat şi metoda observaţiei şi a sintezei. Lucrarea va cuprinde şi o secţiune de anexe cu imagini care să prezinte zona analizată.

Geologia Subcarpaţilor

Din punct de vedere al geologiei Subcarpaţilor, întâlnim strate sedimentare, gresii, marne argile, conglomerate, calcare. Înspre zona montană, întâlnim cute mai strânse şi faliate şi mai largi către exterior, zona de deal, câmpie.

În zona cuprinsă între râul Trotuş şi Slănicul de Buzău, întâlnim formaţiunile pliocen din perioada cuaternarului inferior care au o structură monoclinală**.** Din punct de vedere al reliefului existent, în zonă putem menţiona existenţa munţilor, dealurilor subcarpatice şi câmpiilor. Munţii Buzăului sunt constituiţi din masivele Penteleu cu vf. Penteleu a cărui altitudine este de 1 772 m, Podul Calului cu altitudine de 1 439 m, Monteoru 1 344m şi Ivăneţu 1 191m. Subcarpaţii Buzăului cuprind culmile deluroase Cornăţel, Ciolanu, Istriţa, Dâlma, Pâclele. Aceste culmi deluroase sunt separate de depresiuni subcarpatice ca Nehoiu, Siriu, Chiojdu, Pătârlagele, Nişcov, Lopătari, Cislău,

[4] Răzvan Oprea, *Compendiu de pedologie*, vol. 4, Editura Universitară, Bucureşti, 2009, p. 208.
[5] Pentru o analiză în elaborarea unei lucrări vezi Umberto Eco, *Cum se face o teză de licenţă. Discipline umaniste*. Traducător George Popescu, Editura Polirom, Iaşi, 2020.

Pârscov. În zonă există şi o mică porţiune din Subcarpaţii Vrancei (dealurile Bisocăi, Blăjani şi Buda).[6]

Din punct de vedere al reliefului geologic al zonei, putem specifica că în zona masivului Penteleu există flis grezos (gresie de Tarcău), marne, marne calcaroase, flis bituminos, conglomerate. În zona masivului Podu Calului, masiv cuprins între râurile Bâsca Mare şi Buzău, întâlnim un relief alcătuit din gresii, marne, şisturi argiloase. Muntele Siriu ca şi structură geologică are în componenţă gresii dure, iar în partea sa estică există o fâşie de depozite oligogene gresii, marne, disodile şi menilite. În masivul Monteoru întâlnim un relief alcătuit din gresii, marne, şisturi argiloase.

Munţii Vrancei, ca şi structură geologică, sunt alcătuiţi la fel ca şi masivul Penteleu din marne, marne calcaroase, flis bituminos, conglomerate.

Din punct de vedere al geologiei Subcarpaţilor, putem menţiona faptul că aceştia sunt alcătuiţi din formaţiuni geologice mai tinere dominante fiind marno-argilele, nisipurile şi gresiile de diverse tipuri. În stuctura interioară a Subcarpaţilor Curburii pe rocile paleogene cu rezistenţă la eroziune, amplasate înspre munte avem culmi, creste, vârfuri. La exterior, în zona de câmpie, avem roci moi, cu rezistenţă mai slabă şi înclinate spre est şi sud-est. Geologia Subcarpaţilor le-a imprimat culmilor o alungire pe direcţia S-V – N-E

În zona de trecere de la Subcarpaţi la câmpie, există o zonă de glacis-glacisul Istriţei, iar la est de Buzău trecerea de la subcarpaţi la câmpie este realizată de un piemont de acumulare, piemontul Râmnicului, alcătuit din pietrişuri şi nisipuri dispuse monoclinal.

Zona de câmpie a judeţului Buzău are altitudine cuprinsă între 40 şi 100 m. Ea este alcătuită din sedimente moi, dominând la suprafaţă loessul, aluviunile şi nisipurile. În structura interioară întâlnim argile, pietrişuri, nisipuri, marne nisipoase.[7]

Relieful Subcarpaţilor

Relieful Subcarpaţilor este alcătuit din succesiunea mai multor depresiuni şi dealuri. Formarea lor s-a datorat acţiunii de ridicare şi deplasare a arcului carpatic.

Aceştia cuprind trei mari subdiviziuni: Subcarpaţii Moldovei între râurile Moldova şi Trotuş, Subcarpaţii Curburii între râurile Trotuş şi Dâmboviţa şi Subcarpaţii Getici între râurile Dâmboviţa şi Motru**.**

Subcarpaţii Curburii

[6]Mihai Ielenicz, Mihai Geanana, *op.cit.*, p. 132.
[7] Judeţul Buzău vezi detalii pe www.isubuzau.ro

Sunt situaţi la exteriorul Carpaţilor Curburii și reprezintă cel mai complex sector al Subcarpaţilor datorită stucturii foarte cutate, a succesiunii apropiate de depresiuni şi dealuri.

Subcarpaţii Curburii vin în contact direct cu o regiune de câmpie, Câmpia Română.

În alcătuirea acestora întâlnim depresiunea Vrancei, Vălenii de Munte şi Pucioasa, Măgura Odobești, dealurile Istriţa**.**

Subcarpaţii Curburii au în medie o altitudine de 500 m, punctul maxim fiind în zona Măgura Odobeştilor cu 996 m**.**

Clima

În zona montană întâlnim temperaturi medii anuale cuprinse între 4-6 grade.

Precipitaţiile cresc odată cu altitudinea. În funcţie de zona de relief întâlnim precipitaţii cuprinse între 800-1200 l la munte, 700-1000 l în Subcarpați, 600-800 l la deal şi 400-500 l/mp la câmpie. Ca şi perioadă din an precipitaţiile pot fi repartizate astfel: lunile aprilie- septembrie sunt cele mai ploioase în luna iunie fiind atinse maximum de precipitaţii multianuale- Nehoiu 86,8 l/mp, Buzău-82,0 l/mp. În intervalul octombrie- martie precipitaţiile sunt mai reduse, pentru ca cele mai mici cantităţi de precipitaţii să fie în luna ianuarie, când la munte sunt 35, 3 l/mp, 28-29 l/mp la deal şi 27 l/mp la câmpie. Clima şi precipitaţiile la rândul lor au influenţat structura solului şi dezvoltarea acestuia.

Vegetaţia

Din punct de vedere al florei, faunei şi vegetaţiei întâlnim pentru cele trei tipuri de relief câmpie, munte, deal diferite caracteristici. Astfel, în zona de câmpie întâlnim o vegetaţie caracteristică stepei şi silvostepei. Ea cuprinde peliniţa, pălămida, coada şoricelului, scaietele, brusturul, spinul, dar şi salcâmul, dudul, ulmul, plopul, teiul. În zona dealurilor subcarpatice cresc stejarul, fagul, conifere. La altitudini de peste 600 m în zona dealurilor întâlnim fagul, carpenul, teiul alb, paltinul, mesteacănul, gorunul, pentru ca în zona luminişurilor să existe florile săbiuţă, sânzâiana. În fâneţele de la Bâsca Mare cresc murul, fragul pentru ca în pădurile de fag şi brad să existe diferite tipuri de ciuperci, muşchi, leurdă, socul roşu.

În zona subalpină pot fi întâlnite pajişti întinse cu tufişuri. Pe versanţii nordici creşte ienupărul pitic, iar pe cei sudici şi S-E creşte afinul, merişorul, iar în zonele abrupte şi umede arinul verde.

Vegetaţia este influenţată în apariţia şi dezvoltarea ei de tipul de sol, de substanţele existente în solul respectiv. La rândul ei, vegetaţia influenţează

evoluţia solului prin substanţele pe care aceasta le are şi care ajută solul să se dezvolte intrând la un moment dat în componenţa lui prin putrezire.

Solurile

În repartizarea solurilor[8] factor primordial sunt tipurile de relief. Astfel, în zona montană întâlnim podzolurile şi solurile brune argilo-humice. În zonele montane acoperite cu pajişti întâlnim solurile brune şi brune acide de pajişte. În zona pantelor sunt soluri brune acide, iar în zonele unde se păstrează umezeala avem podzoluri de distrucţie cu humus brut. La altitudini mici există şi roca. În zona râurilor (Buzău, Bâsca, Siriu) se găsesc solurile aluvionare.

În zona subcarpaţilor[9] solurile sunt mai diversificate. Există diferite tipuri şi subtipuri care fac parte din clasa solurilor numită cambriosoluri. Întâlnim şi tipuri zonale de sol, în funcţie de altitudine şi climat, de tipurile de pante şi umezeală. În judeţul Buzău se găsesc şi pătrunderi ale solurilor de câmpie în zona podişului Râmnic sau în zona pantelor sudice ale subcarpaţilor. În zona de contact dintre subcarpaţi şi zona montană întâlnim în partea de nord podzolurile, pentru ca la vest de valea Buzăului, în zona depresionară, să întâlnim solurile negre de fâneaţă. La est de Buzău, ca urmare a eroziunilor şi alunecărilor s-au format soluri brune, brun-gălbuie.

În zona Lopătari, Policiori şi valea Sibiciului solurile sunt sărătoase ca o consecinţă a existenţei în zonă a rocilor bogate în săruri. În zona Râmnic solurile care fac trecerea de la deal către câmpie sunt soluri formate pe nisipuri, depozite loessoide (soluri brune) şi solurile de câmpie- cernoziomurile.

Solurile aluvionare, cernoziomurile tinere se găsesc la câmpie. În zona de E există cernoziomuri ciocolatii şi castanii. În zonele fără drernaj apar sărăturile cum este cazul în zona Câmpiei Râmnicului şi Valea Călmăţuiului. La S de Călmăţui întâlnim cernoziomuri nisipoase şi nisipuri în solificare.[10]

Hidrografia zonei Subcarpaţilor de Curbură a influenţat şi modificările produse solurilor indiferent de tipul de sol. În zonă întâlnim din punct de vedere hidrografic:

Râul Buzău este cel mai cunoscut râu din judeţ având o lungime de 325 km dintre care 175 km pe teritoriul judeţului. Din punct de vedere al afluenţilor pe partea dreaptă, din zona montană el primeşte Crasna, Valea Neagră, Siriu, iar pe partea stângă afluenţii Zăbrătău, Harţagu, Caşoca, Bâsca Rozilei. Din zona

[8] Pentru mai multe detalii referitoare la solurile din România vezi Răzvan Oprea, *op.cit.*

[9] Referitor la zona subcarpaţilor vezi Mihai Ielenicz, *Problema suprafeţelor şi nivelelor de eroziune în Subcarpaţi* în Revista de geomorfologie, vol 3, Bucureşti, 2001, pp.11-14.

[10] Pentru detalii vezi cjbuzau.ro Consiliu Judeţean Buzău-Prezentarea judeţului. Referitor la tipuri de sol existente în zona vezi detalii la apmbz.anpm.ro

subcarpatică, râul primeşte pe partea dreaptă afluenţii Bâsca Chiojdului şi Nişcov şi pe partea stângă Sibiciul, Bălăneasa,Sărăţel, Slănic şi Câlnău.[11]

Râul Râmnicul Sărat este al doilea râu ca importanţă din judeţ, cu o lungime de 123 Km dintre care 78 km pe teritoriul judeţului.

Râul Sărata Monteoru străbate staţiunea cu acelaşi nume şi se varsă în râul Ialomiţa în zona Urziceni.

Lacul Vulturilor este amplasat în zona munţilor Siriu, la baza culmilor Mălaia şi Bocârnea.

Lacul Negru aflat în munţii Penteleu, iar în zona munţilor Ivăneţului există lacurile Hânsaru şi Goteş.

Lacul Siriu a apărut ca urmare a construirii barajului de la Siriu având o suprafaţă de 14 km^2 şi o cantitate de 155 milioane metri cubi de apă**.**

Lacurile Medelic, Odăile, Recea sunt lacuri castro saline, Lacul Medelic fiind un lac de apă dulce amplasat pe un deal de sare.

Râurile influenţează structura solurilor prin aducerea de sedimente pe întregul parcurs, contribuind la modificarea reliefului şi implicit a structurii solurilor.

Clasificarea solurilor din zona Subcarpaţilor Curburii

Referitor la tipurile de sol întâlnite în zona Subcarpaţilor, putem menţiona existenţa eurocambosolurilor şi preluvosolurilor alături de luvosoluri, districambosoluri şi spodisoluri. În zona Munţilor Vrancei predomină districambosolurile şi prepodzolurile pentru ca în zona Munţilor Buzăului să predomine eutricambosolurile asociate cu districambosolurile.[12]

Eurocambosolurile apar pe conglomeratele poligene cu fragmente de calcar şi ciment calcaros şi strate de Sinaia alcătuite din şisturi marno-argiloase, marno-calcare. Acestea sunt asociate cu rendzinele, ele apărând pe blocuri calcaroase mai mari. Rendzinele sunt foarte întâlnite în zona munţilor Postăvaru şi Piatra Mare[13].

Solurile din zona aceasta fac parte din categoria luviosolurilor, soluri apărute pe roci sedimentare de tip magmatic. Predomină loessul, lutul, depozite de nisipuri şi argile.

---

[11] Consiliu Județean Buzău, *Strategia de dezvoltare şi promovare a turismului şi a agroturismului în judeţul Buzău* p. 4. Pentru mai multe detalii referitoare la rețeaua hidrografică vezi și Consiliu Județean Buzău, *Serviciul de elaborare a documentaţiei privind realizarea planului de amenajare a teritoriului judeţean,* p. 124.

[12] Răzvan Oprea, *op.cit*., pp. 200-201.

[13] *Ibidem*.

Concluzii

Prin diversitatea reliefului, climei, a hidrografiei, faunei şi vegetaţiei a fost influenţată structura şi compoziţia solurilor. Astfel, în zona Subcarpaților structura solului are o compoziție complexă cu multiple implicaţii asupra faunei, vegetaţiei şi implicit a omului. Compoziția și structura solurilor prin mineralele și sărurile avute au influențat vegetația, fauna și implicit oameni.

Bibliografie selectivă:

Lucrări generale

- Consiliu Judeţean Buzău, *Strategia de dezvoltare şi promovare a turismului şi a agroturismului în judeţul Buzău*
- Idem, *Serviciul de elaborare a documentaţiei privind realizarea planului de amenajare a teritoriului judeţean*
- Idem, Prezentarea judeţului

- Eco, Umberto, *Cum se face o teză de licenţă. Discipline umaniste*. Traducător George Popescu, Editura Polirom, Iaşi, 2020.
- www.isubuzau.ro

Lucrări speciale

- Blaga, Gheorghe, Filipov, Feodor, Rusu, Ioan, Udrescu, Sebastian, Vasile, Dumitru, *Pedologie*, Editura AcademicPress, Cluj Napoca, 2005.

- Ielenicz, Mihai, *Problema suprafeţelor şi nivelelor de eroziune în Subcarpaţi* în Revista de geomorfologie, vol 3, Bucureşti, 2001, pp.11-14.

- Ielenicz, Mihai, Geanana, Mihai, *Elemente de geomorfologie şi pedologie*, f.e., f.l., 2011.
- Oprea, Răzvan, *Compendiu de pedologie*, vol. 4, Editura Universitară, Bucureşti, 2009.

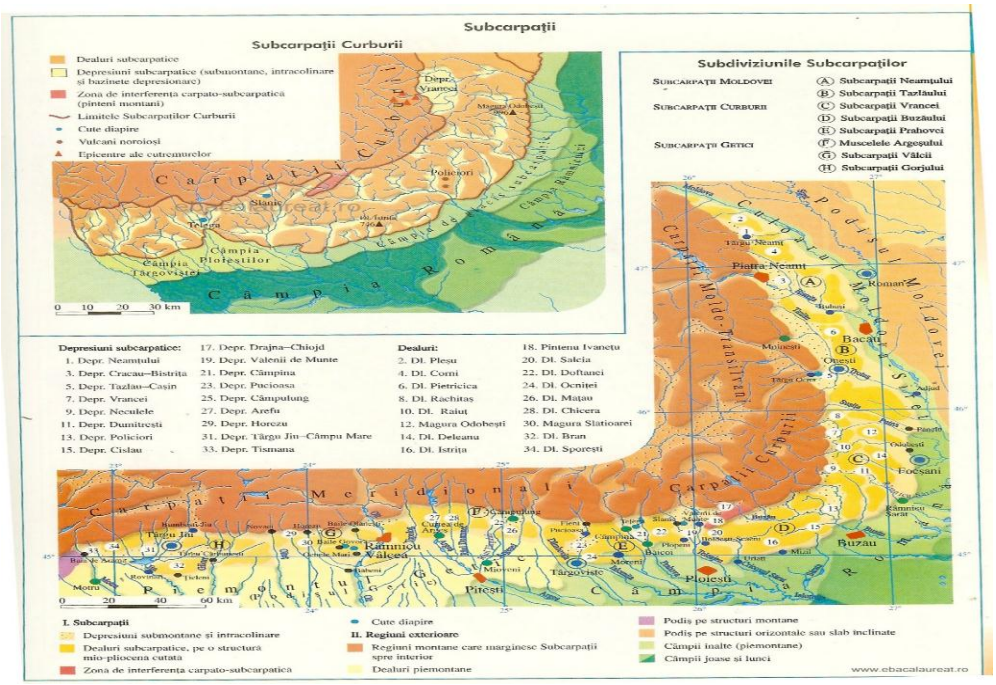
Subcarpații
Subcarpații Curburii
Subdiviziunile Subcarpaților
Depresiuni subcarpatice:
Dealuri:
I. Subcarpații
II. Regiuni exterioare
www.ebacalaureat.ro

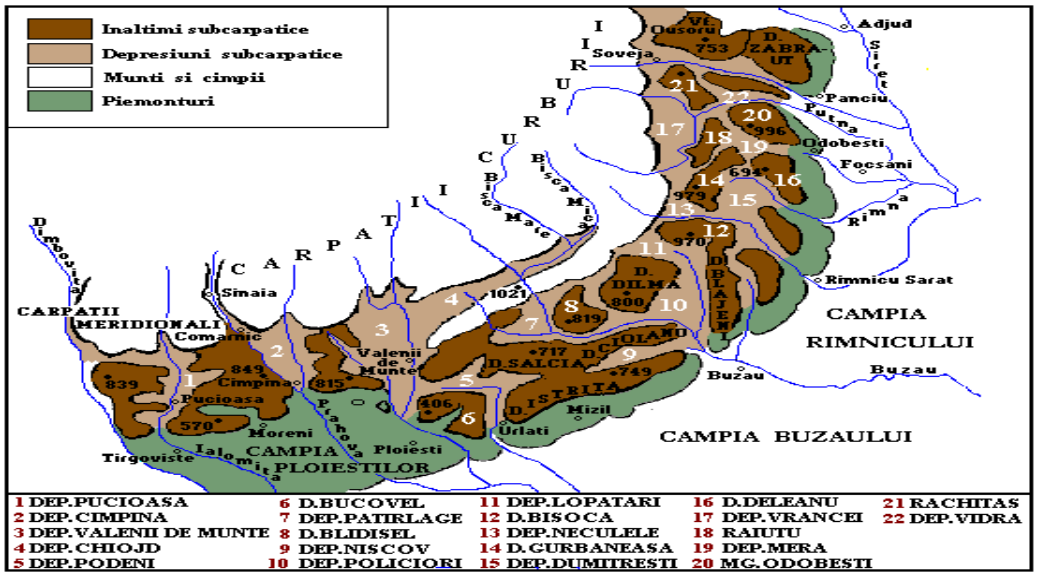
Inaltimi subcarpatice
Depresiuni subcarpatice
Munti si cimpii
Piemonturi
CARPATII MERIDIONALI
CAMPIA RIMNICULUI
CAMPIA BUZAULUI
CAMPIA PLOIESTILOR
1 DEP.PUCIOASA
2 DEP.CIMPINA
3 DEP.VALENII DE MUNTE
4 DEP.CHIOJD
5 DEP.PODENI
6 D.BUCOVEL
7 DEP.PATIRLAGE
8 D.BLIDISEL
9 DEP.NISCOV
10 DEP.POLICIORI
11 DEP.LOPATARI
12 D.BISOCA
13 DEP.NECULELE
14 D.GURBANEASA
15 DEP.DUMITRESTI
16 D.DELEANU
17 DEP.VRANCEI
18 RAIUTU
19 DEP.MERA
20 MG.ODOBESTI
21 RACHITAS
22 DEP.VIDRA

Subcarpathians

The diversity of relief, climate, hydrography, fauna and vegetation has influenced the structure and composition of the soils. Thus, in the Subcarpathian area the soil structure has a complex composition with multiple implications for fauna, vegetation and implicitly man. The composition and structure of soils through minerals and salts have influenced vegetation, fauna and implicitly humans.

În acest număr:

• "Cu o întârziere de un an de zile, a avut loc - în condiții extrem de dificile din cauza pandemiei – prima mobilitate din cadrul proiectului Erasmus+ KA 229 dedicat elevilor – ***Students Actively Learning Entrepreneurial Skills*** (Nr. de referință 2020-1 -BE02-KA229-074685_2)." **(pag. 17)**

•"Să întâlnești elevi din alte țări, să ai șansa să stai de vorbă cu ei, să vezi cum funcționează un sistem educațional diferit, este mai mult decât o simplă experiență, e o formare emoțională și mentală. "(pag. 81)

"The project carried out at "Bogdan Vodă" Theoretical High School from Hălăucești - Students Actively Learning Entrepreneurial Skills, in 2020 (Reference No. 2020-1-BE02-KA229-074685_2) refers to KA 229 interschool exchange partnerships, has a budget of 30,480 euro and will run for a period of two years. Due to the pandemic, the current main activities, namely the reciprocal visits of the partners, could not be carried out, requiring a shift in the project schedule and calendar."

"În urma acestui proiect, am simțit că am acumulat experiențe noi și plăcute ce mă vor ajuta pe viitor, iar legătura cu prietenii pe care mi i-am făcut din celelalte țări o păstrăm cu ajutorul rețelelor social media." (pag. 83)

Articolele reflectă exclusiv punctul de vedere al autorului, Comisia nefiind responsabilă de modul în care pot fi utilizate informațiile cuprinse în prezenta publicație.

„Repere cultural-educaționale, publicație a Liceului Teoretic „Bogdan Vodă" din Hălăucești, se încadrează, prin format și tematică, în tiparele cunoscute ale unei reviste școlare. În paginile numărului al șaptelea putem citi articole interesante, ce reflectă preocupările cadrelor didactice și elevilor, precum și realizările unității de învățământ. Se observă conectarea Liceului la „rețeaua Erasmus", ce reprezintă o șansă enormă atât pentru profesori, cât și pentru elevi de a acumula „experiențe internaționale" și de a clădi parteneriate. În fond, Jean Monnet, unul dintre „părinții fondatori" ai Europei unite, afirma că un obiectiv important al proiectului european era acela de a uni, în primul rând, oamenii. Din revistă transpare viața comunității școlare, încercarea de acomodare la noile provocări generate de pandemia COVID-19, precum și o legitimă preocupare pentru istoria locală. Demnă de remarcat mi se pare și rubrica Cu elevi, pentru elevi și despre elevi, care, de această dată, ne propune spre lectură impresiile câtorva dintre elevii participanți la o mobilitate în Bulgaria.

Repere cultural-educaționale reprezintă, în definitiv, o „carte de vizită" a Liceului Teoretic „Bogdan Vodă" din Hălăucești. De aceea, felicit membrii colectivului editorial, deopotrivă, pentru efortul depus și pentru perseverența de care dau dovadă și sper ca revista să aibă viață îndelungată."

Conf. univ. dr. Adrian Vițalaru

"Students Actively Learning Entrepreneurial Skills"

ERASMUS +

LICEUL TEORETIC
BOGDAN VODĂ

HĂLĂUCEȘTI
TEL. 0232 717 513
FAX 0232 715 671

www.liceulhalaucesti.ro

Print realizat la www.pimcopy.ro

ISSN: 2668 - 1196